

2010
ROČNÍ ZPRÁVA
O TRHU
S ELEKTŘINOU
A PLYNEM
YEAR REPORT ON
THE ELECTRICITY
AND GAS MARKET

OTE, A.S.

OBSAH

CONTENTS

2	Použité zkratky	2	Abbreviations Used
5	Úvod	5	Introduction
7	Změny v legislativě	7	Changes in Legislation
13	Činnost OTE v průběhu roku 2010	13	OTE's Activities in the Course of 2010
19	Trh s elektřinou	19	Electricity Market
38	Trh s plynem	38	Gas Market
56	Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem	56	Organized Short-term Electricity and Gas Market
70	Risk management	70	Risk Management
79	Komunikace a reklamace	79	Communication and Complaints
81	Provoz rejstříku obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů	81	Operation of a Registry for Greenhouse Gas Emission Allowance Trading
88	Smluvní vztahy OTE	88	OTE's Contractual Arrangements
94	Závěr	94	Conclusion

Note: Czech convention has been applied to all Czech/English figures and tables contained in this Year Report, which means that a decimal comma is used instead of decimal point and thousands are separated by a space instead of a comma.

POUŽITÉ ZKRATKY

ABBREVIATIONS USED

ZKRATKA	VÝZNAM
AAU	Jednotka přiděleného množství (Assigned Amount Unit) podle Kjótského protokolu
AEM	Asociace energetických manažerů
BT	Blokový trh s elektřinou, část organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou
CER	Jednotka Mechanismu čistého rozvoje (Certified Emission Reduction)
CDM	Mechanismus čistého rozvoje (Clean Development Mechanism) podle Kjótského protokolu
CDS	Centrum datových služeb operátora trhu
CIGRE	International Council on Large Electric Systems
CITL	Nezávislá evidence transakcí Společenství (EU)
CR	Cenové rozhodnutí ERÚ
CS OTE	Centrální systém operátora trhu, CS OTE zahrnuje CDS i IS OTE
ČEPS	Společnost ČEPS, a.s., provozovatel přenosové soustavy v ČR
ČR	Česká republika
D	Den realizace uzavřených kontraktů na dodávku elektřiny nebo plynu
DPH	Daň z přidané hodnoty
DS	Distribuční soustava
DT	Denní trh s elektřinou, část organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou
DVS	Dvoustranná vnitrostátní smlouva na dodávku elektřiny mezi SZ
EEX	The European Energy Exchange AG
ERU	Jednotka Společně zaváděných opatření (Emission Reduction Unit)
ERÚ	Energetický regulační úřad
ES/ES ČR	Elektrizační soustava České republiky
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity
EU	Evropská unie

ABBREVIATION	MEANING
AAU	Assigned Amount Unit (under the Kyoto Protocol)
AEM	Association of Energy Managers
BDS	Border delivery station
BM	Electricity block market, part of the organized short-term electricity market
BMR	Balancing market with regulating energy co-organized by OTE and ČEPS
CDM	Clean Development Mechanism (under the Kyoto Protocol)
CDS	Centre of Data Services of the market operator
ČEPS	ČEPS, a.s., transmission system operator in the Czech Republic
CER	Certified Emission Reduction (a unit of Clean Development Mechanism)
CGD	Cross-border gas duct
CIGRE	International Council on Large Electric Systems
CITL	Community Independent Transaction Log (EU)
CR	Czech Republic
CS OTE	Central system of the market operator, CS OTE includes CDS and IS OTE
D	Day of execution of contracts for the supply of electricity or gas, i.e. Delivery Day
DM	Day-ahead spot electricity market, part of the organized short-term electricity market
DS	Distribution system
DSO	Distribution system operator
DVS	Bilateral intrastate contract for the supply of electricity between subjects of settlement
EA	Energy Act, Act No. 458/2000 Coll., on conditions of trading and state supervision in the power industry and on amending selected acts, as amended
EEX	The European Energy Exchange AG
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity

ZKRATKA	VÝZNAM
EUROPEX	The Association of European Energy Exchanges
EU ETS	Evropské schéma pro emisní obchodování (European Union Emission Trading Scheme)
EUA	Jednotka emisní povolenky obchodovatelná v rámci EU ETS (EU Allowance)
EZ	Energetický zákon, zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
FZ	Finanční zajištění, složené disponibilní zajištění a kauce SZ
HPS	Hraniční předávací stanice
IS OTE	Informační systém (infrastruktura) operátora trhu
IS	Informační systém (obecně)
ITL	Mezinárodní evidence transakcí
JI	Společně zaváděná opatření (Joint Implementation) podle Kjótského protokolu
LDS	Lokální distribuční soustava
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NAP	Národní alokační plán
NCG	Obchodní zóna pro zemní plyn v Německu
OBA	Alokační režim na vstupních a výstupních bodech, ve kterém platí, že množství plynu nominované SZ na těchto bodech je považováno za dodané.
OKT	Operátorem trhu organizovaný krátkodobý trh s elektřinou (blokový trh, denní spotový trh a vnitrodenní trh)
OKTE	Společnost OKTE, a.s., organizátor krátkodobého trhu s elektřinou v SR
OPM	Odběrné/předávací místo
OTE	Společnost OTE, a.s.
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PDS	Provozovatel distribuční soustavy
PO	Pozice obchodování SZ (konečná)
PPL	Přeshraniční plynovod
PPS	Provozovatel přenosové soustavy (ČEPS, a.s.) nebo Provozovatel přepravní soustavy (NET4GAS, s.r.o.)
PpS	Podpůrné služby
Pro Rata	Alokační režim na vstupních a výstupních bodech, ve kterém platí, že SZ jsou přidělena množství dodaného plynu na základě skutečně naměřených údajů v poměru jejich nominací.
PXE	Power Exchange Central Europe, a. s.
PZP	Podzemní zásobník plynu
RE+/RE-	Regulační energie kladná/záporná
Rejstřík	Rejstřík obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

ABBREVIATION	MEANING
ERO	Energy Regulatory Office
ERU	Emission Reduction Unit
ES/ES CR	Electric Power System/Electric Power System of the Czech Republic
EU	European Union
EU ETS	European Union Emission Trading Scheme
EUA	EU Allowance, i.e. an allowance unit tradable in the EU ETS framework
EUROPEX	The Association of European Energy Exchanges
FS	Financial security, available sum and deposit made by the subject of settlement
IS	Information system (in general)
IS OTE	Information system (infrastructure) of the market operator
ITL	International Transaction Log
JI	Joint Implementation (under the Kyoto Protocol)
LDS	Local distribution system
MPO	Ministry of Industry and Trade
MŽP	Ministry of the Environment
NAP	National Allocation Plan
NCG	The virtual trading point for Germany
OBA	Allocation regime at entry and exit points, under which the quantity nominated by the Shipper at these points is considered delivered
OKT	Short-term electricity market organized by OTE (block market, day-ahead spot market and intra-day market)
OKTE	OKTE, a.s., short-term electricity market operator of the Slovak Republic
OPM	Point of delivery/transfer
OTE	OTE, a.s.
PD	Price decision of the Energy Regulatory Office
PO	Trading position of the subject of settlement (final)
Pro Rata	Allocation regime at entry and exit points, under which a natural gas quantities are assigned to the Shippers on the basis of actually metered data in proportion to their nominations
PXE	Power Exchange Central Europe, a. s.
RE+/RE-	Positive/negative regulating energy
Registry	Registry for greenhouse gas emission allowance trading
RES	Renewable energy sources
RM OTE	Risk Management of OTE, a.s.
RUT	Registered electricity or gas market participant (registered with OTE)

ZKRATKA	VÝZNAM
RM OTE	Risk Management společnosti OTE, a.s.
RÚT	Registrovaný účastník trhu s elektřinou nebo s plynem (registrovaný u OTE)
SBA	Alokační režim na vstupních a/nebo výstupních bodech, ve kterém platí, že množství nominovaná SZ na těchto bodech jsou považována za dodaná. Tento alokační režim je podmíněn dohodou nejméně dvou SZ, z nichž jeden musí být zodpovědný za vyrovnávání vzniklých odchylek příslušných SZ (Vyrovnávajícím SZ).
SEK	Státní energetická koncepce zpracovaná MPO
SEPS	Slovenská elektrizační prenosová soustava, a.s., provozovatel prenosové soustavy a do 31. 12. 2010 organizátor denního trhu ve Slovenské republice
SEPS/OT	Slovenská elektrizační prenosová soustava, a.s., v roli organizátora denního trhu ve Slovenské republice
SO	Systémová odchylka
SZ	Subjekt zúčtování (subjekty zúčtování) dle vymezení daného energetickým zákonem (EZ)
TDD	Typové diagramy dodávek
Typ měření (A, B, C, CM)	Definovaný typ měření
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
VDT	Vnitrodenní trh s elektřinou – část organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou
VT	Vyrovnávací trh s regulační energií organizovaný OTE ve spolupráci s ČEPS
VPB	Virtuální prodejní bod
WEB	Internet, internetová síť
WEC	The World Energy Council
XML	Protokol pro elektronickou výměnu dat (Extensible Markup Language)
ZD	Závazek dodat
ZO	Závazek odebrat

Ostatní symboly a zkratky se vyskytují v textu s jejich okamžitým vysvětlením.

ABBREVIATION	MEANING
SBA	Allocation regime at entry and/or exit points, under which the quantities nominated by the Shipper at these points are considered. This allocation procedure is established through the agreement of at least two Shippers one of whom shall be responsible for the balancing of the emergent deviations of the Shippers (the Balancing Shipper).
SEC	State Energy Concept prepared by MPO
SEPS	Slovenská elektrizační prenosová soustava, a.s., transmission market operator and, until 31 December 2010, day-ahead spot market organizer in the Slovak Republic
SEPS/OT	Slovenská elektrizační prenosová soustava, a.s., in the role of the day-ahead spot market organizer in the Slovak Republic
SI	System imbalance
SZ	Subject(s) of settlement, as defined in the Energy Act (EA)
TDD	Load Profiles
TSO	Transmission system operator for electricity (ČEPS, a.s.) or transmission system operator for gas (NET4GAS, s.r.o.)
Type of metering (A, B, C, CM)	Defined type of metering
UGS	Underground gas storage facility
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
VAT	Value added tax
IM	Intra-day electricity market – part of the organized short-term electricity market
VTP	Virtual trading point
WEB	Internet, internet network
WEC	The World Energy Council
XML	Extensible Markup Language
ZD	Obligation to supply
ZO	Obligation to take

Other symbols and abbreviations used in the text are immediately explained.

ÚVOD

INTRODUCTION

Rok 2010 zaznamenal z pohledu podmínek na trhu s elektřinou a na trhu s plynem mnoho nových a pro společnost OTE, a.s., významných změn. Zejména trh s plynem v České republice prošel na přelomu roku 2009 a 2010 výraznou změnou. Díky novele zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, došlo v roce 2009 u OTE k rozšíření licence z činnosti operátora trhu v elektroenergetice nově i na činnosti operátora trhu s plynem a od 1. 1. 2010 s tím spojenému přesunu některých činností spojených primárně s funkcí zúčtovatele odchylek z provozovatele přepravní soustavy, společnosti NET4GAS, s.r.o., na společnost OTE, a.s. Nejen pro OTE, ale také pro všechny účastníky trhu s plynem to znamenalo významný zásah do všech činností a zavedených administrativních procesů, uplatňovaných do konce roku 2009. Je i pochopitelné, že OTE mohlo aplikovat své zkušenosti z trhu s elektřinou a zprovoznilo nejprve denní, a následně, od dubna 2010, i vnitrodenní organizovaný trh s plynem. Tato nová úloha OTE přináší pro trh s plynem větší transparentnost a standardizaci procesů v rámci propojování obchodování s oběma komoditami, čehož důkazem je mimo jiné významný nárůst počtu změn dodavatele plynu v průběhu roku 2010.

Trh s elektřinou v ČR neprocházel tak dynamickým vývojem z pohledu změn procesů, jak tomu bylo na trhu s plynem, pro OTE však přelom roku 2009 a 2010 byl ve znamení implementace inovovaného systému, jehož účelem bylo zlepšit uživatelské prostředí a komunikaci na trhu s elektřinou s využitím současných IT technologií.

In 2010, the electricity market as well as the gas market brought many new changes, important for OTE, a.s. The gas market in particular underwent a huge change at the turn of 2009 and 2010 in the Czech Republic. As a consequence of an amendment to Act No. 458/2000 Coll. on conditions of trading and state supervision in the power industry and on amending selected acts, OTE's license was extended in 2009 to include not only electricity operator's activities, but also gas market operator's activities; as of 1 January 2010, several activities associated primarily with the function of settlement of imbalances were passed on from the transmission system operator NET4GAS, s.r.o., to OTE, a.s. Not only for OTE, but for all gas market participants, this was a major change for all their activities and established administrative processes, exercised by the end of 2009. Understandably, OTE could take advantage of its electricity market experience and launched first a day-ahead spot gas market, and then, as of April 2010, also an organized intra-day gas market. This new role delegated to OTE brings more transparency and process standardization on the gas market within the framework of support for trading in both commodities, which is also obvious from a significant increase in the number of gas supplier changes during 2010.

The electricity market in the Czech Republic did not undergo such a dynamic development in terms of process changes as the gas market, but at the turn of 2009 and 2010 OTE implemented an innovated system to improve the user environment and communication on the electricity market using advanced IT technology.

Trh s elektřinou a plynem je na druhou stranu potřeba sledovat i v celoevropském kontextu. V roce 2010 i v roce 2011 probíhají živé diskuse o budoucím modelu jednotného trhu s elektřinou a plynem. Pro OTE to znamená nejen sledovat očekávané trendy a cíle, ale být i aktivním členem při těchto diskusích. Věříme, že se nám to úspěšně daří, a to i nejen díky našim získaným zkušenostem, ale také díky podpoře vás – účastníků trhu.

Tato zpráva nově přináší souhrnné výsledky i za trh s plynem v České republice. Čtenářům se tak dostává do ruky komplexní materiál předkládající informace o trhu s elektřinou a trhu s plynem v České republice za rok 2010 na základě dat a výsledků zpracovávaných v systému společnosti OTE, a.s., spolu s popisem základních činností operátora trhu. Věříme, že jak pro etablované společnosti, tak i pro ostatní zájemce o informace o trhu s elektřinou a plynem v České republice bude předkládaná publikace užitečným dokumentem.

Tam, kde je to z pohledu lepší informovanosti vhodné, jsou informace rozšířeny o události z počátku roku 2011.

On the other hand, the electricity and gas markets have to be monitored in an European context. In 2010 and in 2011, there have been lively discussions on the future model of a single electricity and gas market. For OTE, this means not only monitoring the expected trends and objectives, but also acting as an active participant in such discussions. We believe that we are doing a good job here, not only thanks to our huge experience, but also because of the support you, as the market participants, give us.

As a new feature, this Report also brings summarized results for the gas market in the Czech Republic. The readers therefore receive a complex document presenting information on the electricity as well as gas markets in the Czech Republic in 2010, compiled on the basis of data and results processed by the systems deployed in OTE, a.s., along with a description of the market operator's key activities. We believe that the present publication will be a useful instrument for well-established companies as well as for other entities interested in electricity and gas markets in the Czech Republic.

Where desirable for better understanding, the information presented here is complemented with events that occurred at the beginning of 2011.

ZMĚNY V LEGISLATIVĚ

CHANGES IN LEGISLATION

Tak jako v předcházejících letech byl primárním předpisem pro trh s elektřinou a trh s plynem energetický zákon – zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (novelizovaný v roce 2010 zákonem č. 155/2010 Sb.).

V roce 2011 je očekávána novela EZ, která souvisí s nutností do března 2011 začlenit tzv. 3. energetický balíček EU do českého právního řádu. Tento balíček má přinést zejména větší ochranu spotřebitele na liberalizovaném trhu, klade důraz na zjednodušení procesu změn dodavatele energie a zvýší práva spotřebitelů v přístupu k informacím o cenách energií. Zákazníci budou mít rovněž právo na odstoupení od smlouvy při zvýšení cen energie či při změně jiných smluvních podmínek. Novela má též posílit pravomoci a nezávislost ERÚ.

PRÁVNÍ PŘEDPISY PRO ELEKTROENERGETIKU

Důležitým právním předpisem sekundární legislativy pro elektroenergetiku je vyhláška ERÚ č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů (Pravidla trhu s elektřinou).

Just like in the past, the electricity and gas markets were primarily governed by the Energy Act – Act No. 458/2000 Coll., on conditions of trading and state supervision in the power industry and on amending selected acts, as amended (amended by Act No. 155/2010 Coll. in 2010).

An amendment to the Energy Act is expected in 2011, as a result of the necessity to incorporate the EU's Third Energy Package in the Czech system of laws. This Package is primarily aimed at implementing larger consumer protection on the liberalized market, emphasizes simplified energy supplier change processes and increases consumer rights to access to energy price information. The customers will be also entitled to withdraw from a contract if energy prices increase or other contractual conditions change. The amendment should also strengthen the powers and independence of the ERO.

LEGAL REGULATIONS GOVERNING THE ELECTRICITY INDUSTRY

An essential secondary legal regulation for the electricity market is the ERO's Public Notice No. 541/2005 Coll., laying down the Rules of the Electricity Market and the principles of pricing for electricity market operator's activities and implementing other provisions of the Energy Act, as amended (Electricity Market Rules).

V pořadí pátou novelu vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou – vyhlášku č. 400/2010 Sb. – si vyžádaly nové skutečnosti, z pohledu OTE především potřeba:

- přípravy k vyhodnocování odchylek každý den (i ve dnech nepracovních) od května 2011 a zaslání dat pro tato vyhodnocení ze strany provozovatelů DS a provozovatele PS a dále zveřejňování dat z vyhodnocení odchylek operátorem trhu,
- upřesnění procesu přenášení odpovědnosti za odchylku na subjekt zúčtování ve vztahu k finančnímu zajištění SZ,
- umožnění přeshraničního kontinuálního organizovaného vnitrodenního trhu i ve spolupráci s okolními tržními oblastmi.

Mezi důležité legislativní dokumenty v oblasti elektroenergetiky, které byly v roce 2010 vydány, dále patřily:

- Novela vyhlášky č. 51/2006 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě – vyhláška č. 81/2010 Sb.,
- Vyhláška č. 79/2010 Sb., o dispečerském řízení elektrizační soustavy a o předávání údajů pro dispečerské řízení (zrušila vyhlášku č. 220/2001 Sb.),
- Vyhláška č. 80/2010 Sb., o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu.

PRÁVNÍ PŘEDPISY PRO PLYNÁRENSTVÍ

Důležitým právním předpisem sekundární legislativy pro plynárenství je vyhláška č. 365/2009 Sb., o Pravidlech trhu s plynem (Pravidla trhu s plynem), která v roce 2010 definovala základní povinnosti subjektů na trhu s plynem včetně operátora trhu.

V pořadí první novelu vyhlášky o Pravidlech trhu s plynem – vyhlášku č. 370/2010 Sb. – si vyžádaly tyto skutečnosti:

- sloučení dopolední a odpolední seance denního trhu s plynem do jedné seance s uzavírkou v 10:00 hodin,
- otevření vnitrodenního trhu s plynem v 10:30 hodin,
- možnost zadávat reklamace předběžné odchylky a možnost podávání nominací předběžné odchylky v případě přepočítání odchylek na základě reklamací,

The fifth amendment to the Public Notice on the Electricity Market Rules – Public Notice No. 400/2010 Coll. – was necessitated by new circumstances, which especially include the following requirements concerning OTE:

- preparation for evaluation of imbalances every day (even on non-working days) from May 2011 and dispatch of data for such evaluation by distribution system operators and the transmission system operator, and publication of data from the imbalance evaluation by the market operator,
- detailed specification of the process of delegation of responsibility for imbalances to the subject of settlement in relation to the subject of settlement's financial security,
- facilitation of an organized cross-border continuous intra-day market also in cooperation with adjacent market areas.

Major legislative documents in the electricity industry, published in 2010, also included:

- Amendment to Public Notice No. 51/2006 Coll., laying down the conditions of connection to the electric power system – Public Notice No. 81/2010 Coll.,
- Public Notice No. 79/2010 Coll., specifying the dispatch control of the electric power system and delivery of data for dispatch control (cancelled Public Notice No. 220/2001 Coll.),
- Public Notice No. 80/2010, specifying the state of emergency in the electricity industry and the required formalities of the emergency plan.

LEGAL REGULATIONS GOVERNING THE GAS INDUSTRY

A major secondary regulation for the gas market is Public Notice No. 365/2009 Coll., laying down the Rules of the Gas Market (Gas Market Rules), which defined the fundamental obligations of gas market participants, including the market operator, in 2010.

The first amendment to the Public Notice on the Gas Market Rules – Public Notice No. 370/2010 Coll. – was necessitated by the following circumstances:

- merging of morning and afternoon sessions on the day-ahead spot gas market into a single session, closed at 10:00 o'clock,
- opening of the intra-day gas market at 10:30 o'clock,
- provisions for the filing of preliminary imbalance claims

- změna přístupu k těžebnímu plynovodu výrobce, kdy výrobní plyny mají nově charakter přeshraničních plynovodů,
- nahrazení žádosti o pozastavení změny dodavatele tzv. „zpětvzetím“ žádosti o změnu dodavatele,
- změny z důvodu změněné metodiky TDD v plynárenství, kdy byl zvýšen počet tříd TDD z 8 na 12.

V roce 2010 nabyla také účinnosti nová vyhláška č. 19/2010 Sb., o způsobech tvorby bilancí a rozsahu předávaných údajů v plynárenství operátorovi trhu.

OSTATNÍ DŮLEŽITÉ LEGISLATIVNÍ DOKUMENTY V ENERGETICE

Oblasti energetiky se týkají dále tyto vyhlášky, vydané v roce 2010:

- Vyhláška č. 401/2010 Sb., o obsahových náležitostech Pravidel provozování přenosové soustavy, Pravidel provozování distribuční soustavy, Řádu provozovatele přepravní soustavy, Řádu provozovatele distribuční soustavy, Řádu provozovatele podzemního zásobníku plynu a obchodních podmínek operátora trhu, a
- Novela vyhlášky č. 140/2009 Sb., o způsobu regulace cen v energetických odvětvích a postupech pro regulaci cen – vyhláška č. 264/2010 Sb.

V současné době se připravuje aktualizace Státní energetické koncepce, kterou by měla vláda projednat v polovině roku 2011.

Důležitými dokumenty jsou i vydávaná Cenová rozhodnutí ERÚ pro elektroenergetiku a plynárenství, jejichž aktuální znění je zveřejněno na <http://www.eru.cz>. Tato cenová rozhodnutí stanovují:

- podporu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných energetických zdrojů,
- ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny,

and for the presentation of preliminary imbalance nominations in case of imbalance adjustments based on claims,

- change of approach to the producer's source gas duct, where gas production facilities have, as a new feature, the nature of cross-border gas pipelines,
- replacement of the supplier change suspension request with the so-called "withdrawal" of the supplier change request,
- changes due to the modified TDD methodology in the gas industry, where the number of TDD classes was raised from 8 to 12.

The new Public Notice No. 19/2010 Coll., laying down the methods of balance preparation and the scope of data submitted to the market operator in the gas industry, also came into effect in 2010.

OTHER ESSENTIAL LEGISLATIVE DOCUMENTS IN THE ENERGY INDUSTRY

The energy sector is also governed by the following regulations, published in 2010:

- Public Notice No. 401/2010 Coll., laying down the required contents of the Rules of Operation of the Transmission System, the Rules of Operation of the Distribution System, the Rules of the Operation of the Transmission System Operator, the Rules of Operation of the Distribution System Operator, the Rules of Operation of the Underground Gas Storage Facility Operator and the Business Terms of the market operator, and
- amendment to Public Notice No. 140/2009 Coll., laying down the method of price regulation in energy sectors and price regulation procedures – Public Notice No. 264/2010 Coll.

At present, an update to the State Energy Concept is being prepared, to be discussed by the government in mid-2011.

Other major documents are the published price decisions of the ERO for the electricity and gas industries, whose updated versions are updated at <http://www.eru.cz>). These price decisions determine:

- support for electricity production from renewable energy sources, cogeneration and secondary energy sources,

- ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou elektřiny odběratelům ze sítí nízkého napětí,
- ceny regulovaných služeb souvisejících s dodávkou plynu.

Na změnu legislativních dokumentů v roce 2010 měl vliv i významný nárůst připojovaných OZE. V souvislosti se snahou zajistit stabilitu elektrizační soustavy a snížit dopady na účty koncových spotřebitelů byly přijaty změny zákona č. 180/2005 Sb. s cílem:

- umožnit ERÚ mimořádně snížit od 1. 1. 2011 výkupní cenu elektřiny pro tu kategorii obnovitelných zdrojů, kde návratnost klesla pod 11 let,
- zrušení podpory pro solární elektrárny vystavěné na volných plochách a pro ostrovní elektrické systémy a omezení podpory u slunečních elektráren, které jsou připojené k elektrizační soustavě a umístěné na střešní konstrukci nebo na obvodové zdi budovy spojené se zemí pevným základem s výkonem do 30 kW,
- zavedení vícezdrojového financování podpory elektřiny z OZE tak, že se od roku 2011 zavádí zvláštní zdanění za elektřinu vyrobenou v solárních elektrárnách, dále výnos z prodeje emisních povolenek a zvýšený poplatek za vynětí půdy ze zemědělského fondu, na níž jsou solární panely umístěny.

V legislativním procesu je také zcela nový zákon o podporovaných zdrojích energie, který by měl nahradit současný zákon č. 180/2005 Sb. Tento zákon v sobě soustředí kromě podpory obnovitelných zdrojů také podporu druhotných zdrojů a kombinované výroby elektřiny a tepla.

OBCHOD S POVOLENKAMI

Základním právním předpisem v oblasti obchodování s povolenkami je zákon č. 695/2004 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a o změně některých zákonů, v platném znění, novelizovaný v roce 2010 zákonem č. 164/2010 Sb.

Dalšími právními předpisy, které vytvářely v roce 2010 v ČR rámec obchodování s povolenkami, byly tak jako v předcházejících letech opět:

- Národní alokační plán vyhlášený nařízením vlády č. 80/2008 o Národním alokačním plánu pro obchodovací období roků 2008–2012,

- prices of regulated services related to power supply,
- prices of regulated services related to power supply to customers from low-voltage networks,
- prices of regulated services related to gas supply.

A significant increase in the connected renewable energy sources also necessitated a change of legislative documents in 2010. In connection with efforts to secure stability of the electric power system and to reduce impacts on end-user accounts, certain changes to Act No. 180/2005 Coll. were adopted:

- allow the ERO to cut, as of 1 January 2011, the purchase price of electricity for the category of renewable sources, where yield dropped below 11 years,
- cancellation of support for solar power plants built on free areas and for island-type power generating systems, and limitation of support for solar power plants connected to the electric power system and located on roof structures or peripheral walls of buildings attached to the ground by means of fixed foundations, with a power of up to 30 kW,
- introduction of multiple-source financing of support for electricity from RES so that as of 2011, a special tax on electricity generated in solar power plants will be introduced, just like on yields from the sale of emission allowances and an increased fee for exemption of land from the agricultural fund to be used for the installation of solar panels.

A completely new act on supported sources of energy is currently going through the legislative process; it should replace the existing Act No. 180/2005 Coll. In addition to support for renewable sources, this Act also deals with support for secondary sources and cogeneration.

ALLOWANCE TRADING

The area of allowance trading was governed primarily by Act No. 695/2004 Coll., on the terms of greenhouse gas emission allowances trading and on amendments to certain acts, amended by Act No. 164/2010 Coll. in 2010.

Other legal regulations which formed the legal framework for allowance trading in 2010 in the Czech Republic included, just like in the past:

- National Allocation Plan promulgated in Government Decree No. 80/2008 on the National Allocation Plan for

- nařízení vlády č. 372/2007 o Národním programu snižování emisí ze stávajících, zvláště velkých spalovacích zdrojů.

Koncem roku 2010 byla také vydána vyhláška č. 287/2010 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v oblasti letectví.

ZMĚNY V LEGISLATIVĚ EU

Energetika je stále jedním z hlavních témat agendy EU. Předpisy týkající se vnitřního trhu s elektřinou a zemním plynem mají zásadní význam pro skutečný konkurenční trh s energií v Evropě. Právní předpisy EU musí být řádně používány a implementovány do národních legislativ, aby umožnily fungování trhů a zajistily jejich účinnou integraci. Komise učinila z dotvoření vnitřního trhu s elektřinou a zemním plynem jednu z prioritních oblastí své strategie pro udržitelnou, konkurenceschopnou a bezpečnou energii. Je proto důležité připomenout tzv. klimaticko-energetický a třetí energetický balíček z roku 2009, které zejména tvoří:

- Směrnice EP a Rady 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou,
- Směrnice EP a Rady 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem,
- Nařízení EP a Rady 713/2009, kterým se zřizuje Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů,
- Nařízení EP a Rady 714/2009 o podmínkách přístupu do sítě pro přeshraniční obchod s elektřinou,
- Nařízení EP a Rady 715/2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám,
- Směrnice EP a Rady 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů,
- Směrnice EP a Rady č. 2009/29/ES, kterou se mění směrnice 2003/87/ES s cílem zlepšit a rozšířit systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství,
- Rozhodnutí komise ze dne 30. června 2009, kterým se stanoví vzor pro národní akční plány pro energii z obnovitelných zdrojů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES,
- Směrnice EP a Rady 2009/31/ES o geologickém ukládání oxidu uhličitého.

- trading for the period 2008–2012, and
- Government Decree No. 372/2007 on the National Programme for Reduction of Emissions from existing major combustion installations.

Public Notice No. 287/2010 Coll., issued at the end of 2010, implements some provisions of the Act on the Conditions of Greenhouse Gas Emission Allowance Trading in aviation.

CHANGES IN EU LEGISLATION

Energy sector is still one of the key points on the EU's agenda. Regulations concerning the internal electricity and natural gas markets have a profound effect on an actual competitive energy market in Europe. EU legislation shall be properly applied and implemented in national laws to permit market operation and ensure their effective integration. The Commission made completion of the internal electricity and natural gas market one of the priority areas of its strategy aimed at sustainable, competitive and safe energy. It is therefore essential to reference the so-called climate and energy package and the third energy package of 2009, which particularly consist of:

- Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council concerning common rules for the internal market in electricity,
- Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council concerning common rules for the internal market in natural gas,
- Regulation 713/2009 of the European Parliament and of the Council establishing an Agency for the Cooperation of Energy Regulators,
- Regulation 714/2009 of the European Parliament and of the Council on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity,
- Regulation 715/2009 of the European Parliament and of the Council on conditions for access to the natural gas transmission networks,
- Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council on the promotion of the use of energy from renewable sources,
- Directive 2009/29/EC of the European Parliament and of the Council amending Directive 2003/87/EC so as to improve and extend the greenhouse gas emission allowance trading scheme of the Community,
- Commission Decision of 30 June 2009 establishing

Aktuální znění lze stáhnout na webu

<http://eur-lex.europa.eu/>

Hospodářský pokles, který následoval po finanční krizi, pozdržel investice do energetického odvětví, takže ani stávající program transevropských energetických sítí nemohl zatím přispět k rozvoji stávajícího propojení mezi členskými státy. Vzhledem ke skutečnosti, že EU bude v příštím desetiletí stále více závislá na dovozu zdrojů energie, bude zapotřebí značných investic do energetiky, zejména do sítí. Proto se zájem legislativců EU soustřeďuje především na zlepšení přeshraničního propojení, zajištění koordinovaného rozvoje infrastruktury a OZE a vytvoření jednotného evropského trhu s elektřinou a plynem. Připravuje se proto i návrh balíčku pro energetickou infrastrukturu s cílem vytvořit moderní integrované sítě napříč EU do roku 2020. Mezi české priority pro rozvoj infrastruktury patří hlavně vybudování severo-jihního plynového propojení mezi Polskem a Chorvatskem, plynovodu Nabucco a zajištění alternativních cest pro ropu ke stávajícímu ropovodu Družba.

a template for National Renewable Energy Action Plans under Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council,

- Directive 2009/31/EC of the European Parliament and of the Council on the geological storage of carbon dioxide.

Updated versions can be downloaded from

<http://eur-lex.europa.eu/>

The economic decline following the financial crisis put off investments in the energy sector, so not even the existing programme of trans-European energy networks could contribute to the development of current connections between the member states. Since the EU will have an ever-increasing dependence on the import of energy sources in the decade to come, large investments in the energy sector will be needed, especially in networks. That is why the interest of EU legislators focuses primarily on improving cross-border connections, ensuring a coordinated development of infrastructure and RES and creating a single European market in electricity and natural gas. For these reasons, a draft package is being prepared for the energy infrastructure, with the aim to set up EU-wide modern integrated networks by 2020. The Czech priorities for infrastructure development include construction of a north-south natural gas connection between Poland and Croatia and the Nabucco gas pipeline, and ensuring alternative routes for crude oil, in addition to the existing Družba pipeline.

ČINNOST OTE V PRŮBĚHU ROKU 2010

OTE'S ACTIVITIES IN THE COURSE OF 2010

ÚPRAVY CS OTE

Jak pro operátora trhu, tak i pro účastníky trhu byl významnou změnou v systému CS OTE, dostupném na adrese <https://portal.ote-cr.cz>, přechod infrastruktury OTE na inovovaný systém 31. 12. 2009 umožňující nově zpracovávat i činnosti spojené s komoditou plyn včetně organizovaného denního trhu s plynem. Zároveň byli účastníci na trhu s elektřinou a na trhu s plynem požádáni o sdělení námětů a připomínek k inovovanému systému.

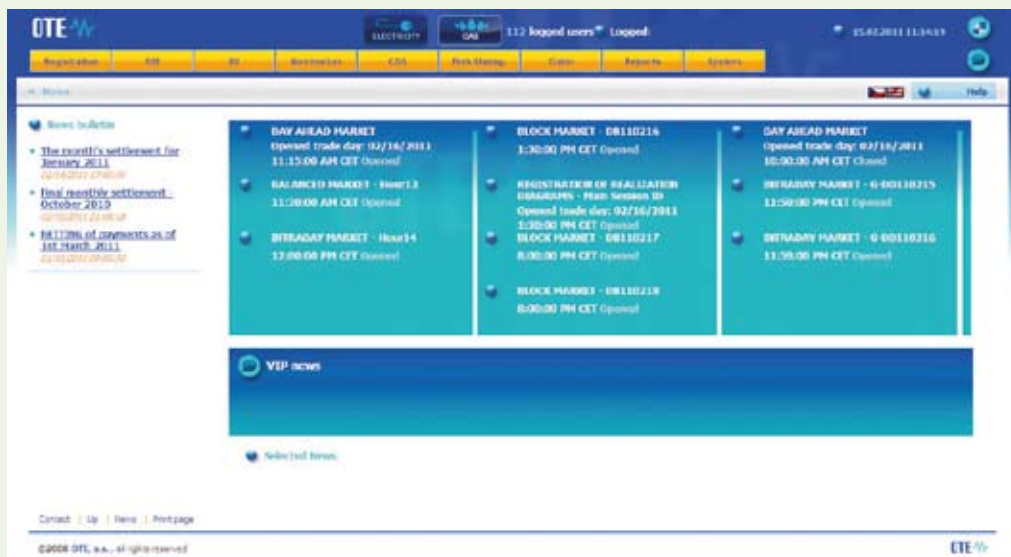
ADJUSTMENTS OF CS OTE

For the market operator as well as market participants, a major change in the CS OTE system, available at <https://portal.ote-cr.cz>, ensued from a transfer of OTE's infrastructure to the innovated system as of 31 December 2009, which newly makes it possible to process also activities associated with the gas commodity, including the organized intra-day gas market. At the same time, the electricity and gas market participants were requested for suggestions and comments on the innovated system.

OBR. 1: ÚVODNÍ OBRAZOVKA SYSTÉMU CS OTE – ELEKTŘINA
FIG. 1: INTRODUCTORY SCREEN OF THE CS OTE SYSTEM – ELECTRICITY

OBR. 2: ÚVODNÍ OBRAZOVKA SYSTÉMU CS OTE – PLYN
FIG. 2: INTRODUCTORY SCREEN OF THE CS OTE SYSTEM – GAS

Implementace úprav v průběhu roku tak byla ve velké míře vyvolána náměty a připomínkami účastníků, zejména v souvislosti s inovovaným systémem a novou úlohou společnosti OTE, a.s., jako operátora trhu na trhu s plynem. Následující přehled podává stručný výčet nejdůležitějších změn provedených v roce 2010 ve vztahu k externím uživatelům:

- změny v obchodním modulu systému CS OTE a finančním zajištění komodity plyn,
- úprava funkcionalit pro vyhodnocení změny dodavatele na trhu s elektřinou a na trhu s plynem,
- úprava funkcionalit spojených s vyhodnocením odchylek na trhu s elektřinou a na trhu s plynem a zveřejňováním výsledků v systému CS OTE a na veřejném webu,
- úpravy týkající se zadávání nominací a jejich vyhodnocení,
- on-line zobrazování dat komodity plyn,
- zahájení provozu organizovaného denního trhu s plynem od 1. 1. 2010,
- zahájení provozu organizovaného vnitrodenního trhu s plynem od 1. 4. 2010,
- nasazení nového vzhledu webových stránek operátora trhu v říjnu 2010 a zvýšení transparentnosti v rámci zveřejňování informací,

Implementation of modifications during the year was therefore largely motivated by suggestions and comments by participants, particularly in connection with the innovated system and the new role of OTE, a.s., as a natural gas market operator. The following summary gives a brief outline of the most important changes made in 2010 in relation to external users:

- changes in the trading module of the CS OTE system and the financial security for the gas commodity,
- adjustment of functionalities for evaluating a change of supplier on the electricity and gas markets,
- adjustment of functionalities associated with the evaluation of imbalances on the electricity and gas markets and with the publication of results in the CS OTE system at a public webpage,
- adjustments concerning the assignment of nominations and their evaluation,
- online view of data on the gas commodity,
- commencement of operation of the organized day-ahead spot gas market as of 1 January 2010,
- commencement of operation of the organized intraday gas market as of 1 April 2010,
- deployment of a new, revamped webpage of the market operator in October 2010 and increased transparency of information publication,

- příprava na změnu provozovatele organizovaného denního trhu ve Slovenské republice v rámci propojeného denního trhu s elektřinou s platností od 1. 1. 2011,
- příprava na změny vyvolané úpravami vyhlášek Pravidla trhu s elektřinou a Pravidla trhu s plynem s platností od 1. 1. 2011,
- úprava systému organizovaného denního trhu pro zadávání nabídek z finančních futures PXE s platností k 1. 2. 2011.

Detailnější popis jednotlivých úprav je uveřejněn přímo v relevantních dokumentech zveřejněných na webu operátora trhu a v portálu CS OTE. V souvislosti s nasazením inovovaného systému CS OTE je také potřeba zmínit provoz testovacího prostředí, které umožňuje účastníkům trhu vyzkoušet všechny funkcionality před vstupem do produkčního prostředí a nastavit elektronickou komunikaci mezi systémy. Testovací prostředí je odpovědí na četné žádosti účastníků trhu, kteří po možnosti testování volali.

MIMOŘÁDNÉ PROVOZNÍ UDÁLOSTI V SYSTÉMU OTE

Vzhledem ke specifickým činnostem operátora trhu je vyžadován provoz systému CS OTE 24 hodin denně 365 dní v roce. Nepřetržitý provoz a nepřetržitá komunikace se systémy ostatních subjektů (např. ČEPS, NET4GAS, obchodníci) se z tohoto důvodu bohužel nevyhne ani mimořádným událostem, které však nejsou vždy způsobeny na straně OTE, ale i technickými problémy na straně účastníků trhu. Bez ohledu na zdroj technických problémů je však vždy cílem OTE všechny mimořádné události vyřešit s nejmenším dopadem na provoz, a tedy i ostatní subjekty na trhu s elektřinou a trhu s plynem.

Je nutné přiznat, že významný výskyt mimořádných provozních událostí na začátku roku 2010 byl spojen s přechodem na inovovaný systém a zahájení provozu na trhu s plynem. Z tohoto důvodu došlo ke kumulaci mnoha událostí do období prvních čtrnácti dnů roku 2010. Ostatní provozní události byly už rozloženy rovnoměrně v průběhu roku a nevynikaly ničím mimořádným nad rámec provozních problémů.

- preparation for a change of operator of the organized day-ahead spot market in the Slovak Republic within the coupled day-ahead electricity spot market, with validity from 1 January 2011,
- preparation for changes motivated by adjustments in the Public Notices of Electricity Market Rules and the Gas Market Rules, in force as of 1 January 2011,
- adjustment of a system of organized day-ahead spot market for suspending the entry of bids from PXE's financial futures, effective as of 1 February 2011.

A detailed description of the individual adjustments is published directly in the relevant documents published at the web page of the market operator at the CS OTE portal. In connection with the deployment of an innovated CS OTE system, it is also necessary to mention the operation of a test environment, which allows the market participants to try all functionalities before entry to the production environment and to set electronic communication between the systems. The test environment is an answer to multiple inquiries by market participants who called for the possibility of testing.

EXCEPTIONAL EVENTS IN OTE'S SYSTEM OPERATION

Taking into account the highly specific activities of the market operator, the CS OTE system is required to operate 24 hours a day, 365 days a year. Continuous operation and continuous communication with the systems of other subjects (e.g. ČEPS, NET4GAS, traders) therefore cannot, unfortunately, avoid exceptional events, but these are not always caused by technical problems on OTE's side, but also by technical issues on the part of market participants. Regardless of the source of technical issues, however, it is always OTE's objective to settle all exceptional events with the lowest possible impact on operation, i.e. also on the other entities on the markets in electricity and natural gas.

It is necessary to acknowledge that the significant rate of exceptional events at the beginning of 2010 was associated with a transfer to the innovated system and commencement of operation on the gas market. That is why many events occurred within the first fourteen days of 2010. Other operating events were already distributed evenly in the course of the year and did not feature any extraordinary issues beyond the framework of operating issues.

Z hlediska počtu mimořádných provozních událostí během roku 2010 se nejvíce těchto událostí vztahovalo ke klíčovým činnostem OTE:

- zadávání vnitrostátních a přeshraničních smluv na trhu s elektřinou,
- zadávání nominací množství plynu a následných renominací,
- výpočet odchylek mezi smluvními a skutečnými hodnotami dodávek a odběrů elektřiny a plynu,
- provoz propojeného denního trhu s elektřinou mezi Českou republikou a Slovenskou republikou.

Ze strany OTE byly tyto události způsobeny např.

- výpadky v komunikaci,
- nasazováním úprav do systému OTE a s tím související změnou některých nastavení a dopadem např. do výpočtu odchylek.

Ze strany účastníků trhu se jednalo např. o:

- výpadky v komunikaci,
- vyčerpání finančního jistění,
- nepřesnosti v zasílaných datech od distributorů s navazujícím dopadem do výpočtu odchylek.

Všechny události byly analyzovány a následně i vyřešeny.

In terms of the number of exceptional events in 2010, most of these events were associated with OTE's key activities.

- entering intra-state and cross-border contracts on the electricity market,
- entering nominations for gas quantities and subsequent re-nominations,
- calculating imbalances between contractual and actual values of electricity and gas supplies and purchases,
- operation of the coupled day-ahead spot electricity market between the Czech Republic and Slovakia.

On the part of OTE, these events were caused e.g. by:

- communication failures,
- deployment of adjustments in OTE's system and the related changes of certain settings and impacts e.g. on the calculation of imbalances.

On the part of market participants, this involved e.g. the following issues:

- communication failures,
- exhaustion of financial security,
- inaccurate data dispatched from distributors, with a subsequent impact on the calculation of imbalances.

All events were analyzed, and immediately settled.

PROJEKT „OČEKÁVANÁ ROVNOVÁHA MEZI NABÍDKOU A POPTÁVKOU ELEKTRINY A PLYNU“

Na základě povinnosti plynoucí z § 20a, odst. 4, písm. f) EZ odevzdal operátor trhu Ministerstvu průmyslu a obchodu, ERÚ, ČEPS a NET4GAS pravidelnou zprávu o budoucí očekávané spotřebě elektřiny a nově také plynu a o způsobu zabezpečení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou elektřiny a plynu. Dokumenty „Očekávaná dlouhodobá rovnováha mezi nabídkou a poptávkou elektřiny a plynu“ podávaly základní obraz o očekávaném stavu ES ČR a plynárenství do roku 2040 z pohledu výroby, přenosu, přepravy a distribuce a obchodu s elektřinou a plynem. Oba dokumenty na sebe cíleně navazují a vzájemně se doplňují. Tímto bylo zejména docíleno synergických efektů při vytváření očekávaného odhadu vývoje spotřeby elektřiny a plynu, kde je společný široký okruh činností ovlivňujících vývoj spotřeby pro elektřinu a plyn a dále je budoucí spotřeba plynu ovlivněna vývojem zdrojové základny elektrizační soustavy, zejména výstavbou a provozem plánovaných paroplynových

PROJECT: “ANTICIPATED BALANCE BETWEEN ELECTRICITY AND GAS SUPPLY AND DEMAND”

Based on its obligation arising under Section 20a(4)(f) of the Energy Act, the market operator submitted to the Ministry of Industry and Trade, the ERO, ČEPS and NET4GAS its regular report on the expected consumption of electricity, and now also gas, and on the methods of provision of balance between electricity and gas supply and demand. The documents “Expected Long-term Balance between Electricity and Gas Supply and Demand” presented a basic picture of the anticipated operation of the Czech Republic's electric power system (ES) and the gas industry until 2040 with respect to the generation, transmission, distribution and trading in electricity and gas. The two documents refer to and complement each other. This resulted in synergic effects in the preparation of the expected estimate of development of electricity and gas consumption, with a common broad range of activities affecting the development of consumption of electricity as well as gas, where the future gas consumption is influenced

jednotek. Výsledky predikcí budoucí spotřeby elektřiny a plynu byly spolu s použitými metodickými postupy prezentovány za účelem oponentury skupinám odborníků z elektroenergetiky a plynárenství na dvou oddělených jednáních organizovaných OTE, a.s. Důraz byl kladen na zjištění rizik při zajištění vyrovnané bilance plynárenské soustavy a v rozvojových variantách vyrovnané bilance a očekávaného provozu ES ČR. Více na webových stránkách operátora trhu <http://www.ote-cr.cz>.

ČLENSTVÍ OTE V PROFESNÍCH ORGANIZACÍCH

Snaha OTE zlepšovat prostředí na trhu s elektřinou a trhu s plynem se projevuje i aktivním zapojením společnosti do aktivit v profesních organizacích nejen v ČR, ale i v zahraničí (AEM, CIGRE, EUROPEX, WEC). OTE je prostřednictvím svých zaměstnanců zapojeno i v pracovních skupinách těchto organizací, kdy je snahou OTE i na této úrovni prosazovat principy liberálního a transparentního trhu s elektřinou a trhu s plynem. Nelze nezmínit také snahu podílet se na formování pravidel pro zajištění takového trhu a zajištění svobodného a rovného přístupu všech účastníků na tyto trhy v rámci připomínek vznesených k dokumentům, které budou určovat budoucí směr rozvoje elektroenergetiky a plynárenství nejen v České republice, ale také v celém Evropském společenství. Tato aktivita se projevuje i v účasti na projektech skupiny poradního orgánu Evropské skupiny regulátorů, prostřednictvím EUROPEX. Jednotlivé pracovní skupiny této skupiny pracují na definici cílového řešení (tzv. „Target Model“), na jehož základě bude možné vytvořit společný jednotný trh s elektřinou na všech časových úrovních v rámci Evropy do roku 2015.

To umožňuje sdílet zkušenosti získané v tuzemském i mezinárodním kontextu a přispívat k rozvoji tuzemského trhu s oběma komoditami implementací nových přístupů.

by the development of the underlying base of the electric power system, in particular in the form of construction and operation of planned steam-gas facilities. The predictions for future electricity and gas consumption, along with the applied guidelines, were presented to groups of experts from the electrical and gas industries for the purposes of review at two separate meetings organized by OTE, a.s. Stress was given to the identification of risks associated with the provision of an even balance of the gas system and in the development options an even balance and expected operation of the Czech Republic's electric power system. For more information visit the market operator's webpage at <http://www.ote-cr.cz>.

OTE'S MEMBERSHIP IN PROFESSIONAL ORGANIZATIONS

OTE's efforts to improve the environment on the electricity and gas markets are shown in a more active engagement of the company in activities of professional organizations not only in the Czech Republic, but also abroad (AEM, CIGRE, EUROPEX, WEC). Through its employees, OTE also participates in working groups set up by these organizations, where OTE tries to enforce the principles of liberal and transparent electricity and gas markets at this level. This is also a good place to mention efforts aimed at participating in the establishment of rules to provide for this type of market and at ensuring equal access to these markets for all participants within the framework of comments raised on documents that will shape the future development of the electricity and gas industries not only in the Czech Republic, but within the whole European Community. These activities involve also participation in projects by an advisory body of the European Regulators' Group for Electricity and Gas, by means of EUROPEX. The individual working group set up by this group are working on a definition of the target model, on the basis of which it will be possible to create a joint single market in electricity at all time levels within Europe by 2015.

This makes it possible to share experience obtained in a national as well as international context and contribute to the development of the domestic market in both commodities through the implementation of new approaches.

OTEVŘENÝ TRH S ELEKTŘINOU OPEN ELECTRICITY MARKET

ROK 2010 BYL JIŽ PÁTÝM ROKEM FUNGOVÁNÍ OTEVŘENÉHO TRHU S ELEKTŘINOU, NA KTERÉM SI KAŽDÝ ODBĚRATEL ELEKTŘINY MOHL ZVOLIT DODAVATELE PODLE SVÉHO ROZHODNUTÍ. POČET ODBĚRNÝCH MÍST, KTERÁ ZMĚNILA DODAVATELE, ROSTL EXPONENCIÁLNÍ ŘADOU.
2010 WAS THE FIFTH YEAR WITH A TOTALLY OPEN ELECTRICITY MARKET, WHEN EACH ELECTRICITY CONSUMER COULD CHOOSE A SUPPLIER ACCORDING TO HIS DECISION. THE NUMBER OF POINTS OF DELIVERY THAT SWITCHED SUPPLIERS WAS GROWING EXPONENTIALLY.

TRH S ELEKTŘINOU

ELECTRICITY MARKET

Obchodování s elektřinou v ČR probíhá prostřednictvím:

- dvoustranného obchodování,
- organizovaného krátkodobého trhu,
 - blokového trhu (BT),
 - denního spotového trhu (DT),
 - vnitrodenního trhu (VDT).

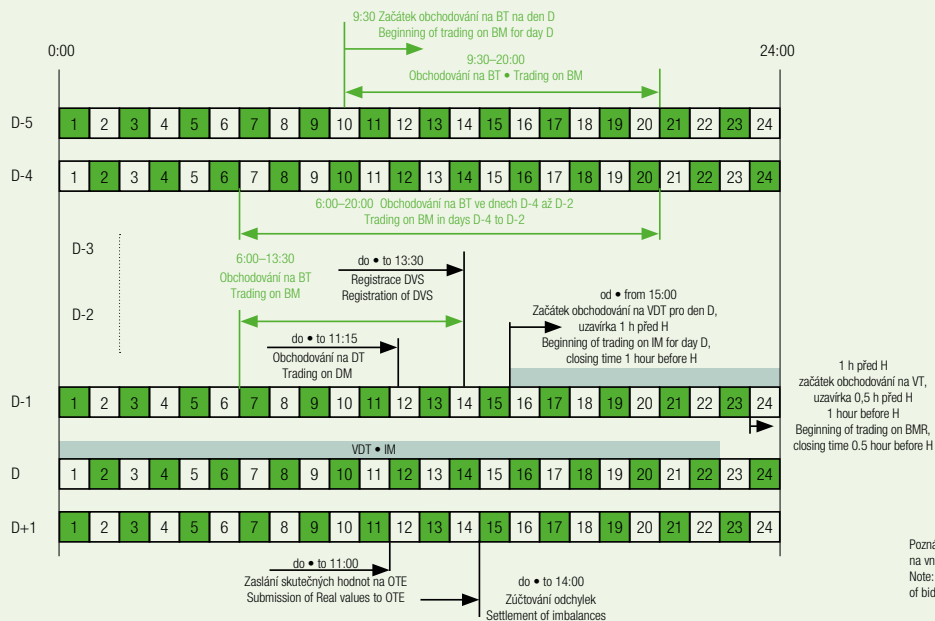
Electricity in the Czech Republic is traded through:

- bilateral trading,
- organized short-term market,
 - block market (BM),
 - day-ahead spot market (DM),
 - intra-day market (IM).

Součástí obchodování s elektřinou v ČR je i zúčtování odchylek (obchodování s regulační energií a vyrovnávací trh s regulační energií). Časové úseky jednotlivých činností jsou uvedeny na obrázku 3.

Settlement of imbalances (regulating energy trading and balancing market with regulating energy) is a part of electricity trading in the Czech Republic. Time periods of specific activities are presented in Figure 3.

OBR. 3: ČASOVÉ USPOŘÁDÁNÍ TRHU S ELEKTŘINOU
FIG. 3: TIME SCHEDULE OF THE ELECTRICITY MARKET

DVOUSTRANNÉ OBCHODOVÁNÍ

V systému OTE bylo v roce 2010 prostřednictvím dvoustranných kontraktů registrováno přes 97% zobchodované elektřiny. Do dvoustranných kontraktů se přitom započítávají:

- dvoustranné vnitrostátní smlouvy (DVS klasické, burzovní¹⁾),
- dvoustranné smlouvy na dodávku pro vývoz elektřiny do zahraničí (export) a pro dovoz elektřiny ze zahraničí (import).

Objemy registrovaných obchodů v IS OTE za rok 2010 v GWh a v % jsou znázorněny na obrázcích 4 a 5.

BILATERAL TRADING

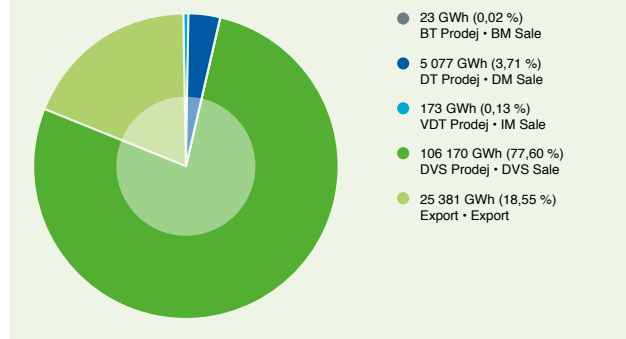
In 2010, over 97% of electricity traded in the OTE system was registered through bilateral contracts. Bilateral contracts include the following contract types:

- bilateral intra-state contracts (traditional, exchange¹⁾),
- bilateral contracts for electricity export and import.

Figures 4 and 5 show the volume of trades registered in IS OTE in 2010 in GWh and in %.

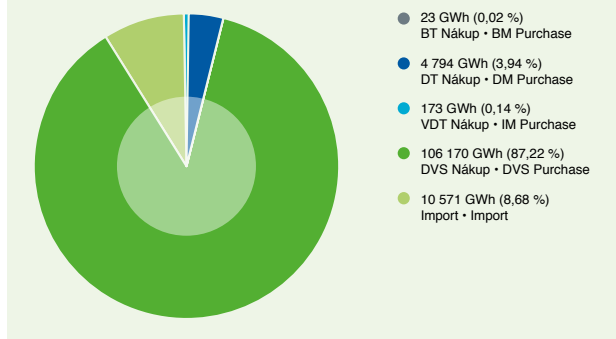
OBR. 4: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY – PRODEJ – (GWh; %) ZPRACOVANÉ V SYSTÉMU OTE V ROCE 2010

FIG. 4: VOLUME OF TRADED ELECTRICITY – SALE – (GWh; %) PROCESSED IN OTE'S SYSTEM IN 2010

OBR. 5: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY – NÁKUP – (GWh; %) ZPRACOVANÉ V SYSTÉMU OTE V ROCE 2010

FIG. 5: VOLUME OF TRADED ELECTRICITY – PURCHASE – (GWh; %) PROCESSED IN OTE'S SYSTEM IN 2010

Dvoustranné vnitrostátní obchody na dodávku elektřiny byly jednotlivými SZ předkládány operátorovi trhu k registraci nejpozději do 13:30 hodin den před začátkem dne, kdy měla být dodávka uskutečněna, přičemž tento čas byl uzávěrkou dvoustranného obchodování. V systému OTE se u registrace dvoustranných smluv kontroluje mimo jiné i splnění podmínky finančního zajištění SZ pro tyto obchody z pohledu možných odchylek SZ. Obrázky 6 a 7 ukazují statistiku těchto registrovaných dvoustranných vnitrostátních obchodů.

1) Pojem burzovní DVS (BUR) zde rozumíme obchody zobchodované na Českomoravské komoditní burze Kladno (ČMKBK) nebo na PXE a zadané těmito subjekty do systému OTE za jednotlivé účastníky obchodování na těchto obchodních platformách pro zúčtování odchylek.

Bilateral intrastate trades for the supply of electricity were submitted to the market operator for registration by individual subjects of settlement at the latest by 13:30 o'clock, one day before the beginning of the day on which the delivery was supposed to take place, while this time was also the closure of bilateral trading. During registration of bilateral contracts, fulfilment of the condition of financial securing of these trades by the subject of settlement with respect to the SZ's possible imbalances was also checked in the OTE system among other factors. Figures 6 and 7 show statistics for these registered bilateral intrastate trades.

1) The term "exchange bilateral contract" (BUR) designates trades on the Czech-Moravian Commodity Exchange Kladno (in Czech abbreviated as ČMKBK) or on the Power Exchange Central Europe (PXE) and entered by these entities into OTE's system on behalf of individual trade participants on these trading platforms for the settlement of imbalances.

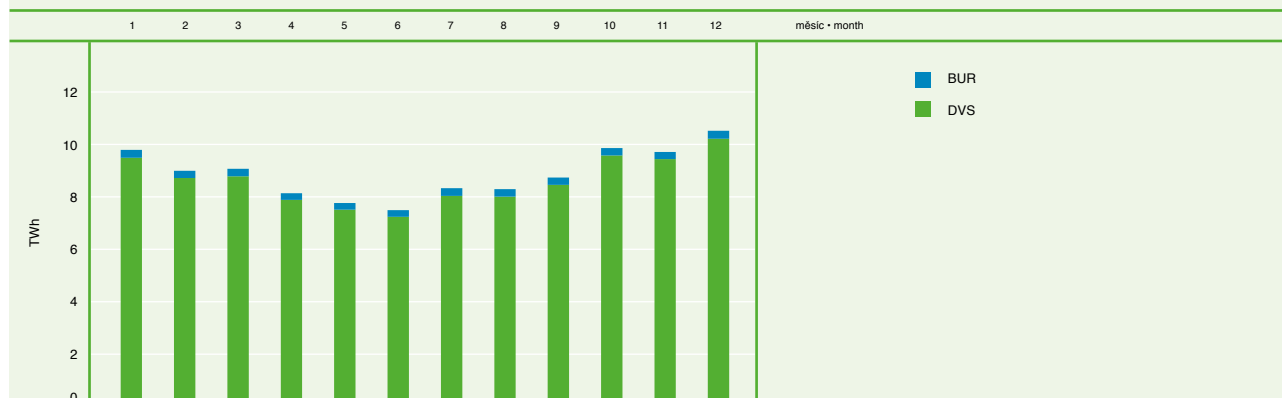
Technická pravidla pro zadávání údajů z dvoustranných smluv na vývoz nebo dovoz byla nastavena odlišně od vnitrostátního obchodování. Při vyhodnocování odchylek SZ se zohledňovaly hodnoty diagramů přeshraničních obchodů odsouhlasených a předaných provozovatelem přenosové soustavy.

Technical rules for the submission of data from bilateral contracts for export or import varied from intrastate trading. In the evaluation of imbalances of the subjects of settlement, the values of profiles of cross-border trades matched and handed over by the transmission system operator were taken into consideration.

Obrázky 8 a 9 ukazují množství vyvezené a dovezené elektřiny po jednotlivých měsících a v průměrné hodině jednotlivých měsíců roku 2010. Hodnoty exportu/importu nerespektují skutečné fyzické toky elektřiny, ale odpovídají hodnotám smluvních uzavřených přeshraničních obchodů.

Figures 8 and 9 show the volume of exported and imported electricity in the individual months and at an average time of the individual months of 2010. The export/import values do not respect the actual physical electricity flows, but match the values of contractual, executed cross-border trades.

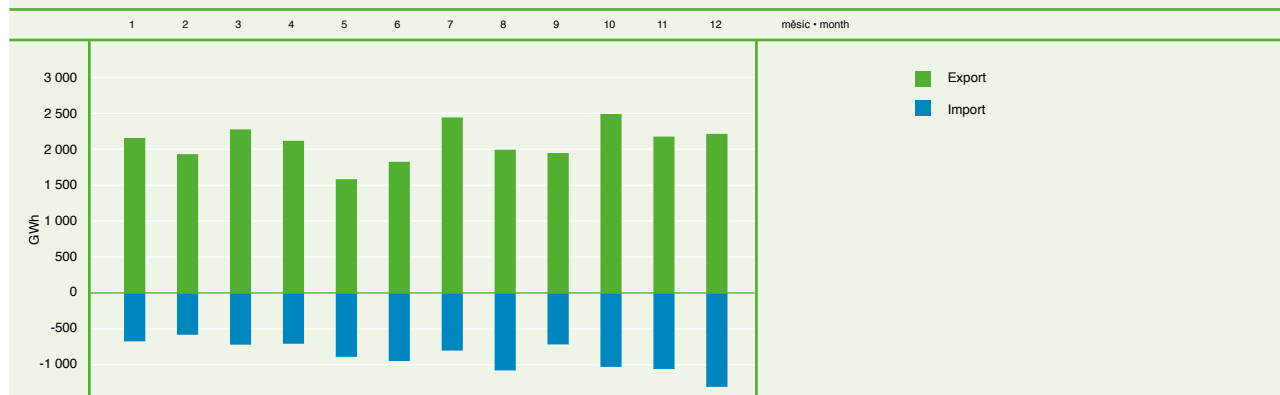
OBR. 6: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY PROSTŘEDNICTVÍM KLASICKÝCH DVS A BURZOVNÍCH OBCHODŮ
 FIG. 6: VOLUME OF ELECTRICITY TRADED THROUGH BILATERAL CONTRACTS AND EXCHANGE TRADES

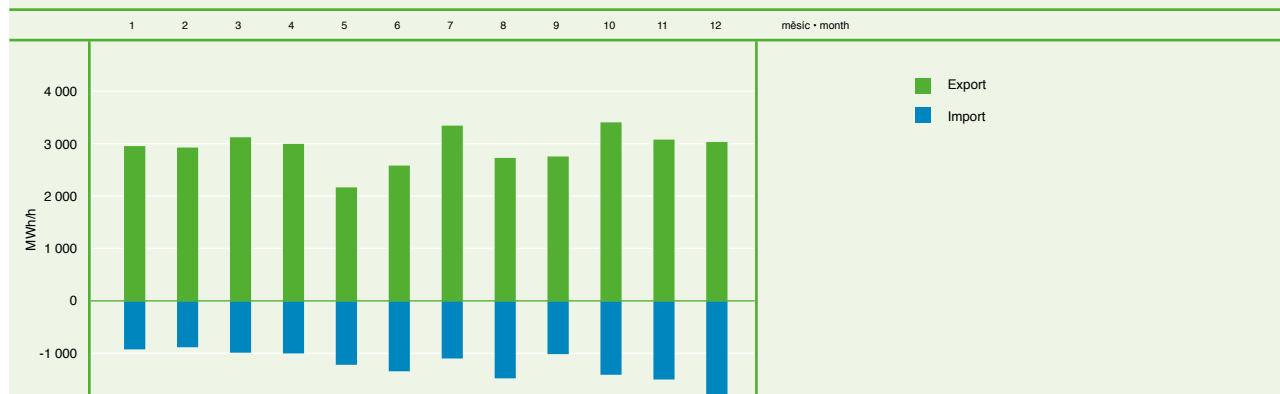
OBR. 7: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY PROSTŘEDNICTVÍM DVS V PRŮMĚRNÉ HODINĚ JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCŮ ROKU 2010
 FIG. 7: VOLUME OF ELECTRICITY TRADED THROUGH BILATERAL CONTRACTS AT AN AVERAGE TIME OF THE INDIVIDUAL MONTHS OF 2010

OBR. 8: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY PROSTŘEDNICTVÍM EXPORTU A IMPORTU
FIG. 8: VOLUME OF ELECTRICITY TRADED THROUGH EXPORT AND IMPORT

OBR. 9: PRŮMĚRNÁ HODINOVÁ MNOŽSTVÍ ELEKTŘINY VYVEZENÁ A DOVEZENÁ ZE ZAHRANIČÍ V PRŮMĚRNÉ HODINĚ JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCŮ
FIG. 9: AVERAGE HOURLY VOLUMES OF ELECTRICITY EXPORTED AND IMPORTED AT AN AVERAGE TIME OF THE INDIVIDUAL MONTHS

ZÚČTOVÁNÍ ODCHYLEK

Popis modelu

Legislativa definuje účastníky trhu, pro které OTE vypořádává a zúčtovává odchytky, jako tzv. subjekty zúčtování (SZ). Stanovuje postup výpočtu velikosti odchytek subjektů zúčtování a definuje způsob stanovení ceny, kterou SZ za odchytky mají zaplatit, nebo dostat. Základním pravidlem pro zpoplatnění všech odchytek je to, že každý účastník trhu je buď sám odpovědný za odchytku, tedy je SZ, nebo předává zodpovědnost za odchytku jinému SZ. Každý odběr elektřiny ze soustavy a každá dodávka elektřiny

IMBALANCE SETTLEMENT

Model Description

Market participants for which OTE calculates and settles imbalances are defined in legislation as “subjects of settlement” (SZ). The legislation stipulates the method of calculation of imbalances of the subjects of settlement and define the price fixing method that the SZ should pay or get for the imbalance. The basic rule applied to payment of all imbalances stipulates that each market participant is responsible for the imbalance itself, i.e. is a SZ, or that it passes responsibility for the imbalance to another SZ. Each electricity consumption from the electric power

do soustavy musí být přiřazena k některému z účastníků trhu.

Odchylkou SZ pro každou obchodní hodinu je součet odchylky za závazek dodat elektřinu do elektrizační soustavy a odchylky za závazek odebrat elektřinu z elektrizační soustavy. Odchylkou SZ za závazek dodat elektřinu do soustavy je rozdíl mezi skutečně dodaným množstvím a sjednaným množstvím pro dodávku. Odchylkou SZ za závazek odebrat elektřinu ze soustavy je rozdíl mezi skutečně odebraným množstvím a sjednaným množstvím k odběru. Sjednaná množství dodat elektřinu do soustavy a odebrat elektřinu ze soustavy jsou pro každou obchodní hodinu subjektu zúčtování stanovena operátorem trhu na základě zaregistrovaných realizačních diagramů a výsledků organizovaného krátkodobého trhu.

SZ mohou vyrábět elektřinu, dodávat ji konečným zákazníkům nebo prodávat jiným SZ, nebo nakupovat elektřinu od jiných SZ, a to buď formou dvoustranných obchodů uvnitř ČR, nebo formou přeshraničních obchodů, nebo na organizovaném krátkodobém trhu nebo na vyrovnávacím trhu s regulační energií. Dále bylo možno nabízet regulační energii ze zdrojů poskytujících regulační energii dle podmínek stanovených Pravidly provozování přenosové soustavy a na vyrovnávacím trhu s regulační energií.

Základní princip zúčtování odchylek je nastaven tak, že není příjmově neutrální, ale počínaje rokem 2007 generuje v hodinách s příjmem z odchylek vyšším, než jsou náklady na regulační energii, přebytek finančních prostředků, které OTE poskytuje provozovateli přenosové soustavy (společnosti ČEPS, a.s.) na úhradu části systémových služeb. Od roku 2008 jsou z tohoto přebytku hrazeny náklady na regulační energii i v těch hodinách, které negenerují dostatečný příjem z odchylek a nejsou již dále vyhodnocovány vícenáklady. Na stanovení velikosti zúčtovací ceny se vedle ceny regulační energie ze zdrojů poskytujících podpůrné služby a opatřené na VT a v zahraničí podílí limitní cena stanovená ERÚ. Regulační elektřina ze zdrojů poskytujících podpůrné služby je ohodnocena nabídkovými cenami. Ohodnocení regulační energie pořízené na vyrovnávacím trhu s regulační energií je závislé na směru poskytnuté regulační energie a na směru systémové odchylky.

system and each electricity supply to the system must be assigned to one of the market participants.

The SZ's imbalance for every trading hour is a sum of imbalances for a commitment to supply electricity to the electric power system and for a commitment to take electricity from the system. The SZ's imbalance for a commitment to supply electricity to the electric power system (ES) is the difference between the actually supplied and contracted volume of electricity. The SZ's imbalance for a commitment to take electricity from the ES is the difference between the actually consumed and contracted volume of electricity. The contracted electricity volumes to be supplied to the ES and taken from the ES are set by the market operator to the subject of settlement for each trading hour on the basis of registered bilateral contracts and results of the short-term electricity market.

SZ can generate electricity, supply it to customers or sell it to other SZs, or purchase electricity from other SZs, either in the form of bilateral trades within the Czech Republic, or in the form of cross-border trades, or on the organized short-term market or on the balancing market with regulating energy. It was also possible to offer regulating energy from sources generating regulating energy in compliance with terms set in the Grid Code and on the balancing market with regulating energy.

The basic principle for the settlement of imbalances stipulates that it is not neutral in terms of income, but it generates, starting from 2007, during hours with an income from imbalances higher than the costs of regulating energy, surplus funds which OTE provides to the transmission system operator (ČEPS, a.s.) to cover part of the system services. Since 2008, the surplus has been also used to cover the costs of regulating energy during hours when sufficient income from imbalances is not generated, i.e. when extra costs are not evaluated any more. The settlement price is set on the basis of the price of regulating energy from sources providing ancillary services and acquired on the balancing market with regulating energy and abroad, and also the limit price set by ERO. Regulating energy from sources providing ancillary services is appraised at bid prices. The appraisal of regulating energy acquired on the balancing market with regulating energy depends on the direction of the provided regulating energy and on the direction of the system imbalance.

Systémovou odchylkou v každé obchodní hodině se rozumí saldo všech dodávek a odběrů SZ. Je rovna součtu odchylek SZ a je kryta regulační energií.

Výpočet výsledné zúčtovací ceny odchylky SZ (nezávisle na znaménku odchylky) se v závislosti na systémové odchylce pro rok 2010 stanovil a dále i v roce 2011 bude stanovován takto:

- byla-li systémová odchylka záporná nebo rovna nule, byla zúčtovací cenou nejvyšší nabídková cena regulační elektřiny dodaná v této obchodní hodině pro vyrovnání záporné systémové odchylky a uhrazená operátorem trhu poskytovateli regulační elektřiny; byla-li takto stanovená cena nižší než cena stanovená cenovým rozhodnutím ERÚ, použila se cena stanovená ERÚ,
- byla-li systémová odchylka kladná, byla zúčtovací cenou nejvyšší nabídková cena regulační elektřiny dodaná v této obchodní hodině pro vyrovnání kladné systémové odchylky a uhrazená operátorem trhu poskytovateli regulační elektřiny; byla-li takto stanovená cena nižší než cena stanovená cenovým rozhodnutím ERÚ, použila se cena stanovená ERÚ,
- v případě, že pro některou obchodní hodinu nebyla obstarána žádná elektřina jako regulační energie prostřednictvím aktivací podpůrných služeb, ani na vyrovnávacím trhu s regulační energií nebo ze zahraničí na základě smlouvy, použila se zúčtovací cena podle cenového rozhodnutí ERÚ,
- od 1. ledna 2010 pak také oproti předcházejícím letům platilo, že v případech, kdy byl směr odchylky SZ proti směru systémové odchylky, pak se zúčtovací cena této „protiodchylky“ stanovila jako 0,9násobek zúčtovací ceny odchylky v dané hodině. Následně, od 1. ledna 2011, došlo ke změně stanovení zúčtovací ceny protiodchylky takto:
 - a) je-li systémová odchylka záporná nebo rovna nule, je zúčtovací cenou „protiodchylky“ vážený průměr cen z aktivované kladné regulační energie (včetně vyrovnávacího trhu); nebyla-li v této obchodní hodině dodaná žádná elektřina pro zajištění rovnováhy, použije se cena podle cenového rozhodnutí ERÚ,
 - b) je-li systémová odchylka kladná, je zúčtovací cenou protiodchylky vážený průměr cen z aktivované záporné regulační energie (včetně vyrovnávacího trhu); nebyla-li v této obchodní

The system imbalance at each trading hour is defined as the balance of all supplies and overall consumption of the SZ. It equals the sum of SZ's imbalances and it is covered by regulating energy.

Depending on the system imbalance in 2010, the resulting settlement price of a SZ imbalance (disregarding the imbalance sign, i.e. whether the imbalance was positive or negative) was calculated and, in 2011, will be calculated as follows:

- if the system imbalance was negative or equalled zero, the settlement price was the highest bid price for regulating energy supplied at this trading hour to set off the negative system imbalance and paid by the market operator to the regulating electricity provider; if the price fixed in this way was lower than the price set by the ERO price decision, the price set by ERO was used,
- if the system imbalance was positive, the settlement price was the highest bid price for regulating energy supplied at this trading hour to set off the positive system imbalance and paid by the market operator to the regulating electricity provider; if the price fixed in this way was lower than the price set by the ERO price decision, the price set by ERO was used,
- in case that no electricity was provided for certain trading hour as regulating energy through activation of ancillary services, nor on the regulating energy balancing market, or from abroad on the basis of agreement, the settlement price set in the ERO price decision was applied,
- from 1 January 2010, it applied, contrary to the years before, that if the SZ's imbalance was against the system imbalance, the settlement price of the "counter-imbalance" was calculated as 0.9 multiple of the settlement price of the imbalance at the specific hour. Subsequently, as of 1 January 2011, the fixing of the settlement price of the counter-balance changed as follows:
 - a) if the system imbalance is negative or equals zero, the settlement price of the counter-imbalance is the weighted average of the activated positive regulating energy (including the balancing market); if no electricity is supplied at this trading hour to ensure balance, the price stipulated in the price decision of ERO shall apply,
 - b) if the system imbalance is positive, the settlement price of the counter-imbalance is the weighted average of

hodině dodaná žádná elektřina pro zajištění rovnováhy, použije se cena podle cenového rozhodnutí ERÚ.

V souladu s cenovým rozhodnutím ERÚ byla v roce 2010 a dále i pro rok 2011 stanovena rovnice cenové křivky závislosti ceny odchylky na velikosti systémové odchylky totožná s křivkou platnou již od roku 2009, a to tak, že pro každou obchodní hodinu byla velikost zúčtovací ceny C:

- a) pro zápornou a nulovou systémovou odchylku SO určená vzorcem

$$C = 2\,350 + 5,5 \cdot SO \text{ [Kč/MWh; MWh]}$$
b) pro kladnou systémovou odchylku SO určená vzorcem

$$C = 1 + 3,5 \cdot SO \text{ [Kč/MWh; MWh]}$$

Průběh průměrných měsíčních cen kladné a záporné odchylky a průměrné měsíční ceny z denního trhu v letech 2002 až 2010 dokumentuje obrázek 10.

the activated negative regulating energy (including the balancing market); if no electricity is supplied at this trading hour to ensure balance, the price stipulated in the price decision of ERO shall apply.

In 2010, the equation of the price dependence curve on the size of the system imbalance was set in compliance with the ERO's price decision identically with the curve valid from 2009, so that the amount of the settlement price C for every trading hour:

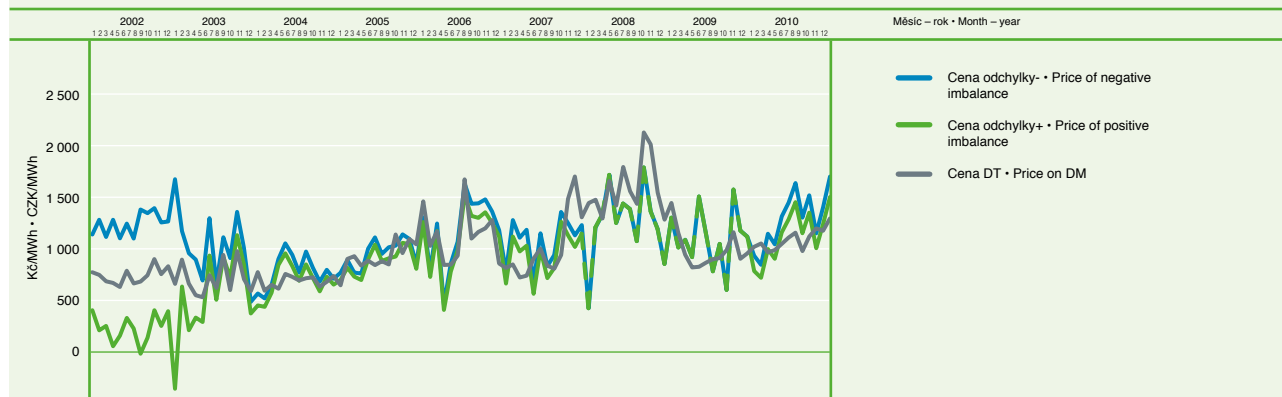
- a) for negative and zero system imbalance (SI) using the formula

$$C = 2,350 + 5.5 \cdot SI \text{ [CZK/MWh; MWh]}$$
b) for positive system imbalance (SI) using the formula

$$C = 1 + 3.5 \cdot SI \text{ [CZK/MWh; MWh]}$$

Figure 10 documents the course of average monthly prices of positive and negative imbalance and the average monthly price from the day-ahead spot market from 2002 to 2010.

OBR. 10: PRŮMĚRNÉ MĚSÍČNÍ CENY Kladné a záporné odchylky a průměrné měsíční ceny z denního trhu
 FIG. 10: AVERAGE MONTHLY PRICES OF POSITIVE AND NEGATIVE IMBALANCE AND AVERAGE MONTHLY PRICES FROM THE DAY-AHEAD SPOT MARKET

Finanční ohodnocení odchylek

Každý pracovní den je proveden v systému OTE výpočet velikosti odchylek všech SZ a jejich ocenění za předcházející pracovní den, případně i za všechny předcházející nepracovní dny. Výsledky výpočtu jsou pro každý SZ dostupné přes internetovou adresu <https://portal.ote-cr.cz> a souhrnné hodnoty jsou zveřejňovány i na veřejném webu OTE.²

2) V průběhu roku 2011 bude výpočet odchylek prováděn každý kalendářní den.

Financial Evaluation of Imbalances

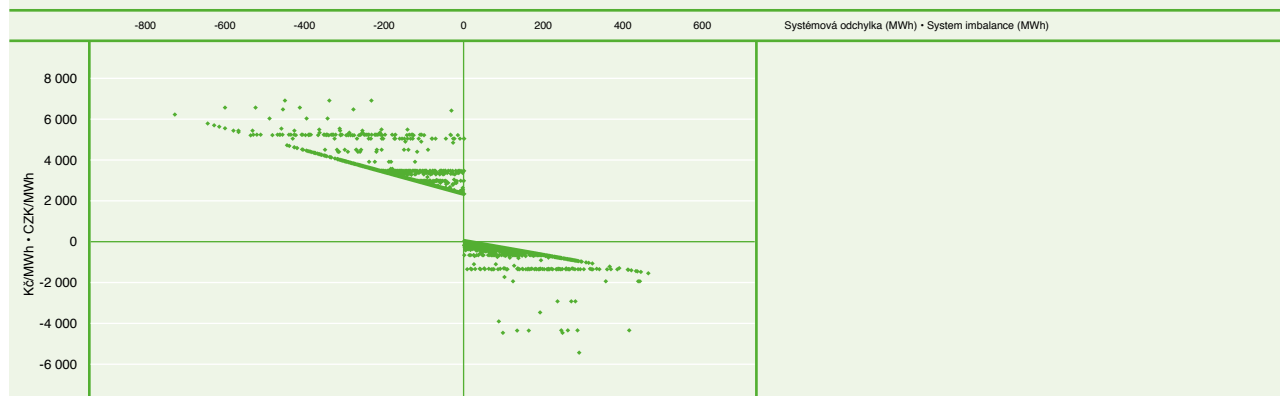
Every working day, the size of imbalances of all SZ and their pricing for the previous working day, and if the case may be, also for all previous non-working days, are calculated in the OTE system. Results of the calculation are available to each subject of settlement at <https://portal.ote-cr.cz>, and summarized values are also published on OTE's public website.²

2) In 2011, the calculation of imbalances will be carried out each calendar day.

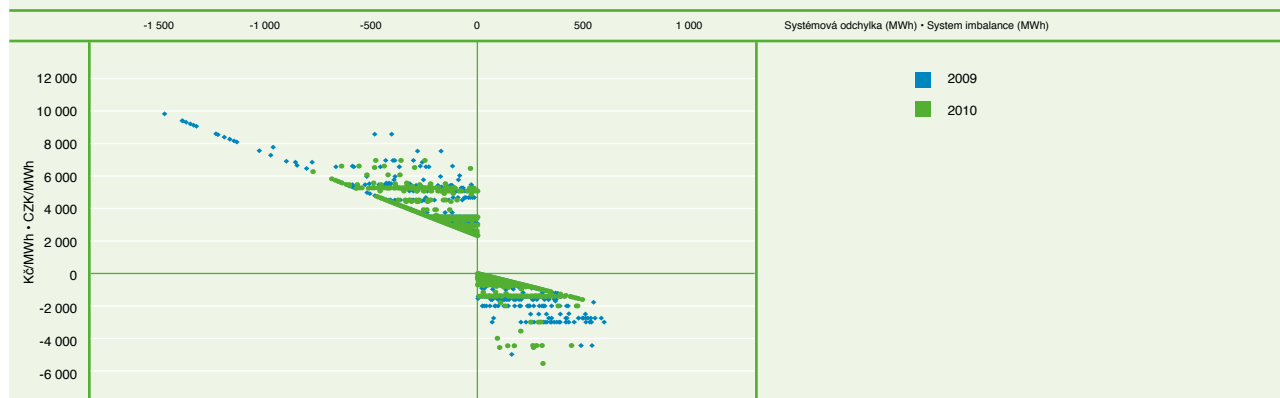
Dosažené hodnoty zúčtovací ceny v roce 2010 v závislosti na velikosti systémové odchylky jsou graficky znázorněny na obrázku 11. Pro porovnání jsou tyto hodnoty uvedeny s hodnotami za rok 2009 na obrázku 12. Je na nich zřejmá stále těsnější závislost zúčtovací ceny na systémové odchylce odpovídající nastavení omezující křivky ERÚ, jejímž cílem je i nadále zvyšování motivace SZ minimalizovat svou odchylku. Omezení extrémních cen v případech záporné systémové odchylky v porovnání s rokem 2009 i s rokem předcházejícím je možné připsat na vrub šetrnějšího výběru při nasazování zdrojů poskytujících regulační energii. Naopak v několika případech je patrné výrazné zvýšení nabídkových cen za zápornou regulační energii.

Figure 11 shows the settlement prices achieved in 2010 in relation to the size of the system imbalance. For comparison, figure 12 provides the values for the year 2009. They show an ever closer dependence of the settlement price on the system imbalance corresponding to the setting of the ERO's limit curve that was created with the aim to further increase motivation of the subjects of settlement to minimize their imbalance. Curbing of extreme prices in case of negative system imbalances compared with 2009 and the previous year can be attributed to a more economical choice of sources providing regulating energy. On the other hand, in several cases there is a distinct increase in the bid prices of negative regulating energy.

OBR. 11: POROVNÁNÍ ZÁVISLOSTI ZÚČTOVACÍ CENY NA VELIKOSTI SO V ROCE 2010
FIG. 11: COMPARISON OF DEPENDENCE OF THE SETTLEMENT PRICE ON THE SYSTEM IMBALANCE IN 2010

OBR. 12: ZÁVISLOST ZÚČTOVACÍ CENY NA VELIKOSTI SO V LETECH 2010 A 2009
FIG. 12: DEPENDENCE OF THE SETTLEMENT PRICE ON THE SYSTEM IMBALANCE IN 2010 AND 2009

Průměrná cena odchylek v letech 2006 až 2010 je vyjádřena jak v tabulce 1, tak v grafické podobě na obrázku 13. V meziročním porovnání je patrné snížení cen jak kladné, tak záporné odchylky. Rovněž stojí za povšimnutí, že průměrná jednotková cena záporné odchylky při kladné systémové odchylce je pro SZ méně výhodná než průměrná cena 420 Kč/MWh poskytnuté regulační energie zobchodované na VT (více kapitola Vyrovnávací trh s regulační energií).

Table 1 and figure 13 show the average prices of imbalances from 2006 to 2010. Year-on-year, there is a marked decrease of prices of positive as well as negative imbalance. It is also noteworthy that the average unit price of the negative imbalance during a positive system imbalance is less advantageous for the SZ than the average price (CZK 420 per MWh) of regulating energy provided on the balancing market (for more information see Balancing Market with Regulating Energy chapter).

TAB. 1: PRŮMĚRNÁ PLATBA SZ ZA ODCHYLKU
TAB. 1: AVERAGE SZ PAYMENT FOR IMBALANCE

Průměrná platba subjektu zúčtování za odchylku (Kč/MWh) Average payment of subject of settlement for imbalance (CZK/MWh)	SO + • SI +		SO - • SI -	
	Odchylka SZ+	Odchylka SZ-	Odchylka SZ+	Odchylka SZ-
	Positive SZ's imbalance	Negative SZ's imbalance	Positive SZ's imbalance	Negative SZ's imbalance
2006	-93,30	17,96	1 991,26	2 237,39
2007	-342,38	-80,76	2 555,33	2 925,82
2008	-602,66	-435,10	2 800,65	3 213,24
2009	-522,26	-386,42	2 997,59	3 382,30
2010	-409,09	-269,08	2 577,87	3 141,33

OBR. 13: PRŮMĚRNÁ CENA ODCHYLKY V ZÁVISLOSTI NA ZNAMÉNKU SYSTÉMOVÉ ODCHYLKY
FIG. 13: AVERAGE PRICE OF IMBALANCE DEPENDING ON THE SIGN OF THE SYSTEM IMBALANCE

Obrázky 14 a 15 prezentují statistické ukazatele kladných a záporných odchylek SZ za roky 2008 až 2010. Pro posouzení vývoje odchylek SZ, a tím i vývoje celkového chování SZ jsou použity následující statistické ukazatele.

Figures 14 and 15 present statistical indices of negative and positive imbalances of the subjects of settlement in 2008–2010. The following statistical indicators were used for the evaluation of the SZ imbalances development, and the overall trend in the SZ conduct.

Střední hodnota – parametr rozdělení náhodné veličiny, který je definován jako vážený průměr daného rozdělení.

Arithmetic mean – the value of division of a random quantity defined as the weighted mean of the given division.

Medián – hodnota, jež dělí řadu podle velikosti seřazených výsledků na dvě stejně početné poloviny.

Median – the value separating a list of numbers arranged in the order of size into two equal halves.

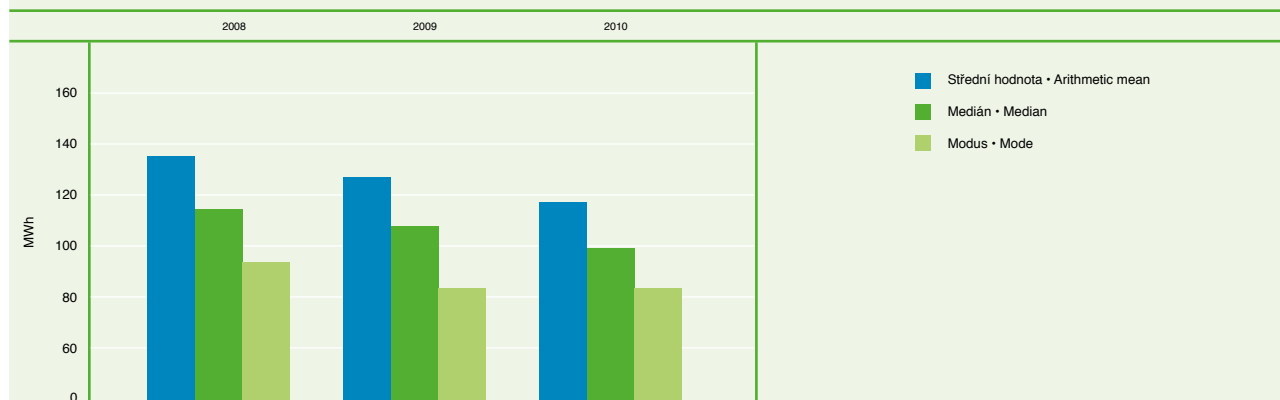
Modus – hodnota, která se v daném statistickém souboru vyskytuje nejčastěji (je to hodnota znaku s největší relativní četností). Představuje jakousi typickou hodnotu sledovaného souboru a jeho určení předpokládá rozřídění souboru podle obměn znaku.

Mode – is the value that occurs the most frequently in a statistical data set (the value of the character with the highest relative frequency). It represents a kind of typical value of the observed population and its determination presumes classification of the population according to variations of the character.

Pro tyto ukazatele platí, že čím více se jejich hodnoty vzájemně blíží, tím je symetričtější rozdělení četností dané veličiny. V případě kladných odchylek došlo v roce 2010 k nepatrnému zvýšení jejich symetričnosti. Snížila se průměrná hodnota kladné odchylky i hodnota nejčastěji dosažené odchylky.

For these indicators, the closer to each other their values are, the more symmetric the division of frequency of the specific property. In case of positive imbalances, there was a slight increase in their symmetry in 2010. The average value of positive imbalance and the value of the most frequent imbalance decreased.

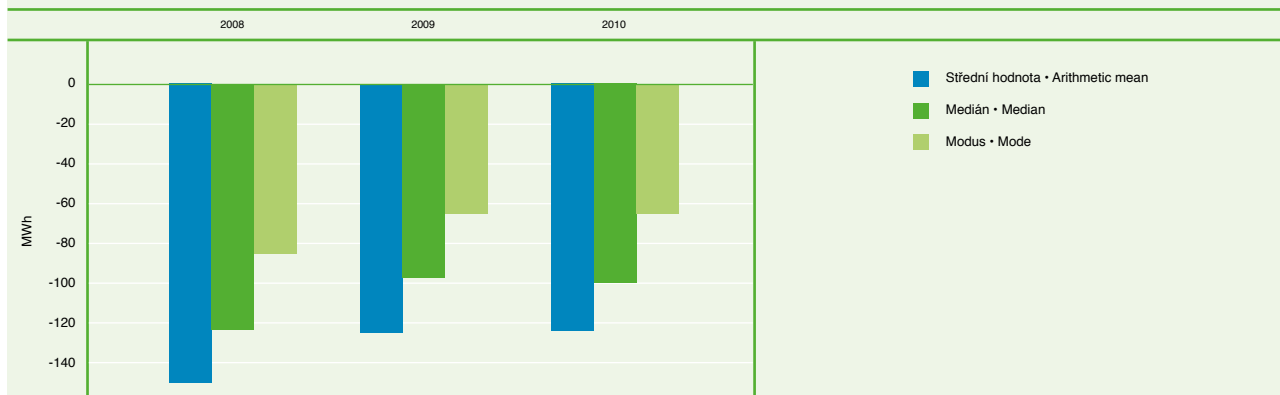
OBR. 14: STATISTICKÉ UKAZATELE HODINOVÉHO SOUČTU Kladných ODCHYLEK SZ ZA ROKY 2008 AŽ 2010 (MWh)
FIG. 14: STATISTICAL INDICATORS OF THE HOURLY SUM OF THE SZ'S POSITIVE IMBALANCES IN 2008–2010 (MWh)

V případě záporných odchylek subjektů zúčtování byly střední hodnota, medián i modus na stejné úrovni jako v roce 2009.

In case of negative imbalances among the subjects of settlement, the mean, median and mode were at the same level as in 2009.

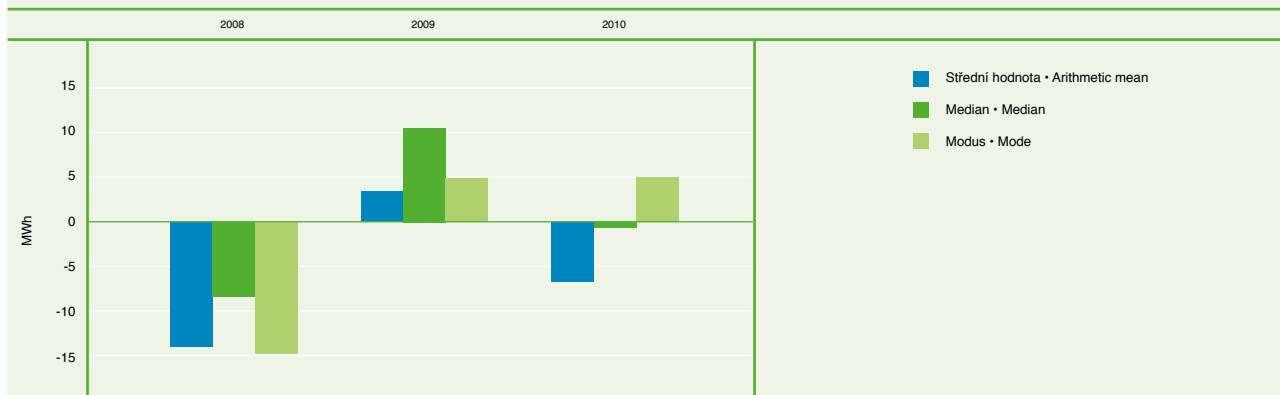
OBR. 15: STATISTICKÉ UKAZATELE HODINOVÉHO SOUČTU ZÁPORNÝCH ODCHYLEK SZ ZA ROKY 2008 AŽ 2010 (MWh)
 FIG. 15: STATISTICAL INDICATORS OF THE HOURLY SUM OF THE SZ'S NEGATIVE IMBALANCES IN 2008–2010 (MWh)

U systémové odchylky pokračovalo meziroční zvyšování symetrie, jak je patrné z přibližujících se hodnot v následujícím obrázku 16. Popsané ukazatele odpovídají celkovému trendu minimalizace odchylek účastníky trhu.

For system imbalance, the year-on-year increase of symmetry continued, as shown on the approximating values in the following figure 16. The described indicators match the overall trend of imbalance minimization by market participants.

OBR. 16: STATISTICKÉ UKAZATELE SYSTÉMOVÉ ODCHYLKY ZA ROKY 2008 AŽ 2010 (MWh)
 FIG. 16: STATISTICAL INDICATORS OF THE SYSTEM IMBALANCE IN 2008–2010 (MWh)

Celkové roční objemy odchylek a poskytnuté regulační energie

Regulační energii opatřuje PPS aktivací PpS, nákupem na vyrovnávacím trhu s regulační energií a dále nákupem regulační energie ze zahraničí. Celkovou bilanci objemů odchylek a objemů regulační energie zúčtovaných na OTE v roce 2010 ukazuje obrázek 17. Tomu odpovídající platby jsou znázorněny na obrázku 18. Porovnání

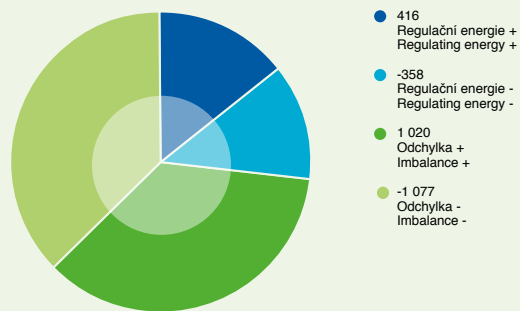
Total Yearly Volume of Imbalances and Regulating Energy Provided

The TSO acquires regulating energy by enabling ancillary services, purchasing on the balancing market with regulating energy and purchasing regulating energy abroad. Figure 17 shows the total balance of imbalances and regulating energy volumes settled through OTE in 2010. The payments are shown in figure 18. Comparison

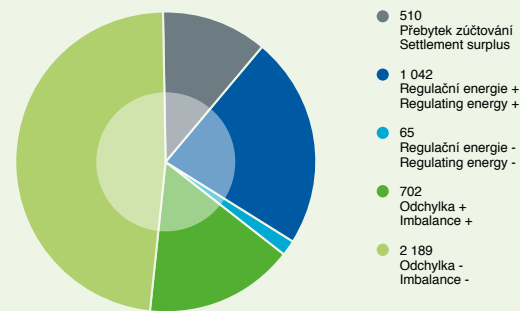
s předcházejícími roky je v GWh na obrázku 19 a v Kč na obrázku 20. Zvýšení omezující křivky zúčtovací ceny pro rok 2009 a její fixace na stejných parametrech pro rok 2010 splnilo očekávání, neboť u odchylek subjektů zúčtování došlo v období let 2008 až 2010 meziročně k poklesu jak záporných, tak kladných odchylek. Regulační energie použitá pro vyrovnaní záporné systémové odchylky dosáhla podobné výše jako v roce 2009, přičemž náklady na její pořízení byly v roce 2010 nižší. Při stejném objemu poskytnuté kladné regulační energie došlo v roce 2010 ke snížení objemu finančních prostředků jejím poskytovatelům, výsledkem je zlevnění kladné regulační energie. Naopak příjmy za odebranou energii v rámci poskytnutí záporné regulační energie s nižším objemem proti roku 2009 stouply. V roce 2010 operátor trhu vybral za odchylky oproti roku 2009 cca o 40 mil. Kč méně než v roce 2009 a poskytovatelům regulační energie bylo vyplaceno cca o 92 mil. Kč méně za regulační energii. Přebytek zúčtování byl o 52 mil. Kč vyšší. Křivka omezující velikost zúčtovací ceny zůstává i pro rok 2011 s parametry roku 2009.

with previous years is given in GWh in figure 19 and in CZK in figure 20. The increase of the settlement price limit curve for 2009 and its fixing at the same parameters in 2010 met expectations, because in 2008 to 2010, both the positive and negative imbalances of the subjects of settlement dropped compared with the previous year. Regulating energy used for settling the negative system imbalance reached a similar value as in 2009, but the costs of acquisition were lower in 2010. Given the same volume of provided positive regulating energy, the volume of finances for their providers was reduced in 2010, i.e. positive regulating energy became cheaper. Conversely, the income from purchased energy within the framework of delivery of negative regulating energy with a lower volume vs. 2009 grew. In 2010, the market operator collected about CZK 40 million less than in 2009 for imbalances and regulating energy providers were paid about CZK 92 million less for regulating energy. The accounting excess was CZK 52 million higher. The curve limiting the amount of the settlement price for 2011 maintains the 2009 parameters.

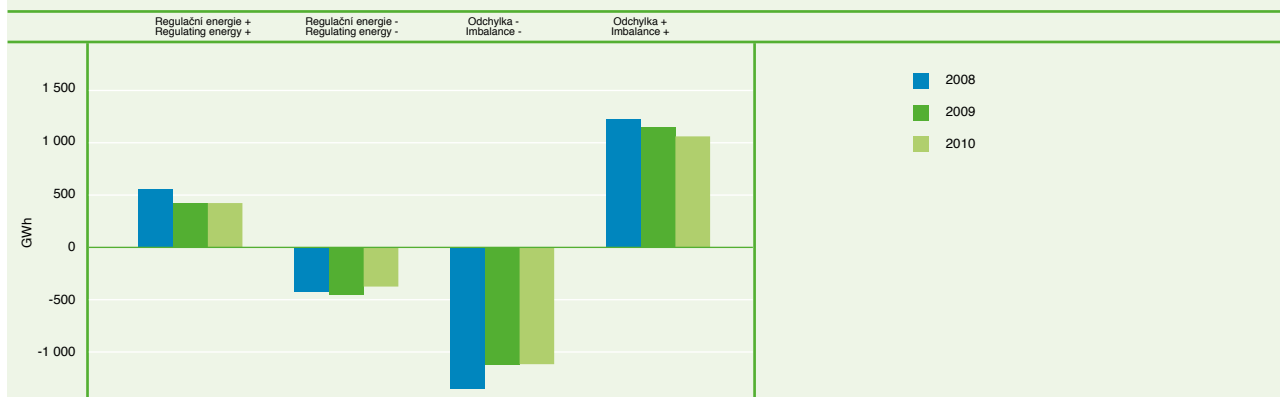
OBR. 17: CELKOVÉ ROČNÍ OBJEMY ODCHYLEK A REGULAČNÍ ENERGIE (V GWh) ZÚČTOVANÉ V CS OTE V ROCE 2010
FIG. 17: TOTAL YEARLY VOLUMES OF IMBALANCES AND REGULATING ENERGY (IN GWh) SETTLED IN CS OTE IN 2010

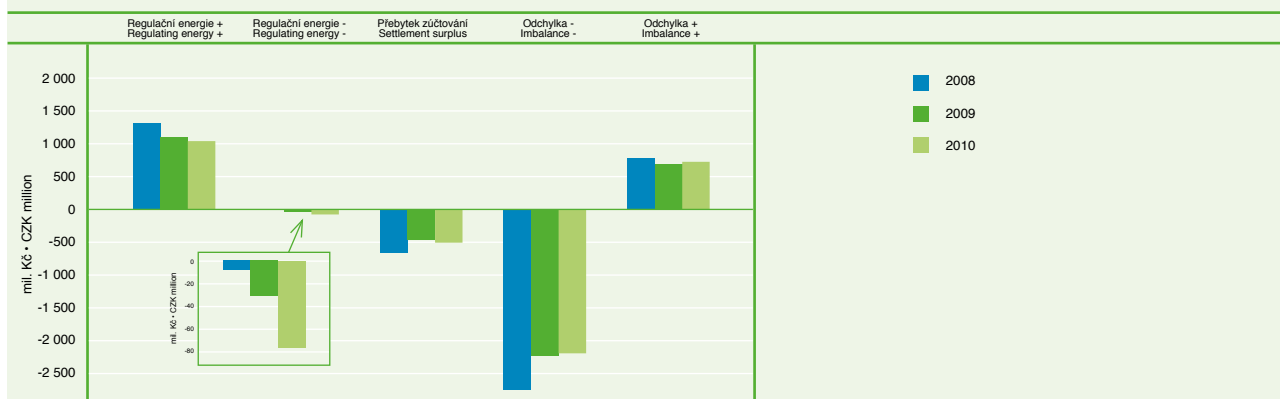
OBR. 18: ROČNÍ OBJEMY PLATEB (V MIL. Kč) ZAPLACENÉ NEBO INKASOVANÉ ZA ODCHYLKY A REGULAČNÍ ENERGIÍ V ROCE 2010
FIG. 18: YEARLY AMOUNTS (IN CZK MILLION) PAID OR COLLECTED FOR IMBALANCES AND REGULATING ENERGY IN 2010

OBR. 19: CELKOVÉ ROČNÍ OBJEMY ODCHYLEK A REGULAČNÍ ENERGIE (V GWh) ZÚČTOVANÉ V CS OTE V LETECH 2008–2010
 FIG. 19: TOTAL YEARLY VOLUMES OF IMBALANCES AND REGULATING ENERGY (IN GWh) SETTLED IN CS OTE IN 2008–2010

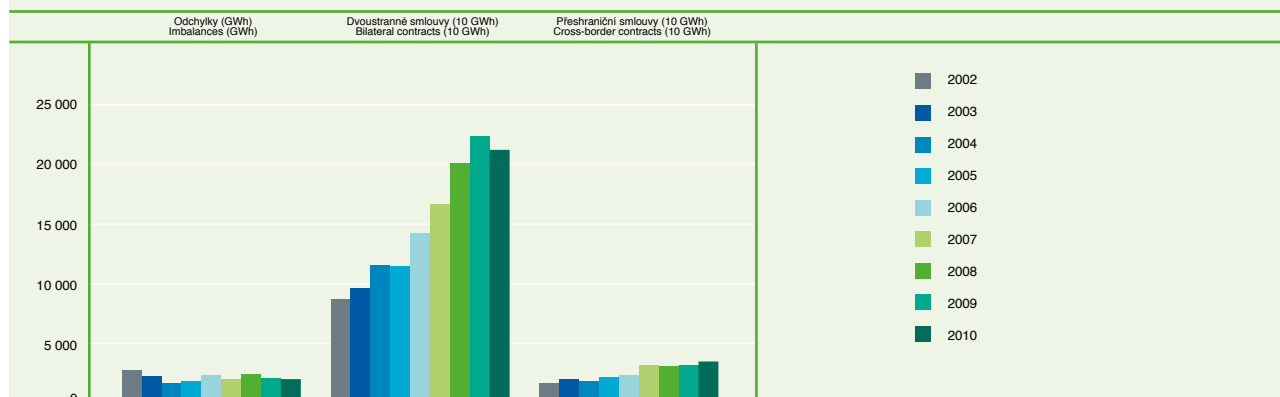
OBR. 20: ROČNÍ OBJEMY PLATEB ZAPLACENÉ NEBO INKASOVANÉ ZA ODCHYLKY A REGULAČNÍ ENERGII V LETECH 2008–2010
 FIG. 20: YEARLY AMOUNTS PAID OR COLLECTED FOR IMBALANCES AND REGULATING ENERGY IN 2008–2010

Na obrázku 21 jsou pro zajímavost uvedeny celkové objemy u OTE zaregistrovaných DVS, celkové objemy u OTE registrovaných přeshraničních obchodů (přeshraničních smluv) za roky 2002 až 2010 v porovnání s objemem energie „obchodované“ prostřednictvím prodeje odchylky (kladné) a nákupu odchylky (záporné). Pro možnost porovnání s hodnotami přeshraničního obchodování a objemu odchylek jsou hodnoty DVS prezentovány s respektováním obou stran obchodu (nákup plus prodej).

Figure 21 shows the total volume of bilateral contracts registered by OTE, the total volume of cross-border trades (cross-border contracts) registered by OTE completed between 2002–2010 in comparison with the volume of energy traded through the sale of imbalances (positive) and purchase of imbalances (negative). To allow comparison with values of cross-border trading and the volume of imbalances, the values of bilateral contracts are presented considering both sides of the trade (purchase plus sale).

OBR. 21: POROVNÁNÍ ROČNÍCH OBJEMŮ OBCHODŮ REGISTROVANÝCH OTE V LETECH 2002–2010
FIG. 21: COMPARISON OF YEARLY VOLUME OF TRADES REGISTERED BY OTE IN 2002–2010

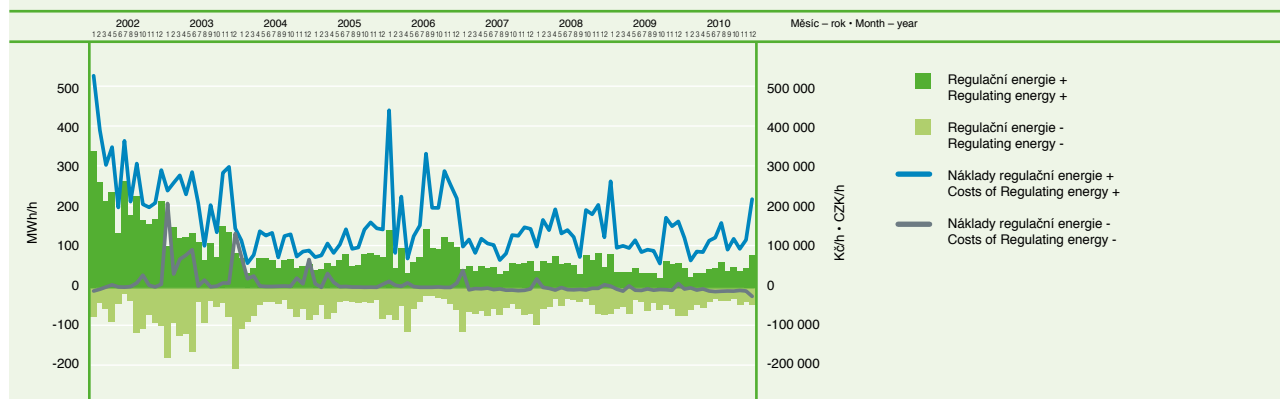
Oproti roku 2009 došlo ke snížení objemu operátorem trhu registrovaných DVS, i když tento pokles byl způsoben zejména poklesem registrovaných dvoustranných obchodů uzavřených na burze. U přeshraničních obchodů došlo v porovnání s předcházejícím rokem k mírnému nárůstu.

Compared to 2009, the volume of bilateral contracts registered by the market operator dropped, even though this decline was caused primarily by a decline in registered bilateral trades executed at the exchange. Compared with the previous year, cross-border trades slightly increased.

Vývoj průměrných hodinových inkas za poskytnutou kladnou a zápornou regulační energii ukazuje obrázek 22. Na pozadí tohoto obrázku je vidět hodinový průměr poskytnutého množství regulační energie v jednotlivých měsících let 2002 až 2010.

Figure 22 shows the development of average hourly collections for provided positive and negative regulating energy. In the background it also reveals hourly average volumes of regulating energy provided in individual months of 2002–2010.

OBR. 22: VÝVOJ PRŮMĚRNÝCH HODINOVÝCH INKAS ZA POSKYTNUTOU REGULAČNÍ ENERGIÍ V LETECH 2002–2010
FIG. 22: DEVELOPMENT OF AVERAGE HOURLY COLLECTIONS FOR REGULATING ENERGY PROVIDED IN 2002–2010

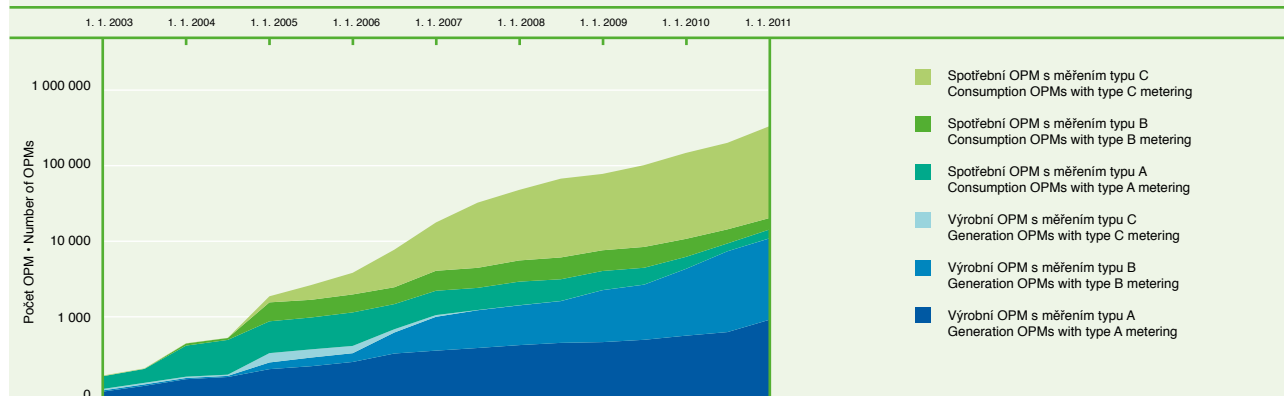
ZMĚNA DODAVATELE

Přestože rok 2010 byl již pátým rokem fungování otevřeného trhu s elektřinou, na kterém si každý odběratel elektřiny mohl zvolit dodavatele podle svého rozhodnutí, rostl počet odběrných míst, která změnila dodavatele, exponenciální řadou. Svědčí to o tom, že trh je stále schopen absorbovat ambiciózní požadavky stávajících alternativních dodavatelů i požadavky dodavatelů nových. Vyšší četnosti změn na počátku a na konci roku byly v roce 2010 dosahovány již od měsíce srpna. Každá změna dodavatele, kterou je nahrazen obchodník vertikálně integrovaného podnikatele, jehož součástí je i provozovatel distribuční soustavy, si vynutí novou registraci odběrného místa (OPM) v systému operátora trhu. Tím je zajištěna evidence měřených dodávek a odběrů elektrické energie jednotlivých dodavatelů do soustavy České republiky a jejich přiřazení subjektům zúčtování. Obrázek 23 znázorňuje vývoj počtu výrobních a spotřebních OPM dle jednotlivých typů měření od roku 2003, jejichž registrace předcházela první změně dodavatele.

CHANGE OF SUPPLIER

Although 2010 was the fifth year with a totally open electricity market, when each electricity consumer could choose a supplier according to his decision, the number of points of delivery that switched suppliers was growing exponentially. It shows that the market is still able to absorb the ambitious demands of existing alternative suppliers as well as the demands of new suppliers. Higher frequencies of changes at the beginning and end of the year were achieved as of August in 2010. Each change of supplier, which results in the replacement of the trader of a vertically integrated company, whose part is also the distribution system operator, necessitates new registration of the point of delivery/transfer (OPM) in the market operator's system. This ensures recording of metered electricity supplies and consumption of individual suppliers to the electric power system of the Czech Republic and their assignment to the subjects of settlement. Figure 23 demonstrates the development of the number of generation and consumption OPMs according to types of metering since 2003, whose registration preceded the first change of supplier.

OBR. 23: VÝVOJ POČTU OPM REGISTROVANÝCH U OTE
FIG. 23: DEVELOPMENT OF THE NUMBER OF OPMs REGISTERED BY OTE

Tabulka 2 udává počty OPM, na kterých v daném roce a měsíci došlo ke změně dodavatele. Z prezentovaných hodnot lze konstatovat, že počet změn má trend předcházejících období. Rozložení počtu změn dodavatele v průběhu roku je pravidelnější, aktivita dodavatelů v soutěži o zákazníka je patrná v průběhu celého roku, jak lze pozorovat z obrázku 24.

Table 2 shows the number of OPMs where there was a change of supplier in the specific year and month. The analysis of presented values reveals that the number of changes returned to the trend of previous years. The changes of supplier during the year are more evenly distributed, the activity of suppliers in their competition for customers during the whole year can be shown in figure 24.

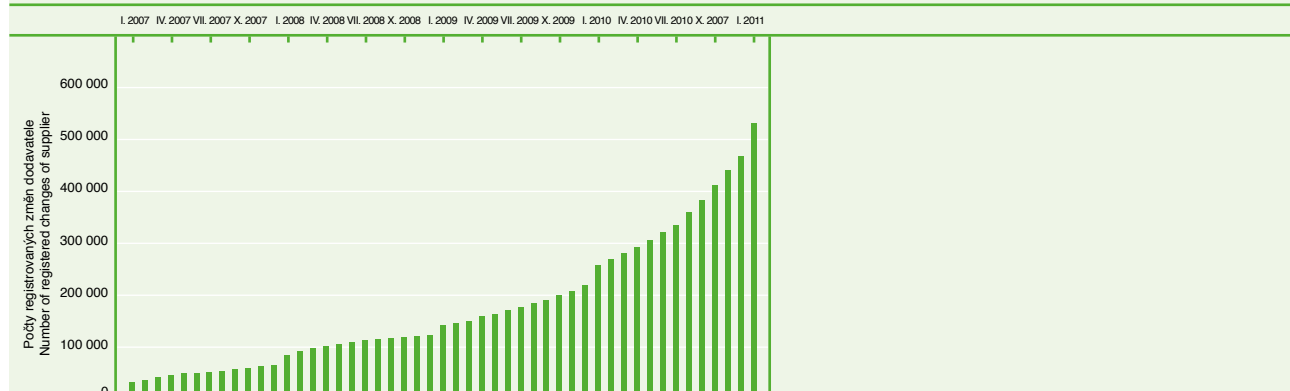
TAB. 2: POČET ZMĚN DODAVATELE ELEKTŘINY NA OPM (* údaje k 31. lednu 2011)

TAB. 2: NUMBER OF CHANGES OF ELECTRICITY SUPPLIER AT OPMs (* values at 31 January 2011)

Měsíc • Month	Počet uskutečněných změn dodavatele elektřiny • Number of changes of electricity supplier								
	Rok • Year								
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*)
Leden • January	2	269	1 677	2 544	12 061	18 997	19 525	38 022	63 439
Únor • February	0	13	284	142	5 202	7 988	3 111	11 734	-
Březen • March	1	25	283	487	4 564	4 818	4 658	11 584	-
Duben • April	1	23	116	1 498	3 737	3 706	8 858	12 847	-
Květen • May	1	6	12	1 106	3 923	5 223	5 076	12 903	-
Červen • June	1	0	80	972	869	2 828	6 284	14 462	-
Červenec • July	4	28	166	995	2 237	4 120	6 614	13 556	-
Srpen • August	1	2	197	529	2 299	1 705	7 290	25 473	-
Září • September	0	4	27	818	3 166	1 735	6 860	24 428	-
Říjen • October	0	24	26	444	1 422	2 493	8 940	27 870	-
Listopad • November	1	3	252	1 189	3 505	1 542	8 614	28 637	-
Prosinec • December	4	2	391	2 426	3 031	2 534	10 914	27 665	-
Celkem • Total	16	399	3 511	13 150	46 016	57 689	96 744	249 181	63 439
Celkem • Total 2003–2011 *)	530 145								

OBR. 24: KUMULOVANÝ POČET REGISTROVANÝCH ZMĚN DODAVATELE NA OPM OD ROKU 2007 (ÚDAJE K 31. LEDNU 2011)

FIG. 24: CUMULATIVE NUMBER OF REGISTERED CHANGES OF SUPPLIER AT OPMs FROM 2007 (VALUES AT 31 JANUARY 2011)

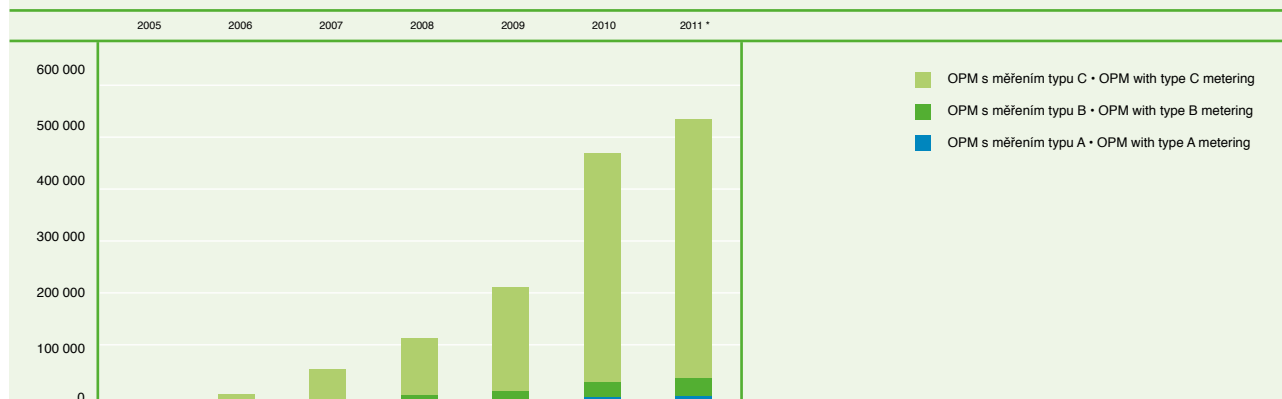
Na následujících obrázcích 25 až 26 jsou uvedeny kumulované počty uskutečněných změn dodavatele od roku 2005 a v tabulkách 3 a 4 pak kumulované počty uskutečněných změn dodavatele od počátku obchodování dle typu měření a podle napěťových úrovní připojení odběrného místa. V letech 2003 až 2004 se postupně otevíral trh a od roku 2005 bylo možné provádět změny dodavatele i na OPM s neprůběhovým měřením. Ve skupině „Dopočet“ jsou zahrnuta odběrná místa pro ztráty v síti nebo neměřenou vlastní spotřebu a odpovídají změnám dodavatele v lokálních distribučních sítích.

V případě připojení OPM z více napěťových úrovní je uvažována vyšší napěťová úroveň. NN značí hladinu nízkého napětí (0,4 kV), VN značí hladinu vysokého napětí (35 kV, 22 kV, 10 kV, 6 kV a 3 kV) a VVN značí hladinu velmi vysokého napětí (400 kV, 220 kV a 110 kV). Ve skupině „Nezadáno“ jsou dále zahrnuta virtuální OPM pro vyrovnávací trh, dopočet za síť a sumární OPM obchodníka vertikálně integrovaného podnikatele, jehož součástí je provozovatel distribuční soustavy. Převažující nárůst změn je zřejmý u odběrů z hladiny nízkého napětí.

The following figures 25 to 26 provide the cumulative number of changes of supplier since 2005 and tables 3 and 4 the cumulative number of changes of supplier made from the beginning of trading based on the type of metering and the voltage levels of the point of delivery. In 2003 to 2004 the market was gradually opening, and since 2005 it has been possible to change the supplier also at OPMs with non-interval metering. The group “Recalculation” includes OPMs dealing with losses in the network or unmeasured own consumption, and they correspond to changes of supplier in local distribution grids.

If a OPM is connected to several voltage levels, the highest voltage level is considered. LV designates low voltage level (0.4 kV), HV designates high voltage level (35 kV, 22 kV, 10 kV, 6 kV and 3 kV) and VHV indicates very high voltage level (400 kV, 220 kV and 110 kV). The group “Not entered” also includes virtual OPMs for the balancing market, recalculation for the grid and summarized OPMs of the trader of a vertically integrated entity, whose part is also the distribution system operator. Consumption from low voltage levels shows the highest number of changes.

OBR. 25: POČET ZMĚN DODAVATELE NA OPM PODLE TYPU MĚŘENÍ – KUMULATIVNÍ NÁRŮST (* ÚDAJE K 31. LEDNU 2011)
 FIG. 25: NUMBER OF CHANGES OF SUPPLIER AT OPMs BY THE TYPE OF METERING – CUMULATIVE GROWTH (* VALUES AT 31 JANUARY 2011)

TAB. 3: POČET ZMĚN DODAVATELE NA OPM PODLE TYPU MĚŘENÍ

TAB. 3: NUMBER OF CHANGES OF SUPPLIER AT OPMs BY TYPE OF METERING

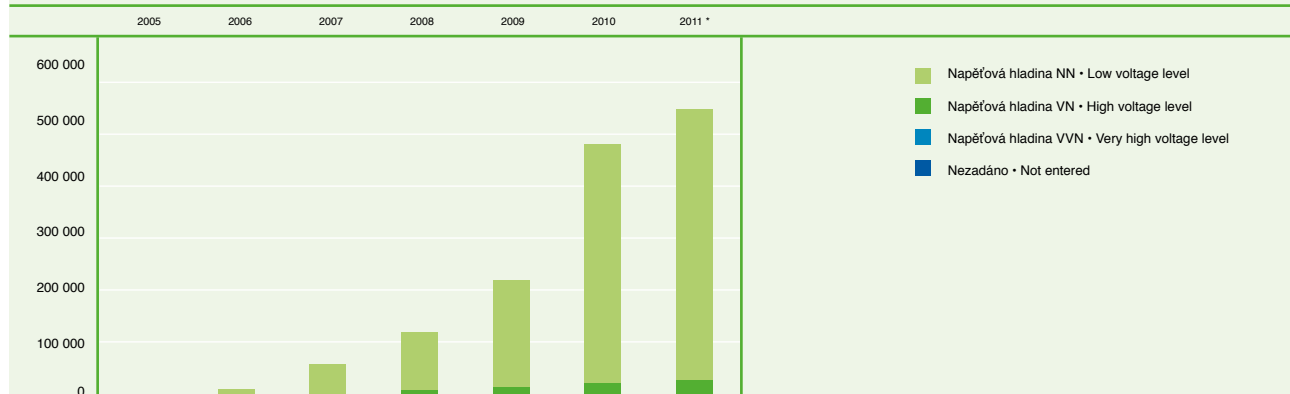
Období Period	Změn celkem Total changes	Podle typu měření • Type of metering			
		A	B	C	Dopočet • Recalculation
2003–2004	415	376	36	0	3
2005–2011*)	529 730	14 060	33 582	481 285	803
Celkem • Total	530 145	14 436	33 618	481 285	806

Poznámka: *) Údaje jsou vztaženy k 31. lednu 2011.

Note: *) Values at 31 January 2011.

OBR. 26: POČET ZMĚN DODAVATELE NA OPM PODLE NAPĚŤOVÝCH HLADIN PŘIPOJENÍ ODBĚRNÉHO MÍSTA – KUMULATIVNÍ NÁRŮST (* údaje k 31. lednu 2011)

FIG. 26: NUMBER OF CHANGES OF SUPPLIER AT OPMs BY VOLTAGE LEVEL OF POINT-OF-DELIVERY CONNECTION – CUMULATIVE GROWTH (* value at 31 January 2011)

TAB. 4: POČET ZMĚN DODAVATELE NA OPM PODLE NAPĚŤOVÝCH HLADIN PŘIPOJENÍ ODBĚRNÉHO MÍSTA

TAB. 4: NUMBER OF CHANGES OF SUPPLIER AT OPMs BY VOLTAGE LEVEL OF POINT-OF-DELIVERY CONNECTION

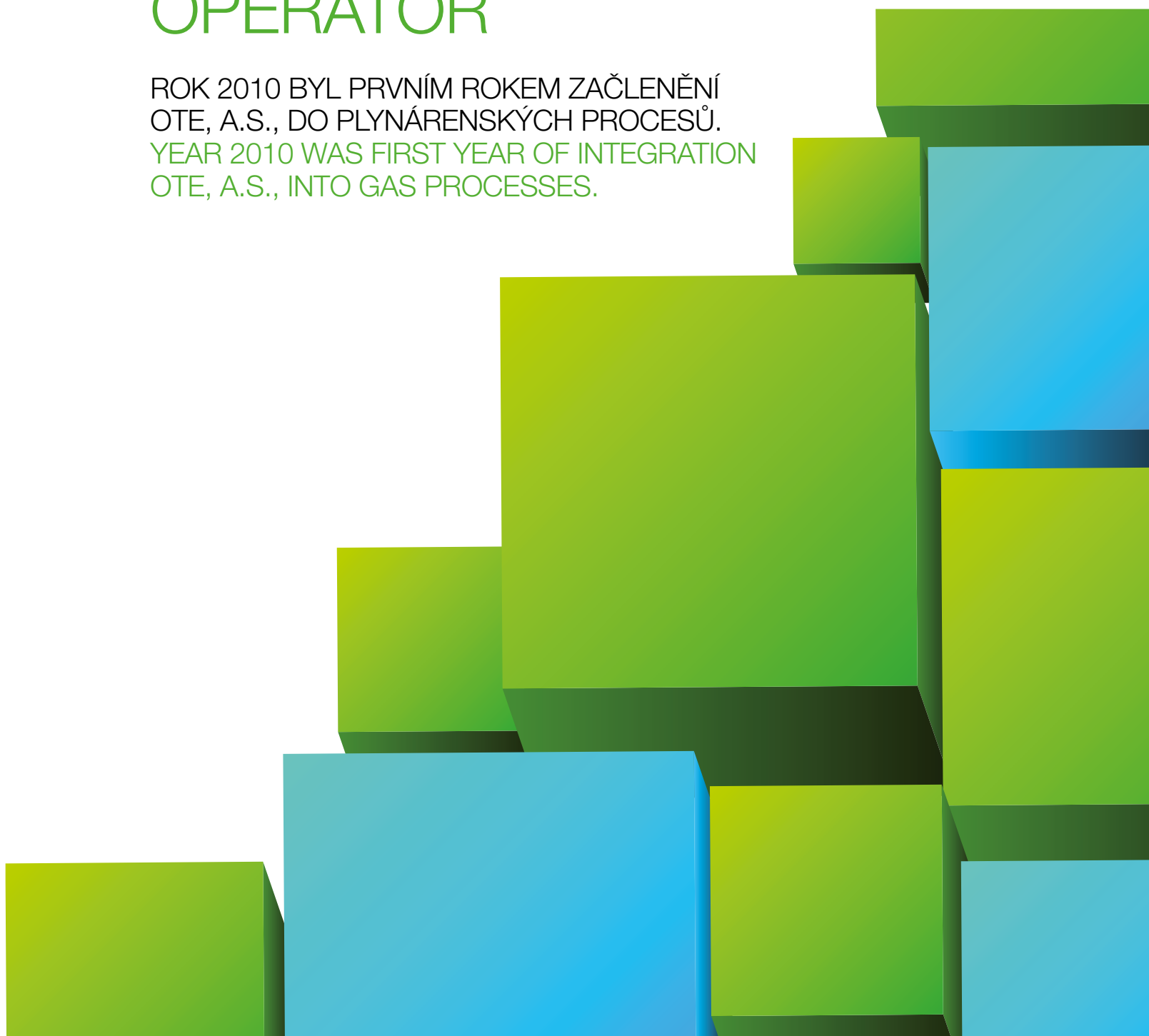
Období Period	Změn celkem Total changes	Podle napěťových hladin • Voltage level			
		VVN • VHV	VN • HV	NN • LV	Nežadáno • Not entered
2003–2004	415	45	364	1	5
2005–2011*)	529 730	337	27 892	495 282	6 219
Celkem • Total	530 145	382	28 256	495 283	6 224

Poznámka: *) Údaje jsou vztaženy k 31. lednu 2011.

Note: *) Values at 31 January 2011.

OPERÁTOR TRHU S PLYNEM GAS MARKET OPERATOR

ROK 2010 BYL PRVNÍM ROKEM ZAČLENĚNÍ
OTE, A.S., DO PLYNÁRENSKÝCH PROCESŮ.
YEAR 2010 WAS FIRST YEAR OF INTEGRATION
OTE, A.S., INTO GAS PROCESSES.

TRH S PLYNEM

GAS MARKET

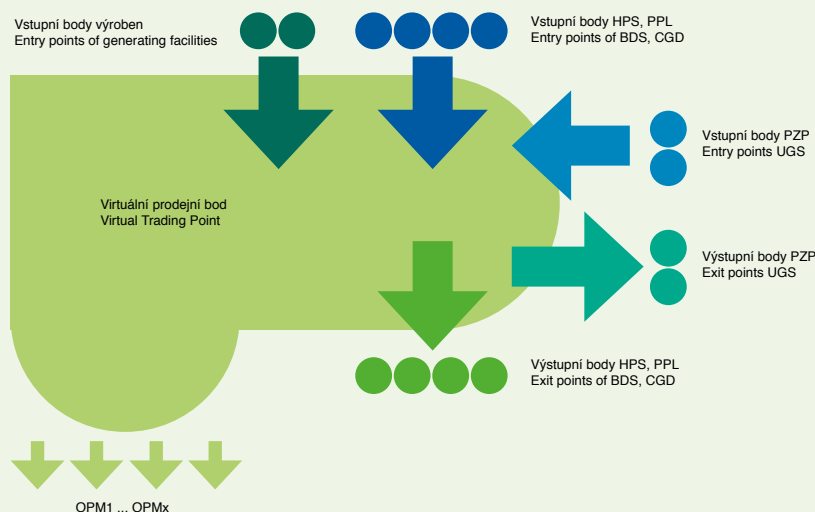
Každý subjekt zúčtování působící na trhu s plynem musí nominovat své požadavky na plyn dodaný do soustavy a odebraný ze soustavy. Odchýlení se od požadavků je přirozenou součástí procesu a vytváří odchylku stejně jako na trhu s elektřinou. Princip nominace vyplývá z technického charakteru soustav – tj. z požadavku, že není možné ze soustavy odebírat (včetně ztrát) více, než je do ní dodáváno.

Celá ČR tvoří jednu bilanční zónu, tzv. virtuální prodejní bod, kde jsou všechny obchody s plynem registrovány (vyjma starých tranzitních smluv, pro které neplatí princip Entry-Exit), jak znázorňuje obrázek 27.

Each subject of settlement must nominate its requests for gas supplied to and withdrawn from the gas system. Aberrations from the requests are a natural part of the process, creating imbalances, similarly to the electricity market. The nomination principle ensues from the technical nature of the system, i.e. the rule that it is not possible to withdraw more gas from the system (including losses) than is supplied to it.

The entire territory of the Czech Republic is one balance zone, the so-called Virtual Trading Point (VTP), at which all gas transactions are registered (excluding old transit contracts, to which the Entry-Exit rule does not apply), as the figure 27 illustrates.

OBR. 27: BILANČNÍ ZÓNA ČR PRO TRH S PLYNEM
FIG. 27: GAS MARKET BALANCE ZONE IN THE CZECH REPUBLIC

Obchodní jednotkou je jeden plynárenský den, který začíná v 6:00 daného kalendářního dne a končí v 6:00 následujícího kalendářního dne³.

Registrace obchodů a přepravovaných množství plynu se uskutečňuje zasláním tzv. nominací. Nominace se dělí na:

- Nominace přepravy – příkaz k přepravě plynu na vstupních a výstupních bodech hraničních předávacích stanic (HPS), neboli export a import plynu do/z přepravní soustavy na území ČR,
- Nominace uskladnění – příkaz k uskladnění nebo čerpání uvedeného množství plynu z podzemního zásobníku plynu (PZP),
- Nominace distribuce⁴ – příkaz k distribuci plynu na vstupních bodech výroby plynu a na vstupních a výstupních bodech přeshraničních plynovodů (PPL), neboli export a import plynu do/z dané distribuční soustavy na území ČR,
- Nominace závazku dodat a závazku odebrat – obchody, které jsou uskutečňované přes tzv. Virtuální prodejní bod (VPB) mezi jednotlivými obchodníky (předání plynu na VPB), přičemž na VPB platí, že co je nominováno, to je dodáno/odebráno.

Veškeré nominace se podávají u operátora trhu nebo u příslušných provozovatelů plynárenských soustav do 14:00 hodin dne před začátkem plynárenského dne, kdy má být dodávka uskutečněna. Po tomto čase dochází k párování (matchingu) nominací přepravy nebo distribuce plynu mezi sousedními provozovateli přepravních nebo distribučních soustav. Tímto ale možnost úpravy obchodní pozice pro účastníky trhu nekončí. Až téměř do konce plynárenského dne D může obchodník upravit svou pozici zasláním renominace, neboli opravné nominace svých závazků. Nominuje se množství na celý jeden plynárenský den najednou. Obrázek 28 ukazuje aktuální časové uspořádání trhu s plynem v ČR z pohledu vybraných činností OTE.

3) Toto je společné pro západní Evropu. Na východ od naší republiky je plynárenský den definován časovým úsekem od 8:00 daného kalendářního dne do 8:00 následujícího kalendářního dne.

4) Nominace přepravy a distribuce plynu k odběrateli není uplatňována vzhledem k tomu, že celá plynárenská soustava ČR tvoří jednu bilanční zónu.

The trading unit is one gas day, which begins at 6:00 o'clock of the relevant calendar day and ends at 6:00 o'clock of the following calendar day³.

Registration of transactions and shipped quantities of gas is carried out through submission of nominations. Nominations are divided as follows:

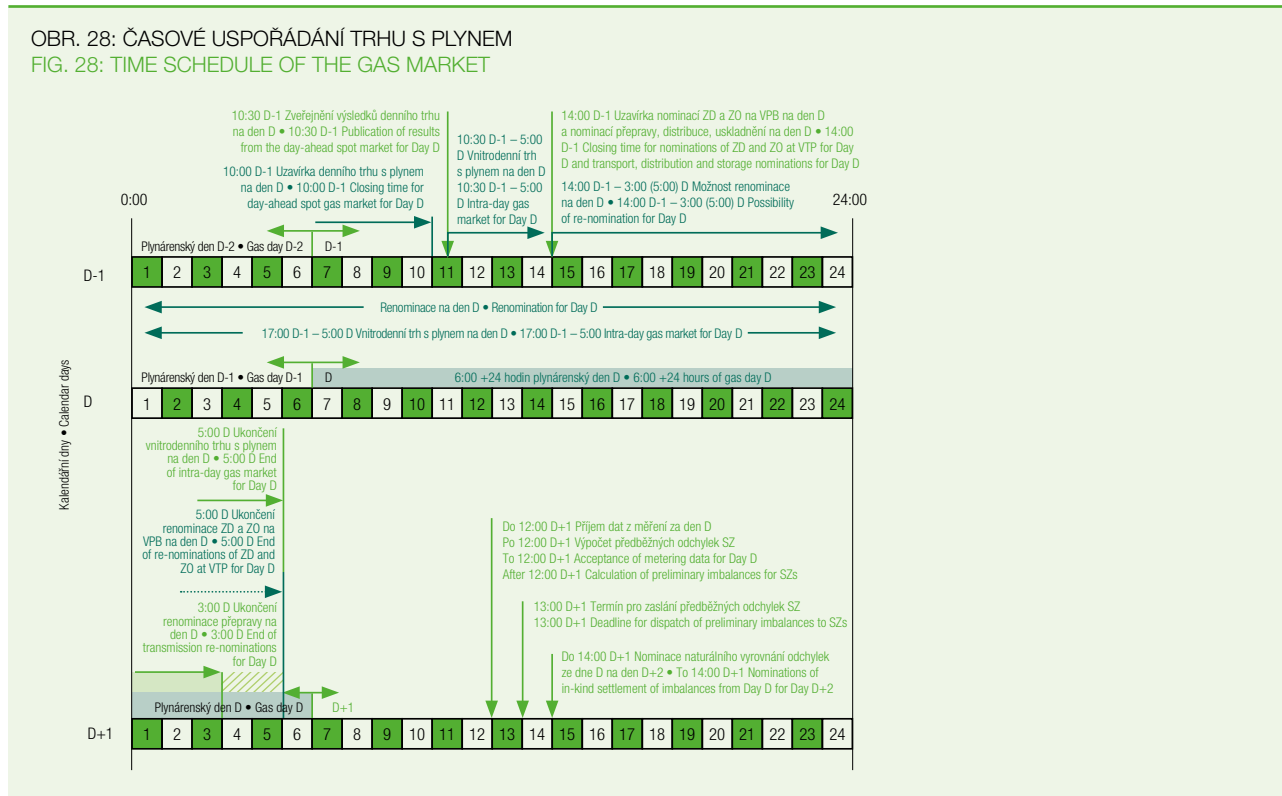
- Transmission nomination – a request for gas transmission at entry and exit points of the Border Delivery Stations (BDS), i.e. gas export from and import to a transmission system in the Czech Republic;
- Storage nomination – a request for injection or withdrawal of a specified quantity of gas into/from the Underground Gas Storage (UGS);
- Distribution nomination⁴ – a request for gas distribution at entry points of gas generating facilities and entry and exit points of cross-border gas ducts (CGD), i.e. gas export from or import to the relevant distribution system in the Czech Republic;
- Obligation to supply and obligation to take nominations – transactions executed through the Virtual Trading Point (VTP) between traders (gas delivery at VTP), whereby it applies that all that is nominated at VTP is really supplied to/withdrawn from VTP.

All nominations are made at the market operator or competent operators of the gas systems by 14:00 o'clock of the day before the gas day on which the gas is to be supplied begins. After the deadline, gas transmission or distribution nominations between neighbouring transmission or distribution system operators are being matched. However, this is not all that can be done by the market participants to adjust their trading position. Almost until the end of gas day D, the trader may adjust its position by sending a re-nomination, i.e. a corrective nomination for its obligations. The quantity for one whole gas day shall be always nominated at once. Figure 28 shows the current time schedule of the gas market in the Czech Republic in terms of OTE's selected activities.

3) This schedule is common in Western Europe. East of the Czech Republic, the gas day is defined as starting at 8:00 o'clock of the relevant calendar day and ending at 8:00 o'clock of the following calendar day.

4) Nomination of transmission and distribution to the consumer is not applied as the entire gas system of the Czech Republic corresponds to one balance zone.

OBR. 28: ČASOVÉ USPOŘÁDÁNÍ TRHU S PLYNEM
FIG. 28: TIME SCHEDULE OF THE GAS MARKET

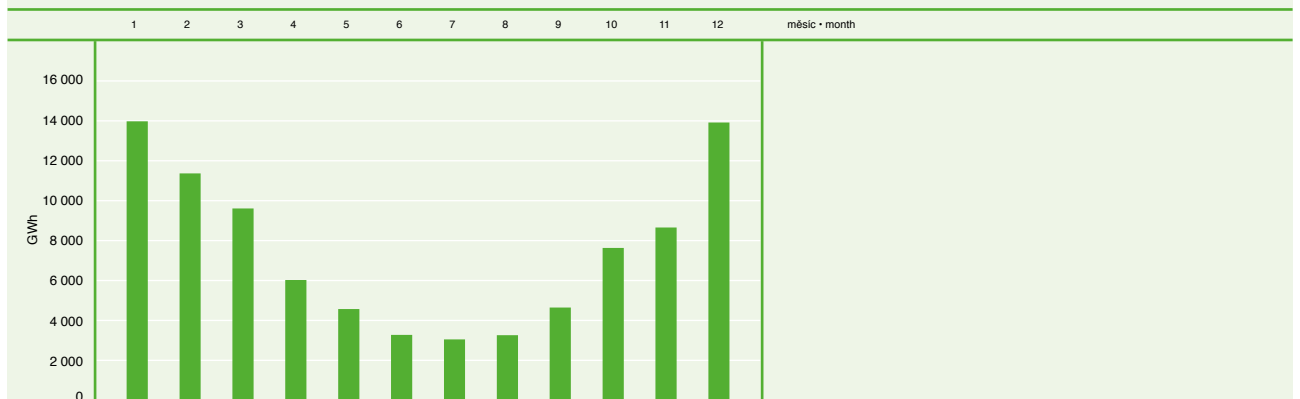
DVOUSTRANNÉ OBCHODOVÁNÍ

Pro výměnu plynu mezi subjekty zúčtování byly v roce 2010 nejvíce využívány dvoustranné kontrakty – závazky dodat a odebrat. Dvoustranné kontrakty nemají fyzikální odraz v soustavě – nedochází při jejich realizaci k toku plynu, jen se virtuálně změní jeho vlastník (resp. vlastník energie v plynu obsažené). OTE z těchto kontraktů registruje pro účely vyhodnocení odchylek pouze technické údaje, tj. množství zobchodovaného plynu v energetických jednotkách, bez udání ceny. Jiné formy obchodování, např. prostřednictvím krátkodobých trhů s plynem, byly v roce 2010 teprve rozvíjeny. Objemy registrovaných dvoustranných kontraktů realizovaných na virtuálním prodejním bodě v CS OTE za rok 2010 jsou znázorněny po jednotlivých měsících v GWh na obrázku 29. Celkové množství takto zobchodovaného plynu v roce 2010 bylo 90 931 GWh.

BILATERAL TRADING

In 2010, most gas exchanges between the subjects of settlement were carried out by means of bilateral contracts – obligations to supply and to take. Bilateral contracts do not have any physical reflection in the system – their performance does not encompass any gas flow, the only thing that happens is that the owner of the gas changes virtually (or the owner of the energy contained in gas). For the purpose of imbalance evaluation, OTE only registers technical data from these contracts, i.e. the quantity of traded gas in energy units, without any price indication. Other forms of trading, e.g. through short-term gas markets, were only being developed in 2010. The volumes of registered bilateral contracts performed at the Virtual Trading Point in CS OTE in 2010 are shown for the individual months in GWh in figure 29. The total volume of this traded gas was 90,931 GWh in 2010.

OBR. 29: OBJEM DVOUSTRANNÝCH KONTRAKTŮ (GWh) REGISTRovaných V SYSTÉMU OTE V ROCE 2010
 FIG. 29: VOLUME OF BILATERAL CONTRACTS (GWh) REGISTERED IN OTE'S SYSTEM IN 2010

V případě nominace závazku dodat (prodej plynu) se kontroluje v systému OTE při uzavírce nominací a v rámci daného renomináčního okna mimo jiné i splnění podmínky finančního zajištění SZ pro tyto obchody z pohledu možných odchylek SZ.

In case of obligation to supply (nomination of gas sale), OTE's system checks, at the time of nomination close and within the framework of the specific re-nomination window, also fulfilment of the condition of financial security of the subject of settlement for such trades in terms of possible SZ imbalances.

Export a import plynu realizuje SZ prostřednictvím nominace přepravy plynu přes hraniční předávací stanice v přepravní soustavě nebo prostřednictvím nominace distribuce plynu přes přeshraniční plynovody, které se nachází v distribučních soustavách. Nominace přepravy či distribuce na rozdíl od nominace závazku dodat a odebrat znamená tok plynu v soustavě. Nominace přepravy nebo distribuce na výstupní bod plynárenské soustavy je zkontrolována v systému OTE na finanční zajištění, a teprve poté je odeslána na příslušného provozovatele k matchingu se sousedními provozovateli. Systém OTE v roce 2010 neregistroval přepravu plynu tranzitními smlouvami přes území ČR, uvedená statistika se týká jen vnitrostátní přepravy plynu.

Gas export and import are performed by SZ through gas transmission nominations via border delivery stations in the transmission system or through gas distribution nominations via cross-border gas ducts within the distribution systems. Unlike obligation to take nominations the transmission or distribution nominations refer to gas flow in the system. Transmission or distribution nominations to the gas system exit points are checked in OTE's system for financial security and only then sent to the competent operator for matching with neighbouring operators. In 2010, OTE's system did not register gas transmission by means of transit contracts across the territory of the Czech Republic; the specified statistics refer to domestic gas transmission.

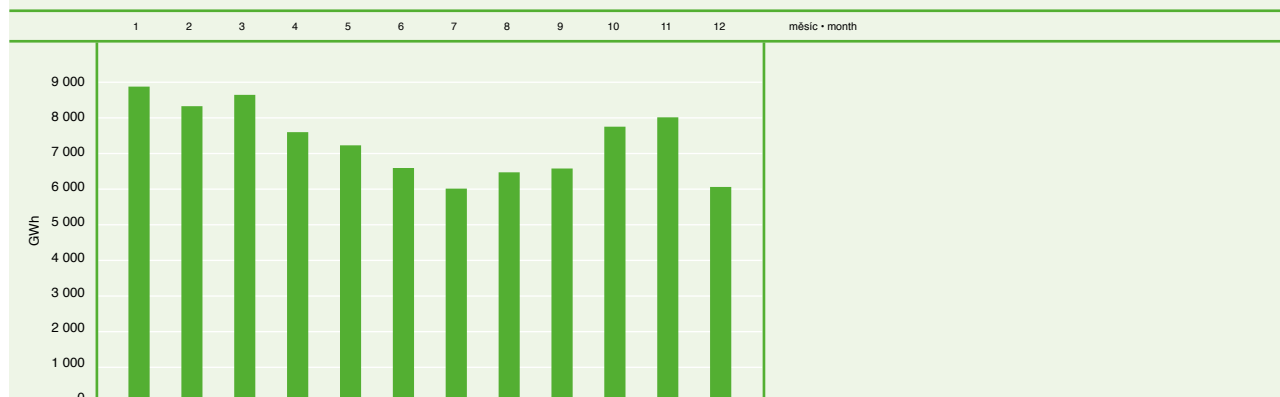
Obrázky 30 a 31 ukazují množství vyvezeného (exportovaného) a dovezeného (importovaného) plynu po jednotlivých měsících roku 2010. Hodnoty exportu a importu nemusí respektovat skutečné fyzické toky plynu, ale odpovídají hodnotám uzavřených přeshraničních obchodů. Celkové množství importovaného plynu v roce 2010 bylo 88 330 GWh, celkové množství exportovaného plynu bylo 1 686 GWh.

Figures 30 and 31 show the volume of exported and imported gas in the individual months of 2010. The export/import values may not respect the actual physical gas flows, but match the values of executed cross-border trades. The total volume of imported gas in 2010 was 88,330 GWh, while the total volume of exported gas was 1,686 GWh.

OBR. 30: MNOŽSTVÍ EXPORTOVANÉHO PLYNU V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2010
FIG. 30: VOLUME OF EXPORTED GAS IN INDIVIDUAL MONTHS OF 2010

OBR. 31: MNOŽSTVÍ IMPORTOVANÉHO PLYNU V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2010
FIG. 31: VOLUME OF IMPORTED GAS IN INDIVIDUAL MONTHS OF 2010

TĚŽBA A VTLÁČENÍ

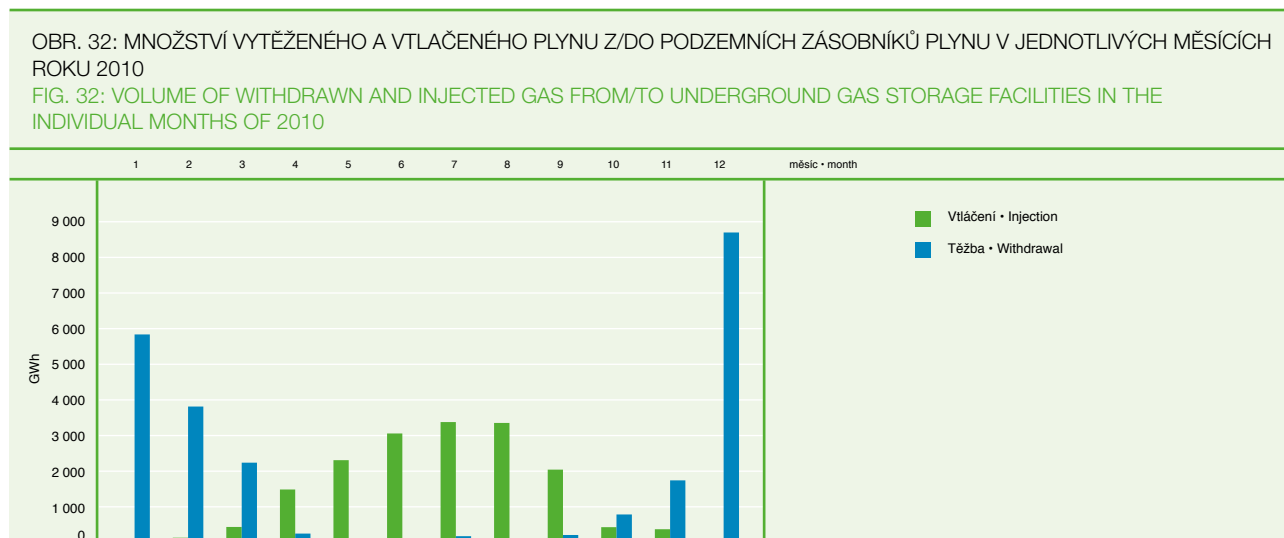
Plyn lze na rozdíl od elektřiny efektivně skladovat. Ke konci roku 2010 byla celková technická kapacita podzemních zásobníků plynu na území ČR 2,7 mld. m³. Stav zásob plynu ke konci prosince 2010 byl v podzemních zásobnících 1 503 283 tis. m³, tj. 15 972 300 MWh. Subjekty zúčtování, které mají zajištěnou kapacitu v podzemních zásobnících, realizovaly těžbu a vtláčení plynu z/do podzemních zásobníků plynu prostřednictvím nominací uskladňování, pro které platí podobná pravidla jako pro nominace přepravy. Souběžně s nominacemi uskladňování musí subjekty předkládat nominace přepravy, aby mohlo dojít k matchingu mezi provozovateli.

WITHDRAWAL AND INJECTION

Unlike electricity, gas can be effectively stored. At the end of 2010, the total technical capacity of underground gas storage facilities in the Czech Republic was 2.7 billion cu. m. The gas reserve at the end of December 2010 in underground storage facilities was 1,503,283 thousand cu. m, i.e. 15,972,300 MWh. The subjects of settlement with a secured capacity in underground storage facilities carried out withdrawal and injection of gas from/to underground gas storage facilities by means of storage nominations, which are subject to similar rules as those governing transmission nominations. Along with the storage nominations, the subjects shall submit transmission nominations to allow matching among operators.

Obrázek 32 ukazuje množství vytěženého a vtačeného plynu do podzemních zásobníků plynu po jednotlivých měsících roku 2010. Z obrázku je patrný typický průběh obou řad, tj. téměř výhradní vtláčení plynu do podzemních zásobníků v letních měsících a téměř výhradní čerpání plynu v zimním období. Celkové množství vtačeného plynu v roce 2010 bylo 16,3 TWh, celkové množství vytěženého plynu bylo 23,3 TWh.

Figure 32 shows the volume of withdrawn from and injected gas into underground gas storage facilities in the individual months of 2010. The figure shows a typical development of both lines, i.e. almost exclusive injection of gas into underground storage facilities in summer and almost exclusive withdrawal of gas in winter. The total volume of injected gas in 2010 was 16.3 TWh, while the total volume of withdrawn gas was 23.3 TWh.

ZÚČTOVÁNÍ ODCHYLEK

Popis modelu

Vyhodnocení a vypořádání odchylek na trhu s plynem provádí OTE od 1. 1. 2010 na základě energetického zákona⁵. Odchylky účastníků trhu s plynem se vyhodnocují:

- každý den za předcházející plynárenský den (denní předběžné odchylky),
- po skončení měsíce za předchozí plynárenský měsíc (měsíční skutečné odchylky),
- po skončení příjmu reklamací dat, tedy ve 4. měsíci po vyhodnocovaném měsíci (závěrečné měsíční odchylky).

5) Do konce roku 2009 vyhodnocoval odchylky v plynárenství provozovatel přepravní soustavy (společnost NET4GAS, s.r.o.).

IMBALANCE SETTLEMENT

Model Description

Since 1 January 2010, imbalance evaluation and settlement on the gas market has been carried out by OTE on the basis of the Energy Act⁵. Imbalances of the gas market participants are evaluated:

- Daily for each preceding gas day (daily preliminary imbalances);
- After the end of the month for the previous gas month (monthly real imbalances);
- After the end of the receipt of data-related claims, i.e. the fourth month following the evaluated month (final monthly imbalances).

5) Until the end of 2009, imbalances in the gas industry were evaluated by the transmission system operator (NET4GAS, s.r.o.).

Odchylka jednoho obchodníka v jednom plynárenském dni se vypočítá podle následujícího vzorce

$$O = \sum AlokaceENTRY - \sum ZD + \sum ZO - \sum AlokaceEXIT,$$

kde

AlokaceENTRY je součet změřeného množství plynu vstupujícího do plynárenské soustavy z HPS, PPL, PZP a z výroben plynu v daném plynárenském dni,

ZD je součet všech závazků dodat v daném plynárenském dni na VPB, tedy např. prodej plynu druhému obchodníkovi, prodej na krátkodobém trhu či naturální vyrovnání záporné odchylky (viz dále),

ZO je součet všech závazků odebrat v daném plynárenském dni na VPB, tedy např. nákup plynu od druhého obchodníka, nákup na krátkodobém trhu či naturální vyrovnání kladné odchylky (viz dále),

AlokaceEXIT je součet změřeného množství plynu vystupujícího z plynárenské soustavy přes HPS, PPL, PZP a spotřebované množství plynu zákazníky obchodníka v daném plynárenském dni.

Systémová odchylka (SO) celé vnitrostátní plynárenské soustavy v daném plynárenském dni je pak rovna součtu odchylek obchodníků v daném plynárenském dni. Výsledky výpočtu jsou pro každý SZ dostupné přes internetovou adresu <https://portal.ote-cr.cz> a souhrnné hodnoty jsou zveřejňovány i na veřejném webu OTE. Obrázek 33 ukazuje vývoj součtu skutečných kladných a záporných odchylek a skutečné systémové odchylky v průběhu roku 2010.

One trader's imbalance "O" in the course of one gas day is calculated according to the following formula:

$$O = \sum AllocationENTRY - \sum ZD + \sum ZO - \sum AllocationEXIT,$$

where

AllocationENTRY is the sum of the metered volume of gas entering the gas system from BDS, CGD, UGS and gas generating facilities on the relevant gas day;

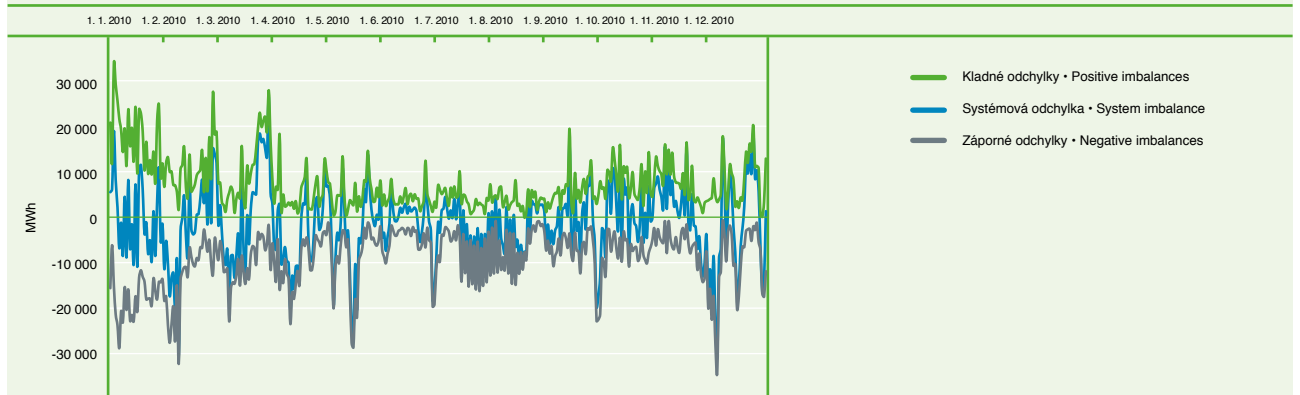
ZD is the sum of all obligations to supply at VTP on the relevant gas day, such as sale of gas to another trader, sale in the short-term market, or in-kind settlement of a negative imbalance (see below);

ZO is the sum of all obligations to take at VTP on the relevant gas day, such as purchase of gas from another trader, purchase in the short-term market, or in-kind settlement of the positive imbalance (see below);

AllocationEXIT is the sum of the metered volume of gas exiting the gas system via BDS, CGD, UGS, and the quantity of gas consumed by the trader's customers on the relevant gas day.

System imbalance (SI) of the entire national gas system on the relevant gas day equals the sum of all traders' imbalances on the relevant gas day. Results of the calculation are available to each subject of settlement at <https://portal.ote-cr.cz>, and summarized values are also published on OTE's public website. Figure 33 shows the development of the sum of real positive and negative imbalances and real system imbalance during 2010.

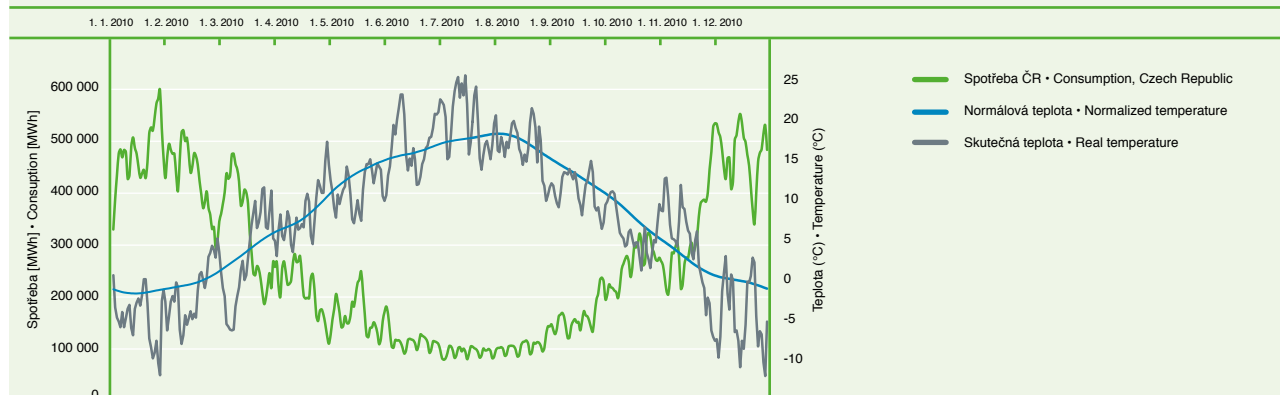
OBR. 33: VÝVOJ Kladných a záporných odchylek a systémové odchylky v průběhu roku 2010
 FIG. 33: DEVELOPMENT OF POSITIVE AND NEGATIVE IMBALANCES AND SYSTEM IMBALANCE DURING 2010

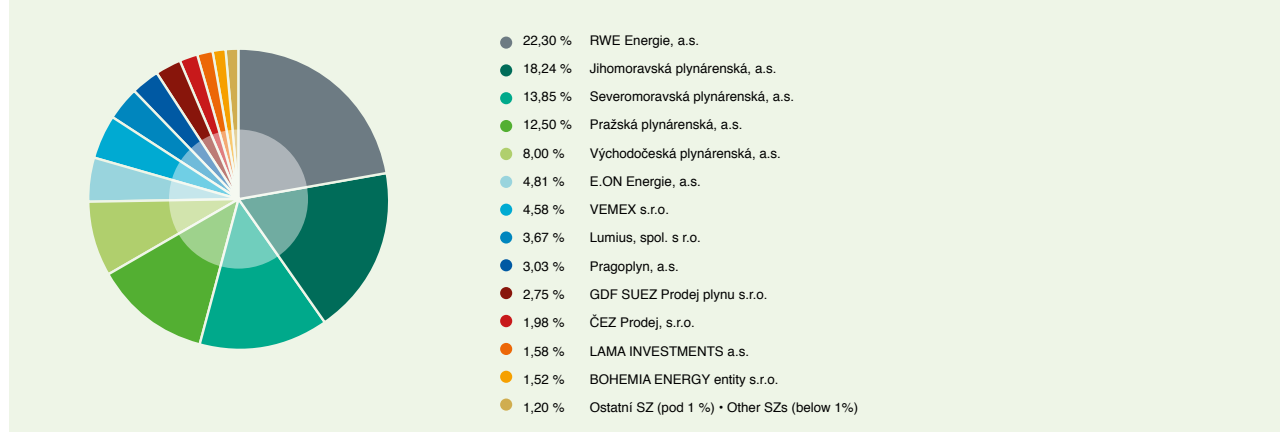
Spotřeba plynu v celé ČR je značně závislá na teplotě vzduchu. Obrázek 34 ukazuje tuto závislost na konkrétních hodnotách spotřeby plynu, které byly stanoveny v rámci agregace měřených dat, a následně vyhodnocení odchylek jednotlivých SZ v průběhu roku 2010. Zvláště v zimních měsících je zřejmý prudký nárůst spotřeby při propadu teplot. Naopak v letních měsících je závislost spotřeby na teplotě minimální a ustaluje se na hodnotě 100 000 MWh, kterou lze považovat za denní technologickou spotřebu. V tomto období lze rovněž pozorovat vliv pracovního týdne na průběh spotřeby. Obrázek poskytuje též srovnání skutečných a normálových teplot. Celková spotřeba všech subjektů zúčtování dosáhla hodnoty po zaokrouhlení 95,1 TWh. Na obrázku 35 jsou znázorněny podíly jednotlivých SZ na spotřebě plynu v ČR za celý rok 2010 po zohlednění předání zodpovědnosti za odchylky na odběrných místech mezi jednotlivými dodavateli a příslušnými SZ.

Gas consumption in the whole Czech Republic largely depends on air temperature. Figure 34 shows this dependence on the specific values of gas consumption determined within the framework of metered data aggregation and subsequently evaluation of imbalances of the individual subjects of settlement in 2010. Particularly in winter, there is an obvious rapid growth in consumption when temperatures decline. Conversely, in summer the dependence of consumption on temperature is very low and settles at 100,000 MWh, which can be considered as daily technological consumption. During this period, it is also possible to observe an effect of the working week on the development of consumption. The figure also provides a comparison of real and normalized temperature values. The total consumption of all subjects of settlement reached 95.1 TWh after rounding. Figure 35 shows the shares of the individual subjects of settlement in gas consumption in the Czech Republic in 2010, taking into account the assignment of responsibility for imbalances in points of delivery between the individual suppliers and the applicable subjects of settlement.

OBR. 34: SPOTŘEBA PLYNU V PRŮBĚHU ROKU 2010
FIG. 34: GAS CONSUMPTION IN 2010

OBR. 35: PODÍLY JEDNOTLIVÝCH SZ NA SPOTŘEBĚ PLYNU V ČR ZA CELÝ ROK 2010
FIG. 35: SHARES OF INDIVIDUAL SUBJECTS OF SETTLEMENT IN GAS CONSUMPTION IN THE CZECH REPUBLIC IN 2010

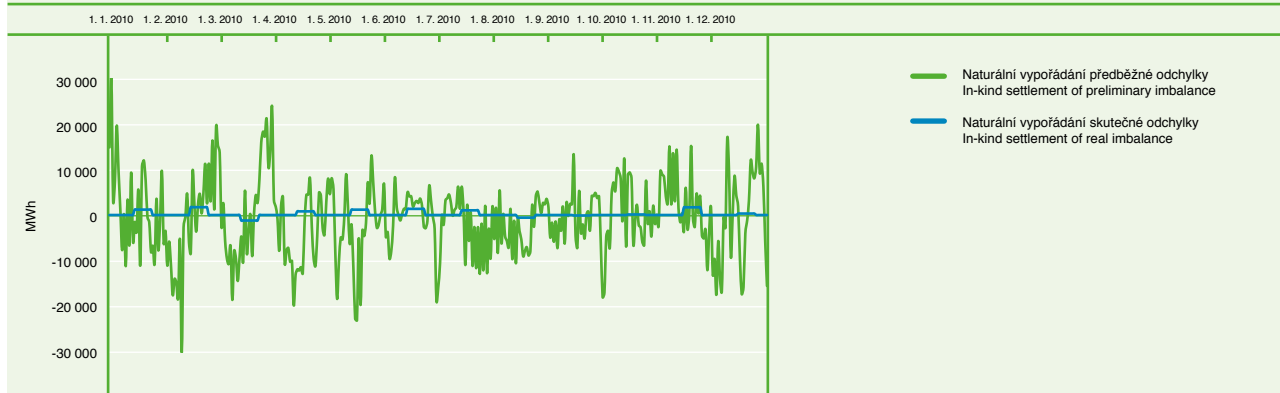
Na rozdíl od vyhodnocení odchylek na trhu s elektřinou, kde jsou veškeré odchylky vypořádány finančně za cenu stanovenou v závislosti na směru a velikosti systémové odchylky, v plynárenství je umožněno celou odchylku, nebo její část, vypořádat finančně nebo naturálně. V případě, že jsou veškeré tyto odchylky vypořádány naturálně, tj. přebývající plyn odebrán ze soustavy a chybějící plyn dodán zpět do soustavy, není finanční vypořádání za vyrovnávací plyn uplatněno. Naturální vypořádání probíhá na denní úrovni bezprostředně následující den po denním vyhodnocení předběžných odchylek a na měsíční úrovni v období od 15. do 24. plynárenského dne měsíce po měsíčním vyhodnocení skutečných odchylek, přičemž se v každém dni tohoto

Unlike imbalance settlement in the electricity market, where all imbalances are subject to financial settlement at a price determined in accordance with the direction and quantity of the system imbalance, the gas market allows to settle the entire imbalance or its portion in the form of either financial or in-kind settlement. In the event of in-kind settlement of all imbalances, i.e. excessive balancing gas was taken from the gas system and the missing gas was supplied to the system, no financial settlement for the balancing gas is required. In-kind imbalance settlement takes place at the daily level the following day after the daily evaluation of preliminary imbalances, and at the monthly level in the period between the 15th and 24th gas day of the month following the monthly evaluation of real imbalances,

období vypořádává 1/10 měsíční skutečné odchylky. Po závěrečném měsíčním vyhodnocení odchylek jsou veškeré rozdíly vypořádány pouze finančně. Obrázek 36 ukazuje průběh naturálního vyrovnání předběžné a skutečné odchylky v roce 2010. Pokud je v daném plynárenském dni zvoleno naturální vypořádání předběžné odchylky všemi subjekty, je naturálně vyrovnána celá předběžná systémová odchylka. Tento jev nastal ve většině dnů roku 2010 – proto jsou průběhy naturálního vyrovnání předběžné odchylky podobné vývoji systémové odchylky. Pouze ve 4 dnech roku 2010 došlo k finančnímu vypořádání předběžné odchylky některými subjekty. Plyn, který tímto krokem nebyl vypořádaný naturálně, byl nabídnut na odpolední seanci denního trhu s plynem. Všechny subjekty působící na trhu s plynem v ČR tak měly možnost tento naturálně nevyrovnaný plyn dodat či odebrat z vlastních rezerv a provozovatel přepravní soustavy nemusel aktivovat regulační energii (vyrovnávací plyn).

whereby one-tenth of the monthly real imbalance is settled on each day of the foregoing period. After the final monthly evaluation of imbalances, all differences are settled solely in the financial form. Figure 36 shows the development of in-kind settlement for preliminary and actual imbalance in 2010. If, on the given gas day, in-kind settlement of the preliminary imbalance is chosen by all subjects, the entire preliminary system imbalance is settled in kind. This phenomenon occurred in most days of 2010 – that is why the development of in-kind settlement of preliminary imbalances is similar to the development of the system imbalance. Several subjects used financial settlement of a preliminary imbalance only in 4 days of the entire year 2010. The gas that was not settled in kind in this manner was offered at the afternoon session of the day-ahead spot gas market. All subjects operating in the gas market in the Czech Republic therefore had an opportunity to supply or purchase this gas not settled in kind from their own reserve and the transmission system operator did not have to activate regulating energy (balancing gas).

OBR. 36: PRŮBĚHY NATURÁLNÍHO VYROVNÁNÍ PŘEDBĚŽNÝCH A SKUTEČNÝCH ODCHYLEK ROKU 2010
 FIG. 36: DEVELOPMENT OF IN-KIND SETTLEMENT OF PRELIMINARY AND REAL IMBALANCES IN 2010

Pokud je využíváno mechanismu naturálního vypořádání odchylek, není zajištěna motivace subjektů, aby byly jejich odchylky co nejmenší. Proto se pro penalizaci odchylky rozlišuje ještě další typ odchylky v plynárenství – tzv. mimotoleranční odchylka, což je odchylka nad povolenou toleranci daného obchodníka s plynem (subjektu zúčtování).

If the mechanism of in-kind settlement of imbalances is used, the subjects are not motivated to make sure their imbalances are as low as possible. For this purpose, to penalize the imbalance, another type of imbalance, an off-tolerance imbalance, is distinguished in the gas sector, which is an imbalance exceeding the tolerance limit set for the relevant gas trader (subject of settlement).

Tolerance je poskytována na všech vstupních a výstupních bodech plynárenské soustavy, pokud není na těchto bodech zaveden alokační režim OBA. Tabulka 5 udává alokační pravidla, která platila v roce 2010 na hraničních předávacích stanicích, přeshraničních plynovodech a virtuálních PZP. Na vstupních a výstupních bodech hraničních předávacích stanic se tolerance v roce 2010 pohybovala v rozmezí 1,7–4% z rezervované kapacity na daném bodě, na výstupních bodech přeshraničních plynovodů a odběrných místech zákazníků v rozmezí 3,4–5,7% z rezervované kapacity na daném bodě. Přesná výše tolerance závisí kromě rezervovaných kapacit i na míře využití této kapacity v daném plynárenském dni.

Tolerance is provided at all entry and exit points of the gas system, unless an OBA allocation regime is used at these points. Table 5 specifies allocation rules applicable in 2010 at border delivery stations, cross-border gas ducts and virtual UGS facilities. At entry and exit points of border delivery stations, the tolerance ranged between 1.7 and 4% of the reserved capacity at the specific point in 2010, and at exit points of cross-border gas ducts and customers' points of delivery between 3.4 and 5.7% of the reserved capacity at the specific point. In addition to the reserved capacity, the accurate tolerance depends also on the rate of use of this capacity on the given gas day.

TAB. 5: ALOKAČNÍ PRAVIDLA NA HPS, PPL A VIRTUÁLNÍCH PZP V ROCE 2010

TAB. 5: ALLOCATION RULES AT BDS, CGD AND VIRTUAL UGS IN 2010

HPS/PPL/PZP · BDS/CGD/UGS	Vstup · Entry	Výstup · Exit
Hora Sv. Kateřiny – Olbernhau	OBA	pro rata/SBA
Hora Sv. Kateřiny – Sayda	OBA	OBA
Waidhaus – EGT	OBA	pro rata/SBA
Lanžhot	pro rata/SBA	OBA
Lanžhot – Mokřý Háj	pro rata/SBA	OBA
Laa CZ-AT	pro rata	pro rata
Branice CZ-PL	pro rata	pro rata
Bärenstein CZ-DE	pro rata	pro rata
VPZP MND	OBA	OBA
VPZP RWE	OBA	OBA

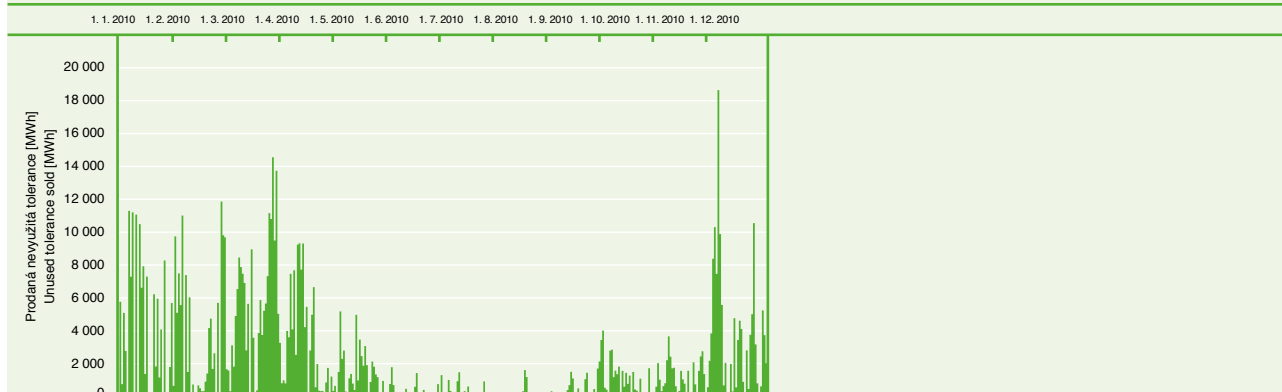
Mimotoleranční odchylka je rozdíl mezi celkovou odchylkou obchodníka a jeho celkovou povolenou tolerancí. Pokud je tento rozdíl záporný, tj. pokud tolerance převyšuje celkovou odchylku, je mimotoleranční odchylka nulová a obchodníkovi zůstává nevyužitá (volná) tolerance ve výši tohoto rozdílu. Pokud je skutečná odchylka obchodníka v daném plynárenském dni v opačném směru, než je systémová odchylka, je mimotoleranční odchylka rovna nule a obchodník není penalizován, přičemž disponuje nevyužitou tolerancí. Penalizován není rovněž obchodník, kterému sice vznikne mimotoleranční odchylka, ale nakoupí nevyužitou toleranci jiného obchodníka na trhu s nevyužitou tolerancí. Takový obchod je realizovatelný prostřednictvím systému OTE v období několika málo dnů po stanovení měsíčních skutečných odchylek. OTE registruje pouze množství prodávané nevyužitě tolerance, cena je dohodnuta a vypořádána mezi subjekty mimo systém OTE. Výsledná mimotoleranční odchylka je následně ohodnocena

The off-tolerance imbalance equals the difference between the relevant trader's total imbalance and its total permitted tolerance. In the event of a negative difference, i.e. if the tolerance limit exceeds the total imbalance, the resulting off-tolerance imbalance equals zero and the trader is credited with the unused (free) tolerance in the amount of the difference. In the event the trader's real imbalance on the relevant gas day is of the opposite direction to the system imbalance, the off-tolerance imbalance equals zero and the trader is not penalized, while it is credited with the unused tolerance. The trader, whose deals result in an off-tolerance imbalance, but then he purchases any other trader's unused tolerance on the market at unused tolerance, is not subject to penalization either. Such transaction can be executed through OTE's system in a few days after evaluating monthly real imbalances. OTE registers only the volume of sold unused tolerance, the price is agreed and settled between the subjects outside OTE's system. Subsequently, the resulting off-tolerance

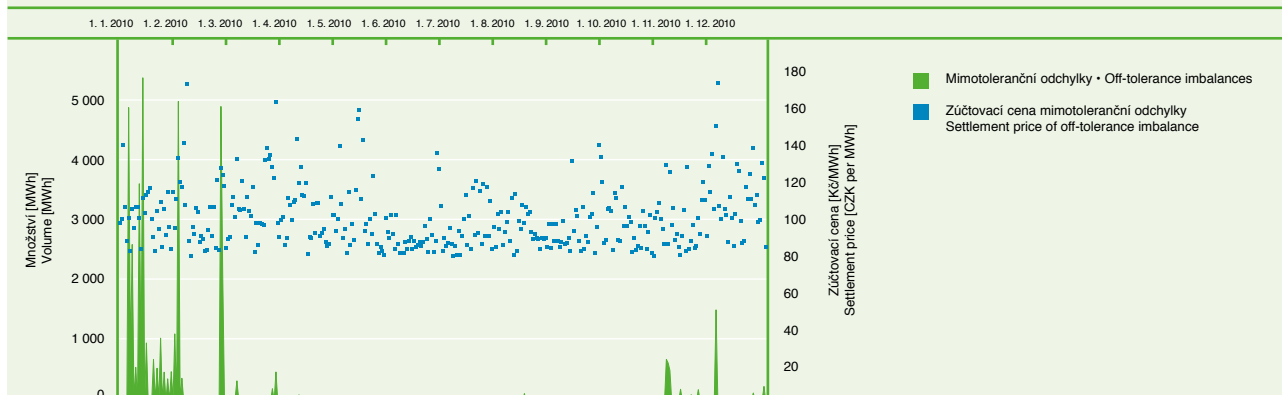
cenou za mimotoleranční odchylku, jejíž výše je závislá na absolutní velikosti systémové odchylky. Obrázek 37 ukazuje objemy prodané nevyužitou tolerancí na trhu s nevyužitou tolerancí. Hodnoty v grafu jsou uvedeny včetně přeprodejí (nákupů a opětovných prodejů) nevyužitou tolerancí. Obrázek 38 ukazuje finančně vypořádané mimotoleranční odchylky po skončení trhu s nevyužitou tolerancí a zúčtovací ceny mimotolerančních odchylek.

imbalance is measured by the price for off-tolerance imbalance, the rate of which depends on the absolute volume of the system imbalance. Figure 37 shows the volumes of unused tolerance sold in the market at unused tolerance. The values in the chart are given including preliminary re-sales of unused tolerance. Figure 38 shows financially settled off-tolerance imbalances after the close of the unused tolerance market and the settlement prices of off-tolerance imbalances.

OBR. 37: PRODANÁ NEVYUŽITÁ TOLERANCE NA TRHU S NEVYUŽITOU TOLERANCÍ V ROCE 2010
 FIG. 37: UNUSED TOLERANCE SOLD IN THE UNUSED TOLERANCE MARKET IN 2010

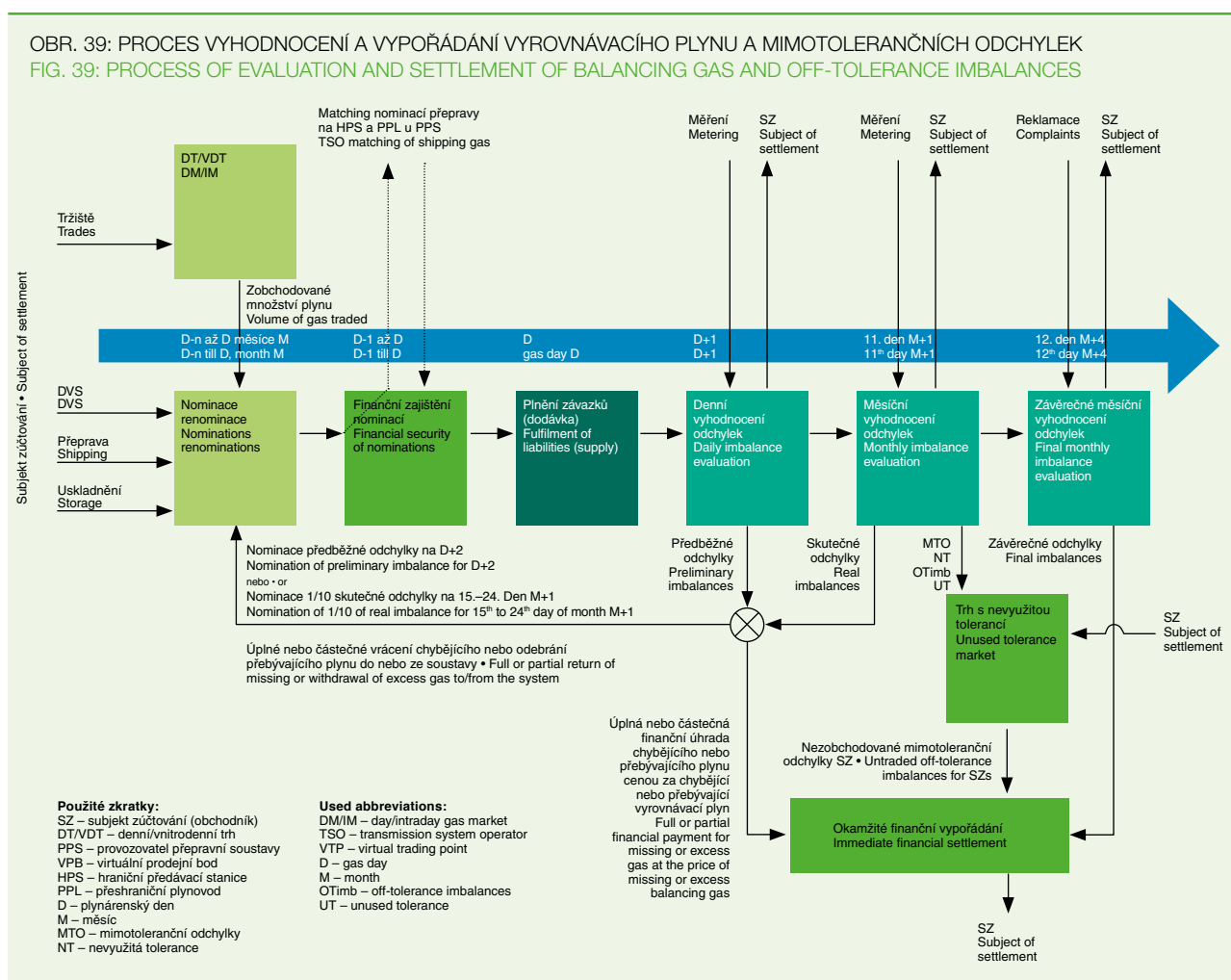
OBR. 38: FINANČNĚ VYPOŘÁDANÉ MIMOTOLERANČNÍ ODCHYLKY A JEJICH ZÚČTOVACÍ CENY V ROCE 2010
 FIG. 38: FINANCIALLY SETTLED OFF-TOLERANCE IMBALANCES AND THEIR SETTLEMENT PRICES IN 2010

Výše popsané principy se odlišují od vyhodnocení a vypořádání odchylek v elektroenergetice, kde v platbě za odchylky je již zahrnuta nejen penalizace odchylky, ale i platba za poskytnutou regulační energii. V plynárenství jsou tyto platby oddělené. Procesní schéma vyhodnocení a vypořádání (vyrovnávání) odchylek v plynárenství je uvedeno na obrázku 39. Pokud dojde k toku peněz za vyrovnávací plyn a za mimotoleranční odchylky, jsou tyto vybrané prostředky předány PPS pro pokrytí nákladů na provoz přepravní soustavy.

The aforementioned rules differ from imbalance evaluation and settlement in the power (electricity) sector, where payments for imbalances include both imbalance penalty and the price of the provided regulating energy. In the gas sector, these payments are separate. Figure 39 illustrates the process of imbalance evaluation and settlement (balancing) in the gas sector. Any possible cash flow pertaining to balancing gas and off-tolerance imbalances is directed to transmission system operator to cover the costs of transmission system operation.

OBR. 39: PROCES VYHODNOCENÍ A VYPOŘÁDÁNÍ VYROVNÁVACÍHO PLYNU A MIMOTOLERANČNÍCH ODCHYLEK
FIG. 39: PROCESS OF EVALUATION AND SETTLEMENT OF BALANCING GAS AND OFF-TOLERANCE IMBALANCES

Finanční ohodnocení odchylek

Pokud subjekt zúčtování nezvolí naturální vypořádání předběžné nebo skutečné odchylky, je plyn v odchylce vypořádán finančně. Cena kladné nebo záporné odchylky se stanovuje denně v závislosti na tržních cenách plynu. Cena za kladnou odchylku (za přebývající plyn v soustavě) je definována jako tržní cena plynu snižená o určitou konstantu, cena za zápornou odchylku (za chybějící plyn v soustavě) je definována jako tržní cena plynu zvýšená o určitou konstantu. Ceny určuje ERÚ v Cenovém rozhodnutí. Pro rok 2010 se cena odvíjí od vypořádacích cen v měně euro na burze EEX, zóna NCG. Cena chybějícího vyrovnávacího plynu byla v roce 2010 o 6 euro vyšší než tato tržní cena, cena přebývajícího vyrovnávacího plynu byla o 6 euro nižší. V roce 2011 je rozdíl ve výši ± 4 euro.

Popsaný způsob stanovení zúčtovacích cen vyrovnávacího plynu má za cíl motivovat SZ vypořádat odchylky naturálně. Závěrečné měsíční vypořádání odchylek a zúčtování rozdílů mezi hodnotami podle typových diagramů dodávek a skutečnými hodnotami spotřeby je již pouze finanční a realizuje se za zúčtovací cenu vyrovnávacího plynu (střed). Obrázek 40 ukazuje zúčtovací ceny plynu: cenu chybějícího a přebývajícího plynu a střední zúčtovací cenu plynu vzniklou přímou konverzí měny euro do české měny za použití kurzu ČNB.

Ceny za mimotoleranční odchylky se určují podle Cenového rozhodnutí ERÚ v závislosti na absolutní velikosti systémové odchylky. Minimální cena mimotoleranční odchylky byla v roce 2010 na úrovni 80 Kč/MWh při nulové systémové odchylce. S rostoucí velikostí systémové odchylky tato cena roste, maximální cena mimotoleranční odchylky může dosáhnout až 3 380 Kč/MWh a to při systémové odchylce přesahující 74 470 MWh. Ceny mimotolerančních odchylek v jednotlivých dnech roku 2010 jsou zřejmé z obrázku 38. Nejvyšší zúčtovací cena za mimotoleranční odchylku ve výši 175,99 Kč/MWh byla dosažena dne 4. 12. 2010 při systémové odchylce o velikosti -29 996 MWh.

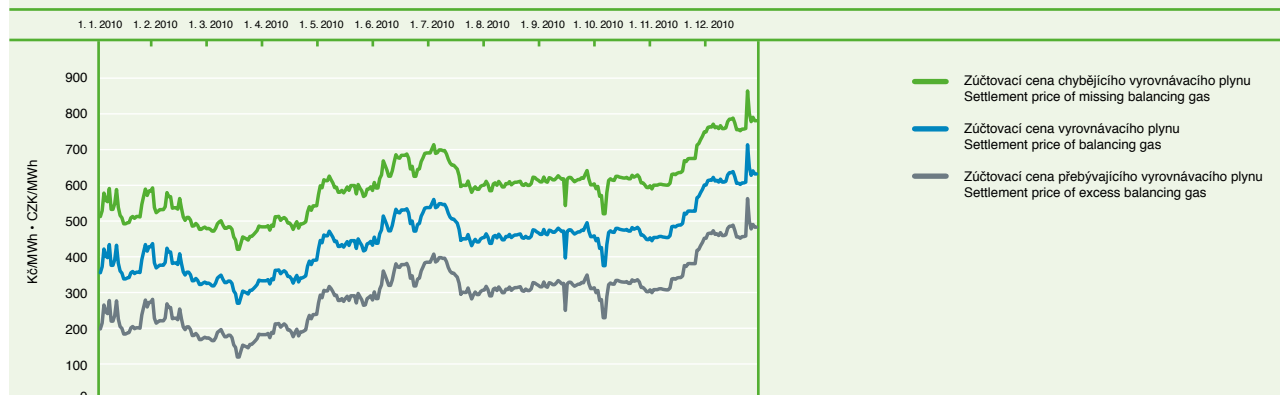
Financial Evaluation of Imbalances

Unless the subject of settlement chooses in-kind settlement of preliminary or actual imbalance, the gas in imbalance is settled financially. The price of the positive or negative imbalance is set daily in relation to gas market prices. The price for positive imbalance (i.e. excessive gas in the gas system) is defined as gas market price reduced by an invariable; the price for negative imbalance (i.e. missing gas in the gas system) is defined as gas market price increased by an invariable. Prices are set in the Price Decision of the Energy Regulatory Office (ERO). Prices for 2010 are derived from EURO settlement prices on the EEX stock exchange, the NCG zone. In 2010, the price of missing balancing gas was EUR 6 higher than this market price; the price of excessive balancing gas was EUR 6 lower. In 2011, the difference is ± 4 EURO.

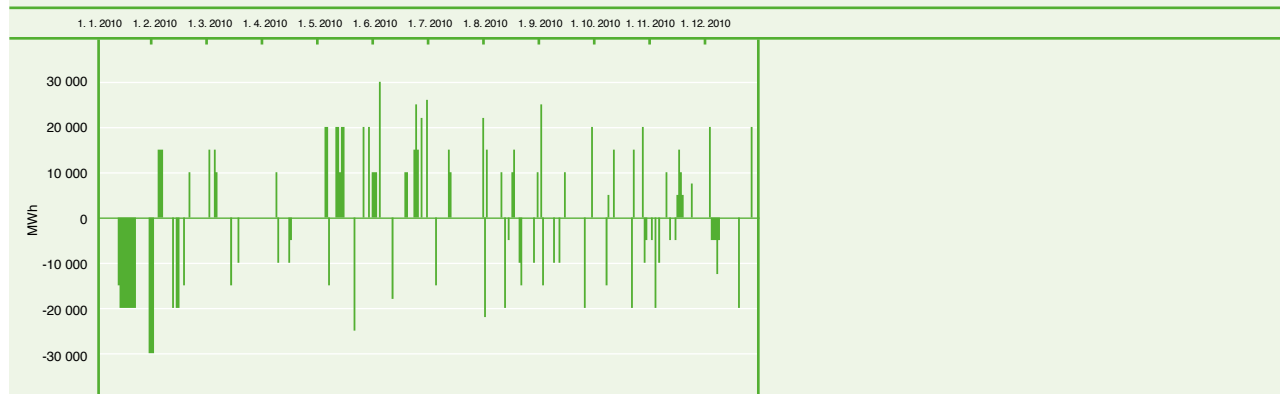
The described manner of determination of settlement prices for balancing gas is aimed at motivating the subjects of settlement to settle the imbalances in kind. The final monthly settlement of imbalances and differences between the values based on load profiles and actual values of consumption is only financial and carried out at the settlement prices of balancing gas (mean value). Figure 40 shows the settlement price of gas: the price of missing and excessive gas and the mean settlement price of gas generated by direct conversion of the EURO into the Czech currency using the Czech National Bank's exchange rate.

The prices of off-tolerance imbalances are determined on the basis of the ERO price decision depending on the absolute system imbalance value. The minimum price of off-tolerance imbalance was at the level of CZK 80 per MWh at zero system imbalance in 2010. This price grows with a growing system imbalance; the maximum price of off-tolerance imbalance can reach CZK 3,380 per MWh at a system imbalance exceeding 74,470 MWh. The prices of off-tolerance imbalances in the individual days of 2010 are obvious from figure 38. The highest settlement price of off-tolerance imbalance, CZK 175.99 per MWh, was achieved on 4 December 2010 at a system imbalance of -29,996 MWh.

OBR. 40: ZÚČTOVACÍ CENY VYROVNÁVACÍHO PLYNU V ROCE 2010
FIG. 40: SETTLEMENT PRICES OF BALANCING GAS IN 2010

OBR. 41: BILANCE OBJEMŮ SLUŽBY FLEXIBILITY V ROCE 2010
FIG. 41: BALANCE OF FLEXIBILITY SERVICE VOLUMES IN 2010

Regulační energie

Kromě naturálního vypořádání odchylek PPS reaguje na okamžitou potřebu vyrovnávat soustavu nákupem regulační energie. Regulační energii opatřuje PPS aktivací služby flexibility, nebo prostřednictvím krátkodobých trhů OTE. Služba flexibility je poskytována těmi SZ, které splní požadavky PPS na tuto službu, a registruje se u OTE jako nominace flexibilního kontraktu mezi subjektem zúčtování a PPS. Jedná se o specifický typ dvoustranného kontraktu, který je promítnut do fyzického toku plynu (alokace) ve virtuálním bodě PPS. Celkovou bilanci objemů služby flexibility registrované OTE v roce 2010 ukazuje obrázek 41. Saldo služby flexibility za celý rok je rovno nule.

Regulating Energy

In addition to the in-kind settlement of imbalances, TSO also responds to an immediate need to balance the system by purchasing regulating energy. TSO acquires regulating energy by activating the flexibility service or through OTE's short-term markets. Flexibility service is provided by those subjects of settlement that meet TSO's requirements on this service and is registered by OTE as a nomination of a flexible contract between the subject of settlement and TSO. This involves a specific type of bilateral contract, reflected in the physical gas flow (allocation) at TSO's virtual point. Figure 41 shows the total balance of volumes of the flexibility service registered by OTE in 2010. The flexibility service balance over the entire year equals zero.

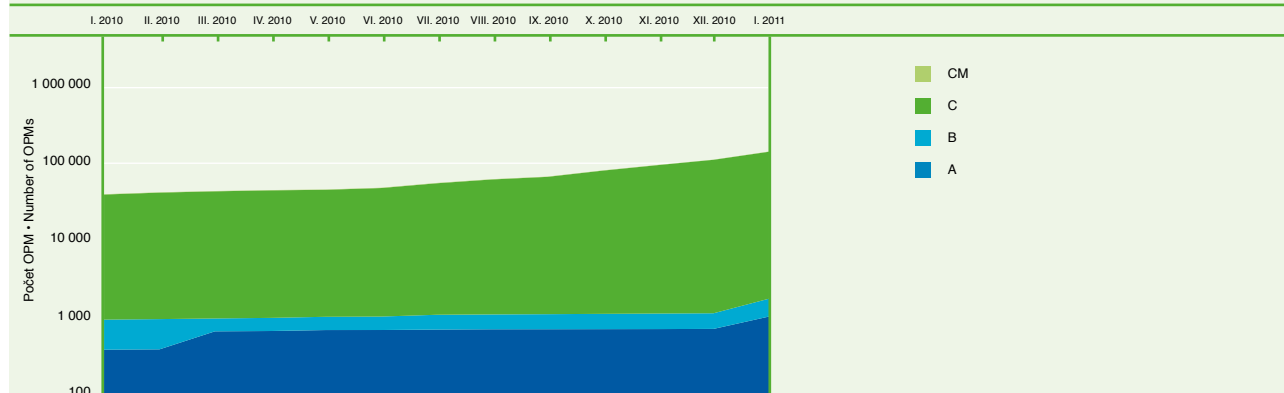
ZMĚNA DODAVATELE

Od 1. ledna 2007 mají všichni koneční odběratelé plynu právo na bezplatnou změnu dodavatele, a tím i možnost ovlivnit část svých celkových nákladů za dodávku plynu. Rok 2010 tak byl již čtvrtým rokem fungování otevřeného trhu s plynem, na kterém si každý odběratel plynu mohl zvolit dodavatele podle svého rozhodnutí. Každá změna dodavatele, kterou je nahrazen obchodník vertikálně integrovaného podnikatele, jehož součástí je i provozovatel distribuční soustavy, si vynutí novou registraci odběrného místa (OPM) v systému operátora trhu. Tím je zajištěna evidence měřených dodávek a odběrů plynu jednotlivých dodavatelů a jejich přiřazení subjektům zúčtování. Obrázek 42 znázorňuje vývoj počtu výrobních a spotřebních OPM dle jednotlivých typů měření od počátku roku 2010, jejichž registrace předcházela první změně dodavatele. Údaje za rok 2011 jsou ke dni 31. 1. 2011.

CHANGE OF SUPPLIER

Since 1 January 2007, all end users of gas are entitled to a free change of supplier, i.e. to influence some of their total costs of gas supply. 2010 was the fourth year with a totally open gas market, when each gas consumer could choose a supplier according to his decision. Each change of supplier, which results in the replacement of the trader of a vertically integrated company, whose part is also the distribution system operator, necessitates new registration of the point of delivery/transfer (OPM) in the market operator's system. This ensures recording of metered gas supplies and consumption of individual suppliers and their assignment to the subjects of settlement. Figure 42 shows the development of the number of generation and consumption OPMs according to the types of metering since the beginning of 2010, whose registration preceded the first change of supplier. The 2011 data is valid at 31 January 2011.

OBR. 42: VÝVOJ POČTU OPM REGISTROVANÝCH U OTE PODLE TYPU MĚŘENÍ
FIG. 42: DEVELOPMENT OF THE NUMBER OF OPMs REGISTERED BY OTE ACCORDING TO THE TYPE OF METERING

Tabulka 6 udává počty OPM, na kterých došlo v jednotlivých měsících roku 2010 ke změně dodavatele. Z tabulky je zřejmé, že počet změn má rostoucí trend. I když změna dodavatele probíhá kontinuálně během roku, zvýšená aktivita dodavatelů je soustředěna na počátek a konec roku, což je patrné z obrázku 43, který graficky znázorňuje údaje z tabulky 6.

Table 6 shows the number of OPMs where there was a change of supplier in the individual months of 2010. The table clearly shows that the number of changes is growing. Even though the change of supplier is carried out continuously in the course of the year, an increased activity of the suppliers is centred around the beginning and end of the year, as shown in figure 43, which illustrates the data from table 6.

TAB. 6: POČET ZMĚN DODAVATELE PLYNU PODLE TYPU MĚŘENÍ NA OPM V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2010

TAB. 6: NUMBER OF CHANGES OF GAS SUPPLIERS BY TYPE OF METERING AT OPMs IN THE INDIVIDUAL MONTHS OF 2010

Měsíc Month	Celkem Total changes	Počet změn dodavatele podle typu měření* Number of changes of supplier by type of metering*			
		OPM	A	B	CM
Leden 2010 • January 2010	7 167	70	200	100	6 797
Únor 2010 • February 2010	2 530	8	10	9	2 503
Březen 2010 • March 2010	1 785	14	7	5	1 759
Duben 2010 • April 2010	1 613	50	15	26	1 522
Květen 2010 • May 2010	1 052	29	30	19	974
Červen 2010 • June 2010	3 306	6	7	9	3 284
Červenec 2010 • July 2010	7 866	16	53	111	7 686
Srpen 2010 • August 2010	7 264	12	15	12	7 225
Září 2010 • September 2010	5 285	9	7	6	5 263
Říjen 2010 • October 2010	14 335	10	10	13	14 302
Listopad 2010 • November 2010	15 139	9	10	12	15 108
Prosinec 2010 • December 2010	17 050	5	3	9	17 033
Leden 2011 • January 2011	32 894	515	403	417	31 559
Celkem** • Total**	117 286	753	770	748	115 015

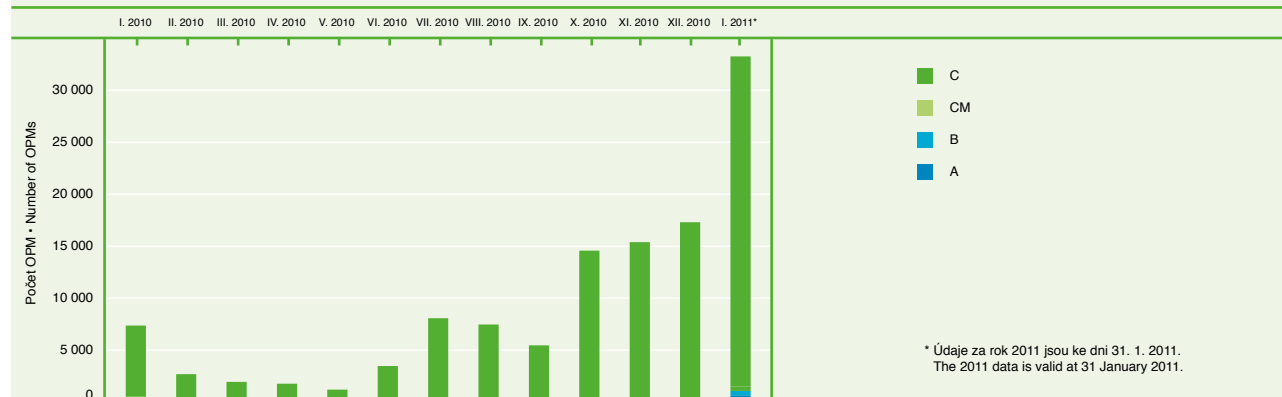
Poznámka • Note:

* Údaj zahrnuje i dopočtová OPM v sítích. • Value includes recalculation OPMs in networks.

** Údaje za rok 2011 jsou ke dni 31. 1. 2011. • The 2011 data is valid at 31 January 2011.

OBR. 43: POČET ZMĚN DODAVATELE PLYNU PODLE TYPU MĚŘENÍ NA OPM V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2010

FIG. 43: NUMBER OF CHANGES OF GAS SUPPLIERS BY TYPE OF METERING AT OPMs IN THE INDIVIDUAL MONTHS OF 2010

Měřením typu A se rozumí průběhové měření s denním dálkovým přenosem dat. Tímto typem měření je podle energetického zákona vybaveno odběrné místo, jehož odběr plynu byl v předcházejícím kalendářním roce vyšší než 15 mil. m³ (cca 157 GWh).

Měřením typu B se rozumí ostatní průběhové měření a je jím vybaveno odběrné místo, jehož odběr plynu byl v předcházejícím kalendářním roce vyšší než 400 tis. m³ (cca 4 200 MWh).

Měřením typu C se rozumí neprůběhové měření, které je nainstalováno u zákazníků, jejichž roční odběr plynu v jednom odběrném místě nepřesáhne 400 tis. m³. Časový průběh měření pro vyhodnocování spotřeb a odchylek subjektů zúčtování je u tohoto typu měření nahrazen typovým diagramem dodávek (TDD). V roce 2010 existovalo 8 tříd TDD v závislosti na charakteru a velikosti odběru plynu zákazníkem s neprůběhovým měřením, v roce 2011 je využíváno 12 tříd TDD.

Type A metering refers to continuous metering with daily remote data transfer. Based on the Energy Act, this type of metering is used at points of delivery where gas consumption exceeded 15 mil. cu. m (approx. 157 GWh) in the previous calendar year.

Type B metering refers to other continuous metering and is used at points of delivery where gas consumption exceeded 400 thousands cu. m (approx. 4,200 MWh) in the previous calendar year.

Type C metering refers to non-continuous metering, installed at customers whose yearly gas consumption at a single point of delivery do not exceed 400 thousands cu. m. For this type of metering, the timing of metering for the evaluation of consumption and imbalances at the subjects of settlement is replaced with a load profile (TDD). In 2010 there were 8 TDD classes depending on the nature and size of gas consumption by a customer with non-continuous metering; in 2011, there are 12 TDD classes.

ORGANIZOVANÝ KRÁTKODOBÝ TRH S ELEKTŘINOU A PLYNEM

ORGANIZED SHORT-TERM ELECTRICITY AND GAS MARKET

Organizovaný krátkodobý trh představuje důležitou součást obchodování s elektřinou a plynem v celé Evropě. Pro obchodníky je zárukou, že mohou i v době krátce před termínem dodávky (den, hodina) v reakci na aktuální situaci ve svém výrobním, resp. odběratelském portfoliu nebo v soustavě nakoupit, resp. prodat elektřinu nebo plyn. Důsledkem je nejen snížení rizika vzniku odchylky, ale současně také zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti dodávek obou komodit. Význam likvidních krátkodobých trhů je také v cenotvornosti, kdy ceny obchodů na těchto trzích jsou používány jako podklad pro vypořádání finančních instrumentů obchodovaných na komoditních burzách nebo slouží jako vodítko pro ceny kontaktů mezi dodavatelem a odběratelem. Význam krátkodobého trhu s elektřinou zvyšuje také výrazný nárůst výroby z obnovitelných zdrojů energie, která je na tento trh směřována.

Operátor trhu provádí na krátkodobých trzích finanční vypořádání uzavřených obchodů. Zároveň tvoří jednu z obchodních stran, a umožňuje tak anonymitu obchodů a zároveň výrazně snižuje možné riziko protistrany.

Následující čísla a grafy ukazují průběh obchodů na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu. Nově je nutno zdůraznit organizovaný krátkodobý trh s plynem, který v ČR do konce roku 2009 neexistoval.

Velkou výhodou představuje pro účastníky trhu skutečnost, že veškeré obchody, uzavřené na těchto trzích, jsou zároveň automaticky započítány do obchodní pozice příslušného účastníka trhu, a účastník tak již nemusí provádět další dodatečnou registraci nově vzniklého obchodu na rozdíl od externích platform.

Organized short-term market is an important part of electricity and gas trading in the whole Europe. For traders, it is a guarantee that they can purchase or sell electricity or gas even shortly before the supply deadline (day, hour) in response to the current situation in their portfolio or system. This results not only in a reduced risk of imbalance, but also in an increase in the safety and reliability of the supply of both commodities. Liquid short-term markets are also important for price fixing purposes, when the prices of trades on these markets are used as an input for the settlement of financial instruments traded on commodity exchanges or as a basis for the prices of contracts between suppliers and customers. The importance of the short-term electricity market is also increased by a major growth of production from renewable energy sources, directed at this market.

The market operator performs financial settlements of closed trades on the short-term markets. It also acts as one of the trading parties, which allows anonymous trading, and it significantly reduces the possible risks for the counterparty.

The following values and charts show the development of trading on short-term markets organized by the market operator. As a new feature, it is necessary to bring attention to the organized short-term gas market, which did not exist in the Czech Republic before the end of 2009.

The fact that all trades concluded via these markets are also automatically added to the trading position of the respective market participant is a big advantage, and this facilitates trading for participants because they do not have to additionally register the new trade as opposed to external platforms.

ORGANIZOVANÝ KRÁTKODOBÝ TRH S ELEKTŘINOU A VYROVNÁVACÍ TRH S REGULAČNÍ ENERGIÍ

Krátkodobý trh s elektřinou je tvořen blokovým, denním a vnitrodenním trhem. Obchodování na těchto trzích probíhá 7 dní v týdnu (tj. i v nepracovních dnech) 365 dnů v roce, přičemž jednotlivé trhy jsou koncipovány tak, aby obchodování na jednotlivých trzích na sebe časově navazovalo. Posledním, mírně odlišným trhem je vyrovnávací trh s regulační energií, který je organizován ve spolupráci se společností ČEPS, a.s.

Blokový trh s elektřinou

Organizovaný blokový trh s elektřinou umožňuje kontinuálním způsobem obchodovat pevně určené bloky elektřiny na konkrétní obchodní den, konkrétně se jedná o standardní bloky typu Base (0:00–24:00 hod.), Peak (8:00–20:00 hod.) a Offpeak (0:00–8:00 hod.; 20:00–24:00 hod.).

Obchodování s bloky začíná již 5 dní před dnem dodávky v 9:30 hodin a doba ukončení obchodování je shodná s uzávěrou dvoustranných smluv, tj. 13:30 hodin dne před dnem dodávky. Mezi prvním a posledním dnem obchodování je trh otevřen od 6:00 do 20:00 hodin. Nejmenší obchodovatelnou jednotku na blokovém trhu tvoří 1 MW výkonu po dobu hodinově odpovídající typu bloku. Například pro Base se tak jedná o 1 MW x 24 hodin = 24 MWh. Obdobným způsobem jsou definovány i ostatní obchodovatelné bloky.

Ceny na blokovém trhu jsou zadávány v celých Kč, přičemž minimální cena je 1 Kč/MWh a maximální cena činí 9 999 Kč/MWh. Rozhodujícím kritériem každé objednávky je tzv. limitní cena, která určuje hranici pro danou objednávku, nebo objednávka bez limitní ceny, která automaticky reprezentuje krajní cenové rozpětí objednávek. Další výhodou tohoto trhu je funkce automatického párování. Pomocí této funkcionality se automaticky spárují odpovídající objednávky v závislosti na limitních cenách v kombinaci s časovým údajem zavedení objednávky.

Množství zobchodované elektřiny na blokovém trhu v roce 2010 dle jednotlivých produktů ukazuje obrázek 44.

ORGANIZED SHORT-TERM ELECTRICITY MARKET AND BALANCING MARKET WITH REGULATING ENERGY

The short-term electricity market comprises the block market, the day-ahead spot and the intra-day markets. Trading on these markets takes place seven days a week (i.e. also on non-working days), 365 days a year, and the individual markets are structured to follow up each other. The last, slightly different, balancing market with regulating energy, is organized in cooperation with ČEPS, a.s.

Electricity Block Market

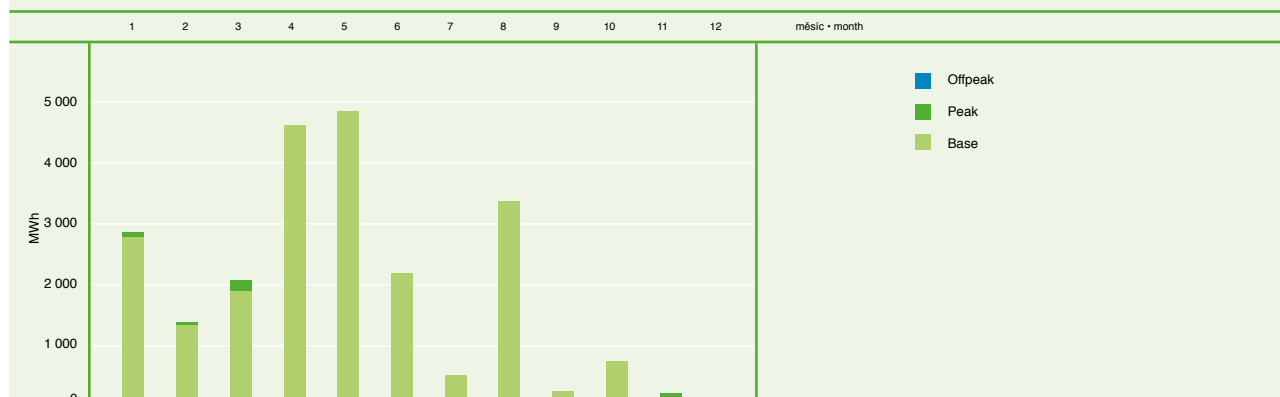
The block market allows continual trading in fixed electricity blocks on a specific trading day; this specifically applies to standard blocks of the type Base (0:00–24:00 o'clock), Peak (8:00–20:00 o'clock) and Off-peak (0:00–8:00 o'clock; 20:00–24:00 o'clock).

Block trading begins already five days before the day of delivery at 9:30 o'clock and the termination of trading concurs at the same time as the closing time for bilateral contracts registration, i.e. 13:30 o'clock one day before the delivery. Between the first and the last trading day the market is open from 6:00 to 20:00 o'clock. The smallest tradable unit on the block market is 1 MW for the time (in hours) corresponding to the type of block. For example, for Base this involves 1 MW x 24 hours = 24 MWh. Other tradable blocks are defined analogously.

The prices quoted on the block market are rounded to whole crowns; the minimum price is CZK 1 per MWh and the maximum price CZK 9,999 per MWh. The so-called limit price is the key criterion of each order, which sets the limit for the specific order, or an order without a limit price that automatically represents the marginal price range for the orders. Another benefit of this market is the automatic matching function. With the help of this function, corresponding orders are automatically matched depending on the limit prices in combination with the time when the order was placed.

Figure 44 shows the volume of electricity traded on the block market in 2010 by individual products.

OBR. 44: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY NA BLOKOVÉM TRHU V ROCE 2010 DLE JEDNOTLIVÝCH PRODUKTŮ
FIG. 44: VOLUME OF ELECTRICITY TRADED ON THE BLOCK MARKET IN 2010 BY INDIVIDUAL PRODUCTS

Denní trh s elektřinou

Organizovaný denní trh s elektřinou je od září 2009 propojen s organizovaným denním trhem ve Slovenské republice⁶ prostřednictvím implicitních aukcí a jako jediný trh z organizovaného krátkodobého trhu s elektřinou je i provozován a vypořádáván v měně EUR, přestože finanční zajištění obchodů na denním trhu zůstává v české koruně. Pro účastníky trhu zůstává také možnost finančního vypořádání v Kč. Tato forma obchodování je také v Evropě známá pod pojmem Market Coupling.

Market Coupling v tomto významu znamená, že požadavky na nákup či prodej elektřiny registrovaných účastníků trhu v ČR a SR na následující den jsou uspokojeny společně i ze sousedního tržního místa bez nutnosti získání přenosové kapacity, a to až do výše vyhrazené přenosové kapacity pro propojení trhů. Přeshraniční přenosová kapacita, potřebná k přenesení elektřiny z jednoho národního trhu na druhý, je přidělována formou tzv. denní implicitní aukce (kapacita je součástí zobchodované elektřiny).

Na denním trhu je možné anonymně nabízet nebo poptávat elektřinu pro každou z 24 hodin obchodního dne. Výsledkem jsou obchody na pevně stanovené množství elektřiny a cena pro každou obchodní hodinu obchodního

Day-ahead Spot Electricity Market

Since September 2009, the organized day-ahead spot electricity market has been connected to the organized day-ahead spot market in Slovakia⁶ by means of implicit auctions. This form of trading is also known in Europe as market coupling. The day-ahead spot market is the only market from the organized short-term electricity market, which is operated and settled in EUR, although the financial security of trades in on the day-ahead spot market remains in CZK. The market participants can still use the possibility of financial settlement in CZK.

In this regard, market coupling means that the registered market participants' bids for sale and for purchase in the Czech Republic and Slovak Republic for the following day are satisfied jointly from the neighbouring market place without the necessity to obtain the transmission cross-border capacity, up to the transmission cross-border capacity reserved for the interconnection of markets. The cross-border transmission capacity necessary for the transfer of electricity from one national market to the other, is allocated in the form of so-called day implicit auction (the capacity is part of traded electricity).

On the day-ahead spot market, it is possible to anonymously offer or demand electricity for every hour of

6) Denní trh na Slovensku byl v roce 2010 organizován společností Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (SEPS). Od 1. ledna 2011 přešla tato činnost na nově založenou společnost OKTE, a.s. Pro bližší podrobnosti o organizovaném trhu na Slovensku doporučujeme navštívit internetové stránky www.okte.sk.

6) In 2010, the day-ahead spot market in Slovakia was organized by Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (SEPS). Since 1 January 2011, this responsibility has been passed on to the new company OKTE, a.s. For more details on the organized market in Slovakia please visit the website www.okte.sk.

dne. Podávat nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup je možné do 11:15 hodin den před obchodním dnem. Cena je pro každou hodinu stanovena jako marginální. Minimální obchodované množství je 1 MWh, maximální 99 999 MWh, minimální cena nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup 0,01 EUR/MWh, maximální cena nabídky 4 000 EUR/MWh. Množství elektřiny se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

Na obrázku 45 až 49 jsou prezentovány výsledky organizovaného denního trhu v roce 2010. I v roce 2010 pokračoval zřetelný nárůst obchodování na DT, kdy objem zobchodované elektřiny na DT v ČR vzrostl o 95 procent oproti roku 2009. Celkový zobchodovaný objem na DT v ČR v roce 2010 poté tvořil cca 9 procent tuzemské netto spotřeby.

V průběhu roku 2010 se opakoval trend let minulých, kdy poptávka na denním trhu v denních hodinách převyšovala nabídku, a naopak v nočních hodinách nabídka převyšovala poptávku. Zároveň lze vyzorovat, že rozdíl nabídek, resp. poptávek vůči akceptovaným nabídkám, resp. poptávkám je vysoký.

Z hlediska zobchodované elektřiny lze říci, že větší objemy elektřiny byly zobchodovány v tržní oblasti ČR (přibližně 70 procent celkového množství elektřiny zobchodované na společném denním trhu).

Zobchodované objemy elektřiny (GWh) na společném DT byly následující:

Nákup ČR	4 794
Prodej ČR	5 077
Nákup SR	2 288
Prodej SR	2 005
Množství MC ČR-SR	7 082
Export ČR->SR	993
Import ČR<-SR	710

V roce 2010 došlo pouze ve 30 hodinách k „rozpojení“ trhů z důvodů, kdy přidělená kapacita nedostačovala vypočtenému toku. Z těchto hodin pouze ve 21 hodinách byly ceny denního trhu v české a slovenské tržní oblasti rozdílné.

the 24-hour trading day. The results are electricity trades in firmly fixed volume of electricity and at prices fixed for every trading hour of the trading day. It is possible to place bids for supply/sale and demands for consumption/purchase until 11:15 o'clock one day before the delivery day. The price is set as marginal price for every hour. The minimum traded volume is 1 MWh, the maximum volume 99,999 MWh, while the minimum price of an offer for supply/sale and a demand for consumption/purchase is EUR 0.01 per MWh and the maximum price EUR 4,000 per MWh. The volume of electricity is specified in MWh, with one decimal numeral.

Figures 45 to 49 present the results of the organized day-ahead spot market in 2010. Even in 2010, a distinct growth in trading on the day-ahead spot market continued, when the volume of traded electricity on the DM in the Czech Republic increased by 95% vs. 2009. The total traded volume on the DM in the Czech Republic accounted for about 9% of the domestic net consumption in 2010.

In the course of 2010, i.e. the demand (bids for purchase) during the day exceeded bids for sale, and, conversely, during the night hours, bids for sale exceeded bids for purchase. It could also be observed that the difference between bids for purchase and accepted bids for purchase is high.

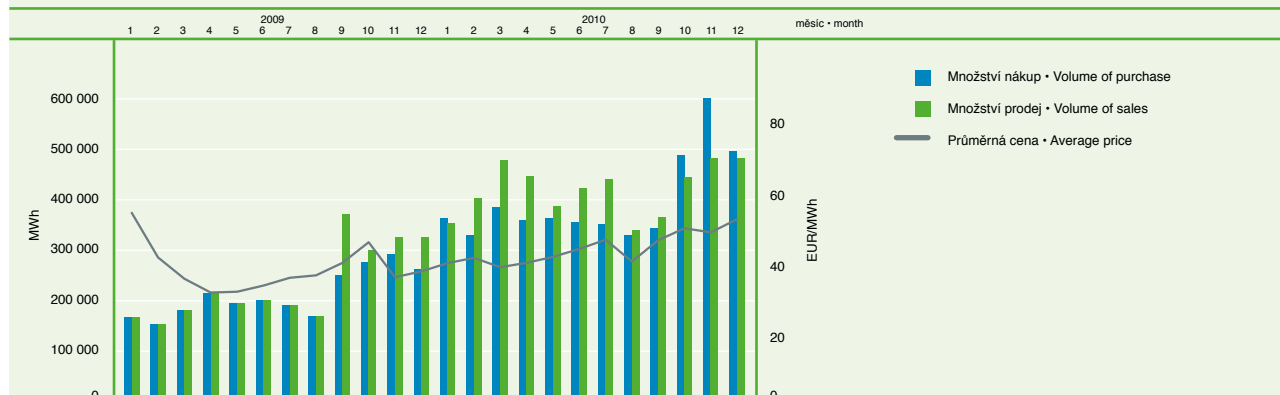
In terms of traded electricity, larger volumes of electricity were traded in the market area of the Czech Republic (about 70% of the total volume of electricity traded on the coupled day-ahead spot markets).

The traded volumes of electricity (GWh) on the coupled day-ahead spot markets were as follows:

CR purchase	4,794
CR sale	5,077
SK purchase	2,288
SK sale	2,005
MC volume CR-SK	7,082
CR->SK export	993
CR<-SK import	710

In 2010, the markets were “decoupled” for only 30 hours because of the assigned cross-border capacity did not suffice for the calculated flow. Out of these hours, the prices on the day-ahead spot market in the Czech and Slovak market areas were different only 21 hours.

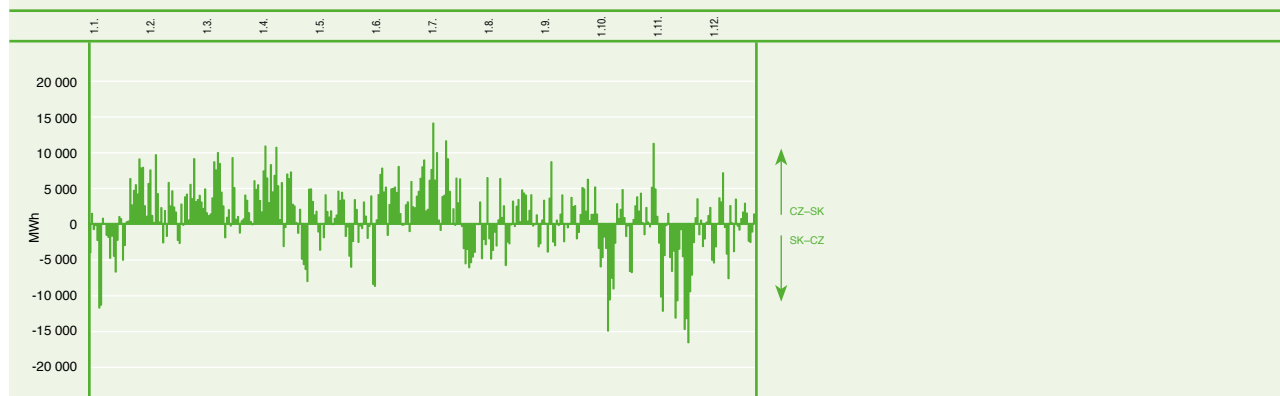
OBR. 45: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY A PRŮBĚH PRŮMĚRNÉ CENY NA DENNÍM TRHU PO JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2009 A 2010
FIG. 45: ELECTRICITY TRADED AND THE AVERAGE PRICE ON THE DAY-AHEAD MARKET IN INDIVIDUAL MONTHS OF 2009 AND 2010

OBR. 46: PRŮMĚRNÉ HODINOVÉ NABÍDKY A POPTÁVKY NA DENNÍM TRHU A PRŮMĚRNÁ CENA V JEDNOTLIVÝCH HODINÁCH DNE ROKU 2010
FIG. 46: AVERAGE HOURLY BIDS FOR SALE AND PURCHASE ON THE DAY-AHEAD SPOT MARKET AND AVERAGE PRICES IN THE INDIVIDUAL HOURS OF THE DAY OF THE YEAR 2010

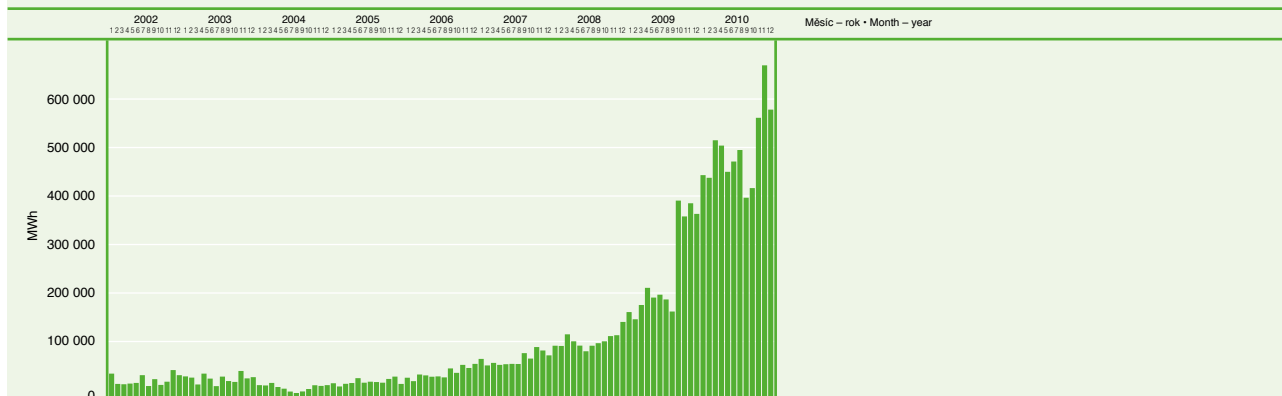
OBR. 47: SALDO PŘESHRANIČNÍHO TOKU PO JEDNOTLIVÝCH DNECH ROKU 2010
FIG. 47: CROSS-BORDER FLOW BALANCE ON THE INDIVIDUAL DAYS OF 2010

OBR. 48: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY V JEDNOTLIVÝCH TRŽNÍCH OBLASTECH
 FIG. 48: VOLUME OF TRADED ELECTRICITY IN INDIVIDUAL MARKET AREAS

OBR. 49: VÝVOJ MĚSÍČNÍCH OBJEMŮ NA DT V LETECH 2002-2010 (SE ZAHRNUTÍM EX/IM Z DT)
 FIG. 49: DEVELOPMENT OF MONTHLY VOLUMES ON THE DM IN 2002-2010 (INCLUDING CROSS-BORDER FLOWS FROM DM)

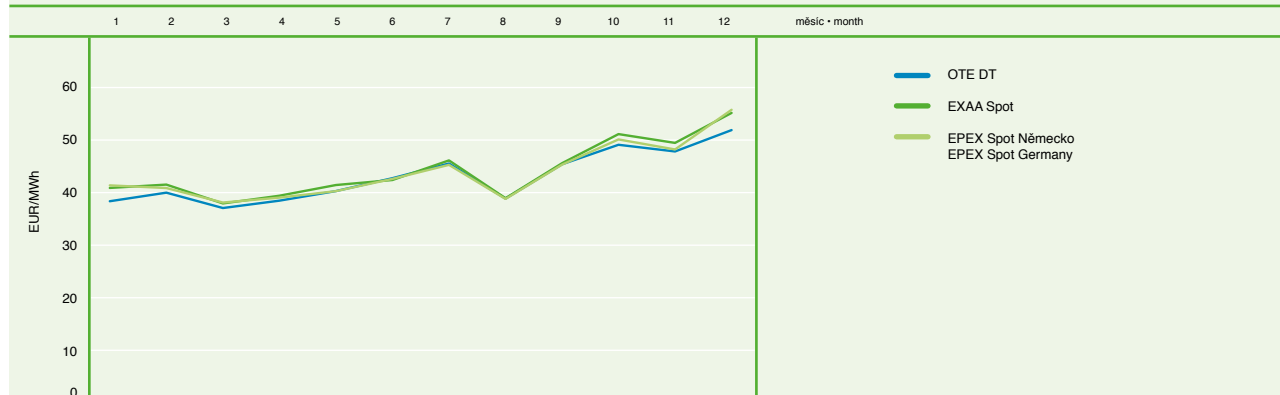

Srovnání spotových cen v regionu je prezentováno na obrázku 50, který ukazuje průběhy průměrných měsíčních cen dosahovaných na denním trhu OTE (ČR), na EPEX (oblast Německo/Rakousko) a na EXAA (Rakousko). Je zřejmé, že ceny v regionu jsou srovnatelné.

Figure 50 presents comparison of spot prices in the region: the courses of average monthly prices on OTE day-ahead market (Czech Republic), EPEX (Germany/Austria) and EXAA (Austria). It is obvious that prices in the region are comparable.

OBR. 50: SROVNÁNÍ PRŮMĚRNÝCH MĚSÍČNÍCH CEN NA DENNÍM TRHU OTE, NA EPEX (NĚMECKO) A NA EXAA V ROCE 2010
(ZDROJ: OTE, EPEX SPOT, EXAA)

FIG. 50: COMPARISON OF AVERAGE MONTHLY PRICES ON OTE'S DAY-AHEAD SPOT MARKET, ON EPEX (GERMANY) AND EXAA IN 2010 (SOURCE: OTE, EPEX SPOT, EXAA).

Vnitrodenní trh s elektřinou

Na organizovaném vnitrodenním trhu s elektřinou je možné anonymně nabízet nebo poptávat elektřinu (formou tzv. vývěsky) i na právě běžící den, a to až 1 hodinu před realizací obchodu (v roce 2010 byla uzavírka obchodování 1,5 hodiny). Výsledkem byly obchody na pevně stanovené množství elektřiny za nabídkovou cenu pro každou akceptovanou nabídku. Obchodní okno na celý následující obchodní den se otevíralo v 15:00 hodin den před obchodním dnem. Minimální obchodované množství je 1 MWh, maximální 99 999 MWh, minimální cena nabídky je -99 999 Kč/MWh, maximální cena nabídky +99 999 Kč/MWh. Množství elektřiny se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

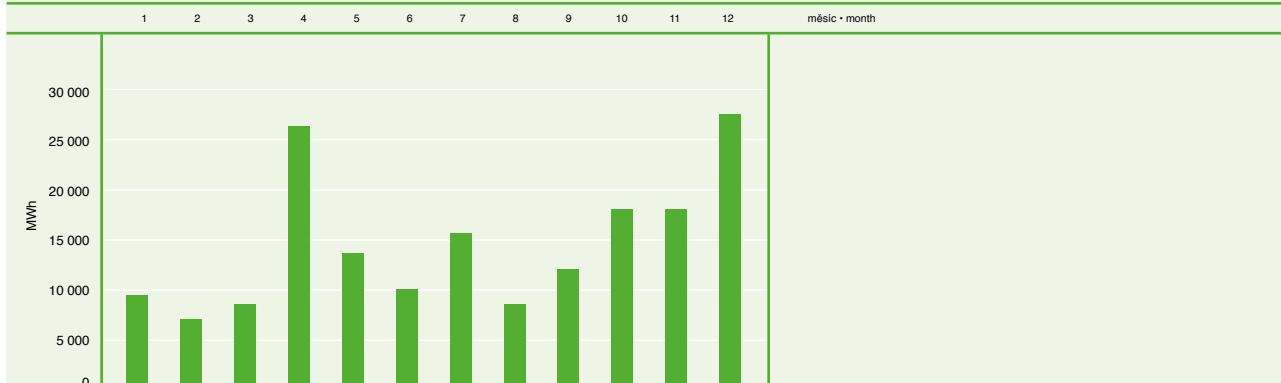
Na obrázcích 51 až 54 jsou prezentovány výsledky organizovaného vnitrodenního trhu v roce 2010.

Intra-day electricity market

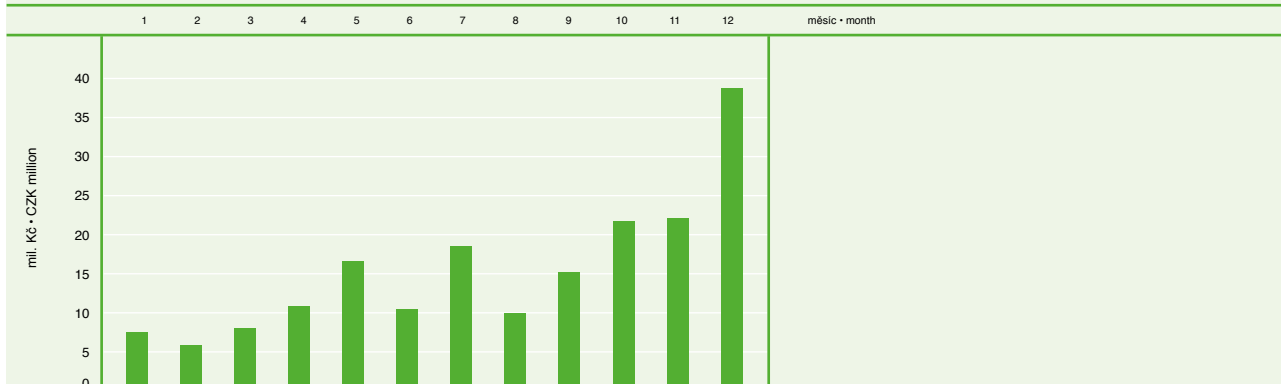
The organized intra-day electricity market allows to offer or demand electricity anonymously (in the form of a “notice board”) on the current trading day, up to 1 hour before the realization of the trade (in 2010 the trading close was 1.5 hours). This resulted in trades with firmly fixed volume of electricity at bid prices for every accepted bid. The trading window for the next trading day opened at 15:00 one day before the trading day. The minimum traded volume is 1 MWh, the maximum volume 99,999 MWh, while the minimum bid price is CZK -99,999 per MWh and the maximum price CZK +99,999 per MWh. The volume of electricity is specified in MWh, with one decimal numeral.

Figures 51 to 54 present the results of the organized intra-day spot market in 2010.

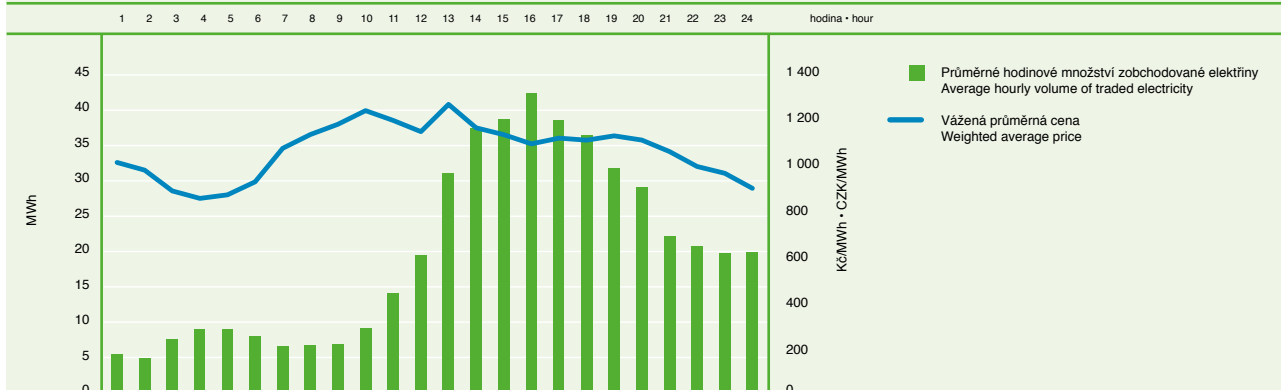
OBR. 51: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY NA VNITRODENNÍM TRHU PO JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2010
 FIG. 51: VOLUME OF ELECTRICITY TRADED ON THE INTRA-DAY MARKET IN 2010 IN INDIVIDUAL MONTHS

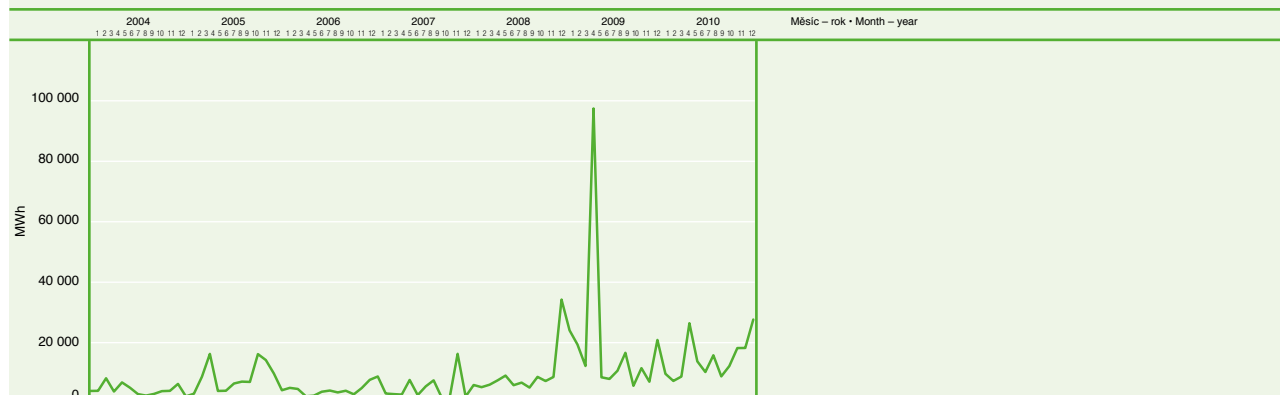
OBR. 52: SUMA OBCHODŮ V MIL. KČ NA VNITRODENNÍM TRHU PO JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2010
 FIG. 52: SUM OF TRADES IN CZK MILLION ON THE INTRA-DAY MARKET IN INDIVIDUAL MONTHS OF 2010

OBR. 52: PRŮMĚRNÉ MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ ELEKTŘINY A PRŮBĚH VÁŽENÉ PRŮMĚRNÉ CENY NA VNITRODENNÍM TRHU PO JEDNOTLIVÝCH HODINÁCH DNE ROKU 2010
 FIG. 52: AVERAGE VOLUME OF TRADED ELECTRICITY AND DEVELOPMENT OF WEIGHTED AVERAGE PRICE ON THE INTRA-DAY MARKET IN INDIVIDUAL HOURS OF A 2010 DAY

OBR. 54: VÝVOJ MĚSÍČNÍCH OBJEMŮ NA VDT V LETECH 2004–2010
FIG. 54: DEVELOPMENT OF MONTHLY VOLUMES ON THE IM IN 2004–2010

Vyrovňovací trh s regulační energií

Vyrovňovací trh s regulační energií umožňuje vyšší motivaci účastníků trhu poskytovat přebytečnou kladnou nebo zápornou elektrickou energii. Tato motivace je podpořena oceněním nabídek na vyrovňovacím trhu. Výsledná jednotková cena, která je účastníkovi operátorem trhu zúčtována, je vždy minimálně rovna té nabídkové ceně, se kterou účastník na vyrovňovací trh vstupoval. Pokud však nakoupená regulační energie přispívá k vyrovnaní systémové odchylky (převážná většina případů) a průměrná cena veškeré aktivované regulační energie je vyšší, pak je výsledná jednotková cena rovna této průměrné ceně. Druhým krokem ke zvýšení motivace k účasti na vyrovňovacím trhu bylo snížení ceny protiodchylky na 90% ceny odchylky pro rok 2010 a nový princip stanovení ceny protiodchylky od roku 2011. Konstrukce ceny protiodchylky platná od roku 2011 je popsána v Příloze č. 5 Vyhlášky 541/2005 Sb. v úpravě pro rok 2011.

Balancing Market with Regulating Energy

The balancing market with regulating energy results in a higher motivation of market participants to provide excess positive or negative electricity. This motivation is supported by an appraisal of the offers on the balancing market. The resulting unit price, which the market operator bills to every market participant, is always at least equal to the bid price that was entered by the market participant when he placed the bid on the balancing market. However, if the purchased regulating energy contributes to balance the system imbalance (which occurs in most cases) and the average price of all activated regulating energy is higher, then the resulting unit price equals this average price. Another step leading to a higher motivation of participants to take part in the balancing market was reducing the price of the counter-imbalance to 90% of the imbalance price set for 2010 and a new principle for fixing the counterbalance price from 2011. The calculation of the counter-imbalance price from 2011 is described in Appendix No. 5 to Public Notice No. 541/2005 Coll. amended for 2011.

OBR. 55: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉ REGULAČNÍ ENERGIE NA VT V ROCE 2010
 FIG. 55: VOLUME OF TRADED REGULATING ENERGY ON BMR IN 2010

Na vyrovnávacím trhu bylo v roce 2010 zobchodováno:

The following volume of regulating energy was traded on the balancing market in 2010:

kladná regulační energie • positive regulating energy	6 892 MWh	(3 567 MWh v roce 2009 • in 2009)
záporná regulační energie • negative regulating energy	45 985 MWh	(39 123 MWh v roce 2009 • in 2009)

Vážený průměr ceny zobchodované regulační energie dosáhl na vyrovnávacím trhu v roce 2010 následujících hodnot:

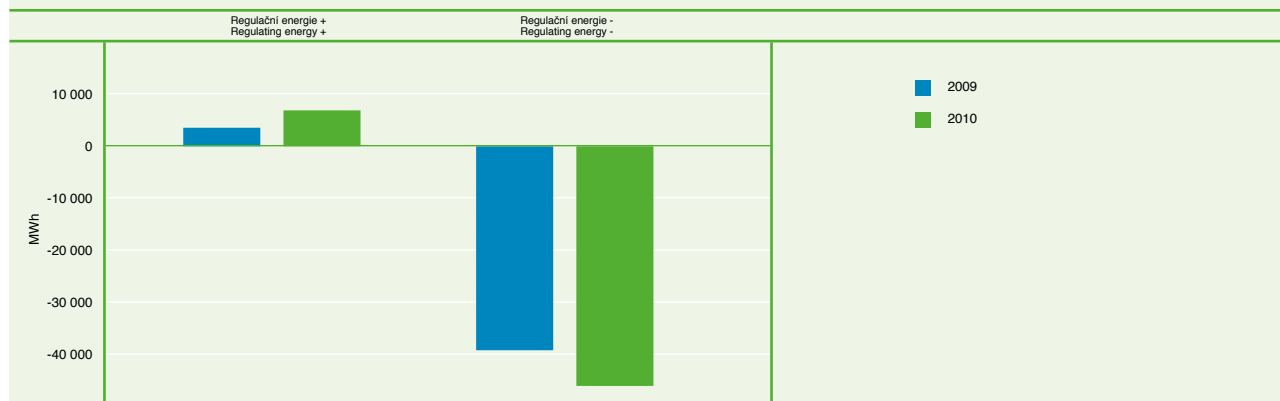
Weighted average prices of the regulating energy traded on the balancing market were as follows in 2010:

kladná regulační energie positive regulating energy	2 609 Kč/MWh CZK 2,609 per MWh	(2 582 Kč/MWh v roce 2009) (CZK 2,582 per MWh in 2009)
záporná regulační energie negative regulating energy	-420 Kč/MWh CZK -420 per MWh	(-487 Kč/MWh v roce 2009) (CZK -487 per MWh in 2009)

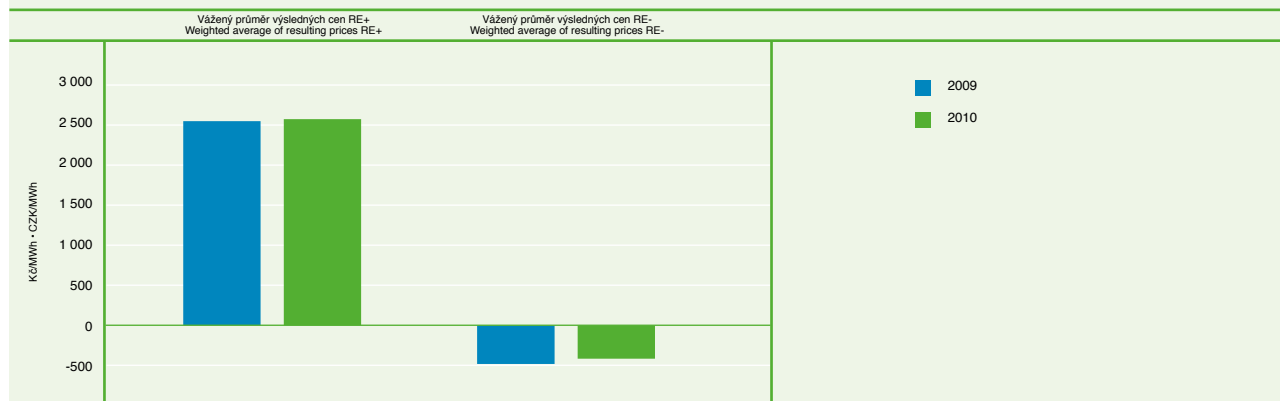
Podíl kladné regulační energie zobchodované na VT na celkové kladné regulační energii činil v roce 2010 1,66%. Vyšší využití VT bylo u záporné regulační energie, kde podíl na celkové záporné regulační energii dosáhl 12,85%. Ve srovnání s předcházejícím rokem objem zobchodovaný na VT záporné regulační energie vzrostl téměř o 93% a kladné regulační energie o 17%. Vzájemné meziroční relace zobchodovaných množství a dosažených cen jsou zobrazeny na obrázcích 56 a 57.

The share of positive regulating energy traded on BMR in total positive regulating energy amounted to 1.66% in 2010. Higher volume of negative regulating energy was traded on the BMR where the share in total regulating energy totalled 12.85%. Compared to the previous year, the volume of negative regulating energy traded on the BMR increased almost 93% and of positive regulating energy 17%. The year-on-year comparisons of the traded volumes and achieved prices are shown in figures 56 and 57.

OBR. 56: MNOŽSTVÍ REGULAČNÍ ENERGIE ZOBCHODOVANÉ NA VT V LETECH 2009 A 2010
FIG. 56: VOLUME OF REGULATING ENERGY TRADED ON THE BMR IN 2009 AND 2010

OBR. 57: PRŮMĚRNÁ CENA REGULAČNÍ ENERGIE ZOBCHODOVANÉ NA VT V LETECH 2009 A 2010
FIG. 57: AVERAGE PRICE OF REGULATING ENERGY TRADED ON THE BMR IN 2009 AND 2010

ORGANIZOVANÝ KRÁTKODOBÝ TRH S PLYNEM

Organizovaný krátkodobý trh s plynem byl spuštěn OTE v roce 2010. Stejně jako při obchodování s elektřinou, i zde probíhá obchodování 7 dní v týdnu (tj. i v nepracovních dnech) 365 dnů v roce, přičemž jednotlivé trhy na sebe časově navazují. Odlišností oproti organizovanému trhu s elektřinou je jednak obchodní jednotka – 1 obchodní den a jednak doba plynárenského dne (6:00–6:00 hodin).

ORGANIZED SHORT-TERM GAS MARKET

The organized short-term gas market was launched by OTE in 2010. Just like in case of electricity, trading on these markets takes place seven days a week (i.e. also on non-working days), 365 days a year, and the individual markets are structured to follow up each other. Differences from the organized electricity market include the trading unit – 1 trading day, and the duration of a gas day (6:00–6:00 o'clock).

Krátkodobý trh s plynem v ČR je představován:

- Denním trhem s plynem
- Vnitrodenním trhem s plynem

Tyto trhy jsou organizovány v měně EUR.

Legislativa definuje krátkodobým trhem ještě trh s nevyužitou tolerancí, kde se obchoduje nevyužitá tolerance. Tento trh ale není trhem v pravém slova smyslu, jelikož se na tomto „trhu“ pouze registrují transakce výměny/převodu nevyužitě tolerance mezi obchodníky. Obchody a ceny nevyužitě tolerance se sjednávají mimo tento „trh“. Operátor trhu pouze upraví po skončení tohoto trhu výsledné hodnoty mimotolerančních odchylek a provede jejich případné vypořádání – blíže viz kapitola Trh s plynem.

Denní trh s plynem

Organizovaný denní trh s plynem je založen na obdobném principu jako denní trh s elektřinou, tj. na principu sesouhlasení nabídek/poptávek (aukčním principu). V roce 2010 byly na tomto trhu organizovány dvě seance:

- Dopolední seance (uzavírka v 10:45 místního času)
- Odpolední seance (uzavírka v 16:45 místního času)

Od 1. ledna 2011 byla odpolední seance zrušena a je provozována pouze jedna seance, jejíž uzavírka je v 10:00 hodin s vyhlášením výsledků do 10:30 hodin. Cílem uzavření odpolední seance bylo zjednodušit jednotlivé procesy obchodování na tomto trhu.

Minimální obchodované množství je 1 MWh, maximální 99 999 MWh, minimální cena nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup 0,01 EUR/MWh, maximální cena nabídky 4 000 EUR/MWh. Množství plynu se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo.

The short-term gas market in the Czech Republic comprises:

- Day-ahead spot gas market
- Intra-day gas market

These markets are organized in EUR.

As a short-term market, legislation also defines the unused tolerance market, where unused tolerance is traded. This market is not a genuine trading market; it serves merely for the registration of transactions pertaining to exchange/ transfer of unused tolerance between traders. Deals and prices related to unused tolerance are agreed outside of this “market”. After the close of the market, the market operator only adjusts the final values of off-tolerance imbalances and, if applicable, will carry out their settlement – for details see section Gas Market.

Day-ahead Spot Gas Market

The organized day-ahead spot gas market is based on a similar principle as the day-ahead spot electricity market, i.e. the principle of supply/demand matching. In 2010, two sessions were organized on this market:

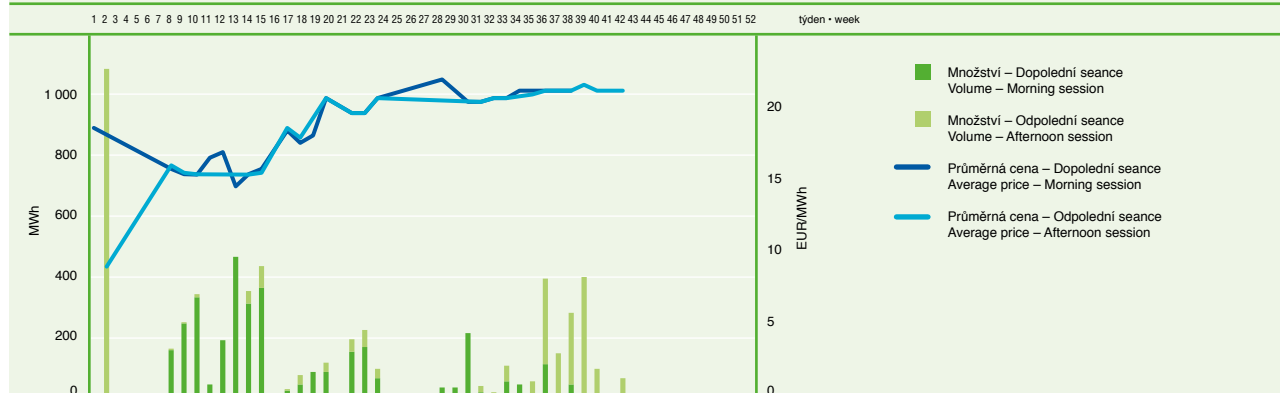
- Morning session (close at 10:45 o'clock local time)
- Afternoon session (close at 16:45 o'clock local time)

Since 1 January 2011, the afternoon session has been cancelled and only one session has been organized, with a closing time at 10:00 o'clock and publishing of results by 10:30 o'clock. The goal of cancelling afternoon session was to simplify the individual trading processes on this market.

The minimum traded volume is 1 MWh, the maximum volume 99,999 MWh, while the minimum price of a bid for supply/sale and a demand for consumption/ purchase is EUR 0.01 per MWh and the maximum price EUR 4,000 per MWh. The volume of gas is specified in MWh, with one decimal numeral.

OBR. 58: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉHO PLYNU A PRŮBĚH VÁŽENÉ PRŮMĚRNÉ CENY NA DENNÍM TRHU S PLYNEM PO JEDNOTLIVÝCH TÝDNECH ROKU 2010

FIG. 58: VOLUME OF TRADED GAS AND A WEIGHTED AVERAGE PRICE ON THE DAY-AHEAD SPOT GAS MARKET IN THE INDIVIDUAL WEEKS OF 2010

Jak ukazuje obrázek 58, obchodované množství plynu na tomto trhu dosahuje velké volatility. Z větší míry byl využíván k nákupu, resp. prodeji plynu subjekty, které tento proces (výhody a nevýhody) znaly z trhu s elektrinou. Ve druhé polovině roku se již začali zapojovat obchodníci, kteří působí pouze na trhu s plynem. Přestože na základě prezentovaných výsledků se likvidita může jevit nízká, bylo na denním trhu za obě seance celkové nabízeno cca 102,3 GWh a poptáváno cca 31,4 GWh plynu. Celkem obchodováno pak bylo na tomto denním trhu cca 5,8 GWh plynu.

To je známkou toho, že subjekty na tento trh své nabídky na nákup nebo prodej podávají, ale v prvním roce obchodování spíše zvažovaly, jakou obchodní strategii na tomto trhu uplatnit.

Vnitrodenní trh s plynem

Organizovaný vnitrodenní trh s plynem je nejmladším z organizovaných trhů provozovaných operátorem trhu. Tento trh, spuštěný 1. dubna 2010, nabízí možnost obchodování i v průběhu plynárenského dne. V roce 2010 se otevíral v 17:00, tedy po ukončení odpolední seance denního trhu s plynem. Od roku 2011 se VDT otevírá v 10:30 hodin dne předcházejícího dni dodávky.

As shown in figure 58, the traded volume of gas in this market is highly volatile. To a larger degree, it was used for purchase or sale of gas by subjects who know this process (benefits and disadvantages) from the electricity market. In the second half of the year, even traders operating only on the gas market started to step in. Although the liquidity seems to be rather low on the basis of the presented results, the day-ahead spot market offered a total of about 102.3 GWh and demanded about 31.4 GWh of gas in both sessions. In total, about 5.8 GWh of gas was traded on this day-ahead spot market.

This shows that the subjects submit their bids for purchase or sale on this market, but in the first year of trading they were mostly looking for a business strategy to exercise on the market.

Intra-day Gas Market

The organized intra-day gas market is the youngest of the organized markets operated by the market operator. This market, launched on 1 April 2010, offers the possibility of trading in the course of a gas day. In 2010 it opened at 17:00 o'clock, i.e. when the afternoon session of the day-ahead spot gas market closed. Since 2011 it opens at 10:30 o'clock the day before the day of delivery.

Uzavírání obchodů je založeno na principu automatického párování zadaných objednávek na základě ceny a časové známky zavedení objednávky. Tedy princip podobný blokovému trhu s elektřinou.

The execution of trades is based on the principle of automatic matching of the entered orders based on the price and the time stamp of order entry. This principle is similar to the one applied on the block electricity market.

Jak je zřejmé z obrázku 59, objem zobchodovaného plynu na tomto trhu dokládá, že tento trh je i přes svou novost pro obchodníky platformou, kam se mohou v případě přebytku nebo nedostatku plynu obracet. Zde je nutno podotknout, že OTE od 1. 1. 2011 na tento trh zadává za provozovatele přepravní soustavy nabídku či poptávku za naturálně nevyrovnané odchylky.

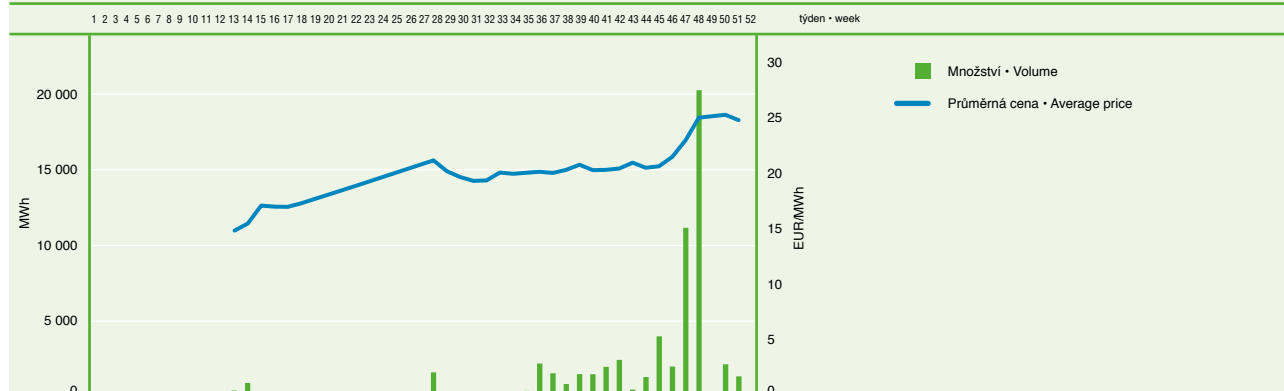
It is obvious from figure 59, and the volume of traded gas on this market proves, that in spite of its recency, this market is a platform for traders they can use in case of gas excess or shortage. It is necessary to point out that since 1 January 2011, OTE has been entering bids or demands for imbalances not settled in kind on this market on behalf of the transmission system operator.

Minimální obchodované množství je 0,1 MWh, maximální 99 999,9 MWh, minimální cena nabídky na dodávku/prodej a poptávky na odběr/nákup činí 0,01 EUR/MWh, maximální cena nabídky 4 000 EUR/MWh. Množství elektřiny se zadává v MWh s rozlišením na jedno desetinné místo. Celkem zobchodovaného na vnitrodenním trhu bylo cca 59,33 GWh plynu.

The minimum traded volume is 0.1 MWh, the maximum volume 99,999.9 MWh, while the minimum price of a bid for supply/sale and a demand for consumption/purchase is EUR 0.01 per MWh and the maximum price EUR 4,000 per MWh. The volume of gas is specified in MWh, with one decimal numeral. In total, about 59.33 GWh of gas was traded on this intra-day market.

OBR. 59: MNOŽSTVÍ ZOBCHODOVANÉHO PLYNU A PRŮBĚH VÁŽENÉ PRŮMĚRNÉ CENY NA VNITRODENNÍM TRHU S PLYNEM PO JEDNOTLIVÝCH TÝDNECH ROKU 2010

FIG. 59: VOLUME OF TRADED GAS AND DEVELOPMENT OF WEIGHTED AVERAGE PRICE ON THE INTRA-DAY GAS MARKET IN THE INDIVIDUAL WEEKS OF 2010

RISK MANAGEMENT

RISK MANAGEMENT

DEFINICE FINANČNÍCH RIZIK

Povinnosti operátora trhu definované Energetickým zákonem, zejména vyhodnocování, zúčtování a vypořádávání odchylek a funkce organizátora krátkodobého trhu, přináší i zodpovědnost za zajištění finančního vypořádání závazků a pohledávek jednotlivých účastníků na trhu s elektřinou a plynem (SZ, PPS), které jim, v souvislosti s vyhodnocením odchylek a s obchodováním na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu, vznikly. Operátor trhu vstupuje do finančního vypořádání jako jediná kreditní protistrana RÚT; veškeré jejich závazky jsou tak zúčtovány jako závazky vůči operátorovi trhu a všechny jejich pohledávky jdou na jeho vrub. Tímto nastavením operátor trhu přebírá odpovědnost za řádnou a včasnou úhradu všech pohledávek RÚT. Na tomto základě je možné definovat hlavní finanční rizika operátora trhu jako riziko nedostatečné likvidity a riziko ztráty z neuhrazených pohledávek za RÚT. Na základě této identifikace pak vyplývají dva základní cíle metodiky RM OTE (Risk Management společnosti OTE). Těmi jsou vytvoření dostatečné likvidní rezervy zabezpečující peněžní prostředky na vypořádacích účtech operátora trhu pro případy neuhrazení závazku některého z RÚT v řádných termínech (riziko nedostatečné likvidity) a dále kontrola a řízení otevřené kreditní pozice ve smyslu zajištění budoucích pohledávek operátora trhu za RÚT (riziko ztráty z trvalé platební neschopnosti RÚT).

DEFINITION OF FINANCIAL RISKS

The obligations of the market operator as defined by the Energy Act, in particular evaluation, billing and settlement of imbalances and the functions of short-term market organizer, entail responsibility for ensuring the financial settlement of obligations and receivables of the individual electricity and gas market participants (subjects of settlement, TSOs), arising in connection with imbalance evaluation and trading on short-term markets organized by the market operator. The market operator participates in the financial settlement as the only credit counter-party of market participants; as a result, all their liabilities are recorded as payables to the market operator and all their receivables are debited to the market operator. Through this setting, the market operator takes over responsibility for proper and timely payment of all receivables of participants. Based on this, we can define two main financial risks of the market operator: the risk of insufficient liquidity and the risk of loss related to unpaid receivables from registered market participants (RUTs). Two basic targets arise from this identification for OTE's risk management (RM OTE). It is the creation of a sufficient liquidity reserve ensuring funds on the market operator's settlement accounts for events when payables of one of the participants are not paid in due time (the risk of insufficient liquidity), and also checking and management of a newly open credit in terms of securing the market operator's future receivables from the participants (the risk of loss related to permanent insolvency of a participant).

Metodiky řízení obou těchto hlavních finančních rizik jsou postaveny na čtyřech základních principech⁷:

- princip vyrovnané bilance,
- princip 100% zajištění současných a možných budoucích závazků SZ s možností poskytnutí úlevy na základě bonity SZ,
- princip jednotného postupu pro všechny SZ,
- princip řízení finančních rizik prostřednictvím CS OTE.

Princip vyrovnané bilance

Celý systém i statut operátora trhu jsou postaveny na vyrovnaných příjmových a výdajových peněžních tocích, přičemž v praxi je tento princip podpořen posunutím (zpožděním) vypořádání debetních plateb operátora trhu oproti kreditním. Operátor trhu tak nejdříve inkasuje své pohledávky, zkompletuje objem peněz, a následně jej se zpožděním přerozdělí formou úhrady svých závazků vůči SZ a poskytovatelům RE.

Princip 100% zajištění závazků

Tento princip znamená, že veškerá teoretická riziková expozice, která může SZ vzniknout, je kryta nástroji řízení kreditního rizika tak, aby operátor trhu mohl, v případě jakýchkoliv i neočekávaných problémů na straně SZ, splnit své povinnosti vůči ostatním SZ a vůči provozovateli přepravní soustavy. Na trhu s plynem může být subjektům s vynikající finanční bonitou poskytována sleva z finančního zajištění (FZ). Pro trh s elektřinou se uvažuje zavedení podobné úlevy během roku 2011.

Princip jednotného postupu pro všechny SZ

Metodika RM OTE je zejména v oblasti řízení kreditního rizika postavena na principu stejného přístupu ke všem SZ, přičemž kreditní riziko každého subjektu zúčtování je řízeno individuálně. Důvodem pro tento přístup je snaha snížit co nejvíce riziko, že by operátor trhu musel krýt ztrátu ze svých vlastních zdrojů.

The methodology of management of the two main financial risks is based on four basic principles⁷:

- Principle of balanced accounts;
- Principle of 100% securing of current and future liabilities of the subject of settlement with the option to grant a FS relief based on the SZ's favourable rating;
- Principle of equal treatment of all SZs;
- Principle of financial risk management via CS OTE.

Principle of Balanced Accounts

The whole system and the status of a market operator are based on balanced income and expenditure cash flows, and in practice this principle is supported by shifting (postponing) the settlement of debit payments of the market operator vs. credit payments. The market operator first collects its receivables, recalculates the value of cash and, subsequently, pays to subjects of settlement and regulating energy providers, i.e. distributes it with a delay.

Principle of 100% Securing of Liabilities

This principle means that the whole theoretical risk exposure that may arise from a SZ is covered by instruments of credit risk management so that in the event of any, expected and unexpected, problems on the part of the SZ, the market operator could meet its obligations to the other SZs and the transmission system operator. On the gas market, subjects of settlement with an excellent financial standing receive a relief on the financial security. For the electricity market, a similar relief is planned to be implemented in 2011.

Principle of Equal Treatment of All SZs

The RM OTE methodology, specifically in the area of credit risk management, is based on the principle of equal treatment of all SZs, and the credit risk of each subject of settlement is controlled separately. The reason for this approach is an effort to minimize the risk that the market operator would have to cover the loss from its own resources.

7) Podrobný popis jednotlivých principů řízení rizik na straně operátora trhu je uveden na webových stránkách: www.ote-cr.cz.

7) A detailed description of the individual risk management principles to be applied by the market operator is given at the webpage: www.ote-cr.cz.

Na trhu s plynem je možné pro krátkodobé nebo i trvale snížení kreditního rizika SZ využít institutu převedení zodpovědnosti za odchylku za odběrné místo mezi subjekty zúčtování, případně převedení celkové odpovědnosti za odchylku na jiný subjekt zúčtování.

Princip řízení finančních rizik prostřednictvím CS OTE

Touto cestou chce operátor trhu dosáhnout především minimalizace rizika ze selhání lidského faktoru jak na straně SZ, tak i ve vlastních řadách. Tento systém umožňuje automaticky stanovovat a zajišťovat aktuální riziko všech SZ stejně, a to tak, aby bylo možné ze strany SZ optimalizovat výši svého FZ, resp. náklady s tím spojené. Kontrola dostatečnosti výše FZ v CS OTE a přepočítání aktuálního zůstatku FZ probíhá při každé události, která ovlivňuje výši tohoto zůstatku a v daných časových intervalech. Pokud by byl zůstatek záporný, automaticky dojde ke znemožnění registrace dalších obchodů příslušného SZ, které by jinak vedly k dalšímu čerpání nyní již záporného zůstatku, případně ke krácení registrovaných obchodů (trh s plynem) nebo k dalším opatřením snižujícím riziko na straně operátora trhu. V průběhu obchodování lze velikost FZ optimalizovat, například podle sezonních změn v objemech obchodování, ale vždy tak, aby byly zajištěny všechny již vzniklé, nebo na základě registrací očekávané budoucí závazky. K přepočtu výše disponibilního FZ dochází i v případě vzniku závazku ze strany OTE, a to tak, že dochází k navýšení obchodního limitu SZ o tento závazek.

ŘÍZENÍ KREDITNÍHO RIZIKA

Aktuální kreditní riziko operátora trhu lze definovat jako sumu očekávaných, nebo již vzniklých a doposud neuhraných závazků SZ vůči operátorovi trhu. To vzniká pouze z položek, ve kterých může vzniknout operátorovi trhu pohledávka, tj. z položek nebo typů obchodů finančně zúčtovaných prostřednictvím OTE. Naopak registrované domácí i zahraniční dvoustranné smlouvy nejsou finančně vypořádávané prostřednictvím operátora trhu, ale pouze se registrují technické hodnoty pro účel vypořádání odchylek. Tyto obchody tak samy o sobě nejsou finančně zajišťovány, ale je využívána informace o těchto kontraktech pro predikci očekávaných závazků z vypořádání odchylek.

On the gas market, in order to mitigate any SZ's credit risk, in the short term or permanently, it is possible to use an instrument allowing to transfer responsibility for imbalances of a point of delivery between two subjects of settlement, or to transfer overall responsibility for imbalances to another subject of settlement.

Principle of Financial Risk Management via CS OTE

In this way, the market operator primarily wants to minimize risks related to human error on the part of SZs and its own staff. This system makes it possible to automatically determine and secure existing risks equally for all SZs so that the SZs could optimize the amounts of their financial security and related costs. The sufficiency of the amount of the financial security is checked in CS OTE and the current balance of the financial security is re-calculated in case of each event that influences this balance and in the specific time intervals. If the balance is negative, registration of further trades of the respective subject of settlement is automatically invalidated because otherwise they would result in further increase of the already negative balance, and possibly in a reduction of the registered trades (gas market) or other measures reducing the risks on the part of the market operator. The amount of financial security can be optimized in the course of trading, for example according to seasonal changes in trading volumes, but always in such a way so as to secure all liabilities - already existing or expected in the future on the basis of registrations. The amount of the available financial security is re-calculated also in case of OTE's liability, so that the SZ's trading limit is increased by this liability.

CREDIT RISK MANAGEMENT

The current credit risk of the market operator can be defined as a sum of expected, or already arisen, and so-far unpaid liabilities of the SZ to the market operator. It arises only from items which can give rise to liabilities to the market operator, i.e. from items or types of trades that are financially settled through OTE. On the contrary, registered domestic and foreign bilateral contracts are not financially settled through the market operator, only their technical values are registered for the purpose of settlement of imbalances. For this reason, these trades are not financially secured but information about these contracts is used for the prediction of liabilities expected from the settlement of imbalances.

Celková riziková expozice (nebo taky kreditní riziko operátora trhu) je tvořena následujícími dílčími rizikovými expozicemi:

- riziková expozice za odchylky pro elektřinu a plyn,
- riziková expozice za krátkodobý trh s elektřinou a plynem,
- riziková expozice za mimotoleranční odchylky pro plyn,
- riziková expozice za pevné ceny za činnosti OTE.

Riziková expozice za odchylky pro elektřinu a plyn

V případě vypořádání způsobených odchylek na trhu s elektřinou lze postup blokování FZ rozdělit do dvou fází. V první fázi je predikován závazek a v jeho výši je blokována část obchodního limitu nastaveného na základě poskytnutého finančního zajištění, ve druhé pak dochází ke korekci této predikce na výši skutečného závazku. Pro určení predikovaného závazku rozlišuje operátor trhu dva režimy, které nazývá „Zajištění na vyšší z pozic“ a „Zajištění na disbilanci“. V obou dvou případech je určení velikosti predikovaného závazku postaveno na sledování pozice obchodování SZ.

V případě „**Zajištění na vyšší z pozic**“ je tato pozice určena jako suma větších z pozic odběru a dodávky v MWh v každé hodině na nejbližší čtyři obchodní dny. Tato pozice je pak, zjednodušeně řečeno, oceněna očekávanou cenou odchylky a koeficientem určujícím možnou relativní odchylku SZ podle toho, v jaké skupině obchodně-technologického ratingu operátora trhu se daný SZ nachází. Stanovení výše možného závazku z odchylek vychází z koeficientu predikované odchylky (KPO) určující možnou odchylku SZ. Pro určení tohoto koeficientu byl vytvořen systém obchodně-technologického ratingu, kterým OTE definuje velikost rizika jednotlivých SZ ve smyslu způsobení odchylek na základě historických dat. Účelem tohoto nástroje je v první řadě zabezpečit operátora trhu tak, aby mohl řádně plnit své poslání, ale zároveň musí být tento nástroj dostatečně přesný, aby zbytečné přezajištění nevytvářelo bariéru vstupu na trh. Základním faktorem pro analýzu historických dat a zařazení SZ do skupiny obchodně-technologického ratingu jsou celkové denní závazky za způsobené odchylky. Zařazení SZ do ratingové skupiny je takové, aby koeficient predikované odchylky v této ratingové skupině byl první následující po vypočtené hodnotě z historických odchylek. Toto zařazení pak operátor trhu může upravit podle dalších ukazatelů chování SZ

Overall risk exposure (or the market operator's credit risk) is comprised of the following partial risk exposures:

- risk exposure arising from electricity and gas imbalances;
- risk exposure arising from the short-term electricity and gas markets;
- risk exposure arising from off-tolerance imbalances in gas sector;
- risk exposure arising from fixed prices for OTE's activities.

Risk Exposure Arising from Electricity and Gas Imbalances

In case of settlements arising from imbalances on the electricity market, the procedure for financial security blocking can be divided into two stages. In the first phase, the liability (payable) is predicted and a corresponding part of the trading limit set on the basis of the provided financial security is blocked; in the second phase, the prediction is adjusted to the actual payable. The market operator distinguishes two modes of prediction of the payable called “Securing for higher position” and “Securing for imbalance”. In both cases, the determination of the predicted payable is based on monitoring of the SZ's trading position.

In case of “**Securing for higher position**” this position is specified as the sum of consumption or delivery in MWh at each hour of the following four trading days, whichever is higher. This position is therefore, simply put, appraised at the expected price of imbalance and a coefficient to account for the SZ's possible relative imbalance, depending on the market operator's group of trading and technological rating the specific SZ is positioned in. The determination of the amount of the possible liability arising from imbalances is based on the predicted imbalance coefficient that predetermines the SZ's possible imbalance. To determine this coefficient, a system of business and technological rating has been created, that is used by OTE to define the magnitude of the risk for individual SZs in terms of imbalance on the basis of historical data. The primary purpose of this instrument is to secure the market operator so it could properly perform its tasks, but it also has to be sufficiently accurate to prevent unnecessary excessive security from creating obstacles for market entry. The fundamental factors for an analysis of historical data and classification of the SZ in a group of trading and technological rating are the total daily liabilities arising from the generated imbalances. The subject of settlement is classified in the rating group so that the predicted imbalance coefficient in this rating group is the first following

na trhu. Vedle zajištění odchylek z této obchodní pozice je disponibilní FZ blokováno i při registraci pokynů (poptávek i nabídek) na organizovaném krátkodobém trhu. Po sesouhlasení a vyhodnocení je tato blokace uvolněna a pozice obchodování, na kterou bude SZ nově zajištěn, je upravena o skutečně sesouhlasené množství elektřiny z poptávek/odběr nebo nabídek/dodávka. Po vyhodnocení odchylek za obchodní den je blokována (predikovaná) část limitu přepočtena podle skutečného závazku SZ za odchylky. Splacení tohoto závazku znamená úplné uvolnění blokové části disponibilního finančního zajištění.

„Zajištění na disbilanci“ mohou využívat SZ, které způsobují odchylku hlavně z nevyrovnané obchodní pozice (tzv. „čistí obchodníci“). U těchto subjektů je schopen operátor trhu na základě aktuálních platných smluvních hodnot, pevných diagramů a informací o zahraničním obchodě zcela přesně určit výši budoucí odchylky. Zajištění pokynů na krátkodobý denní trh před jejich sesouhlasením, resp. Akceptací, a zajištění skutečného závazku probíhá stejně jako v režimu „Zajištění na vyšší z pozic“.

V průběhu roku 2011 se předpokládá zavedení jednoho režimu zajištění (stanovení rizikové expozice) postaveného na principech uplatňovaných pro plynárenství, tj. se započtením odhadované spotřeby odběrných míst zákazníků a možné výroby zdrojů.

Rizikovou expozicí za odchylky na trhu s plynem se rozumí riziková expozice za dodávku vyrovnávacího (bilančního) plynu, kterou místo subjektu zúčtování dodává do soustavy provozovatel přepravní soustavy, přičemž operátor trhu je jedinou protistranou vůči provozovateli přepravní soustavy a současně centrální protistranou pro zúčtování odchylek vůči SZ. Riziková expozice za plyn na odchylky vychází z principu trhu s plynem, kdy odchylka, kterou SZ způsobí, může být vyrovnána buď naturálně, tedy plynem ve dni D+2, anebo finančně za cenu vyrovnávacího plynu. Princip stanovení rizikové expozice vychází z rozdílu, který může vzniknout za část závazku dodat plyn do plynárenské soustavy a za část odebrat plyn z plynárenské soustavy.

the value calculated from the historical imbalances. The market operator can adjust this classification depending on the market indicators of the conduct of the subjects of settlement on the market. In addition to the security of imbalances from this trading position, the available financial security is also blocked at the time of registration of bids (demands and bids) on the organized short-term market. After matching and evaluation, the blocked amount is released and the trading position, for which the SZ will be newly secured, is adjusted by the actually matched electricity from bids for purchase/consumption or bids for sale/supply. After the evaluation of the imbalance for a trading day, the blocked (predicted) part of the limit is converted based on the actual payable of the subject of settlement for the imbalances. Remittance of this payable results in a complete release of the blocked part of the available financial security.

“Securing for imbalance” can be used by subjects of settlement that mainly cause an imbalance due to an unbalanced trading position (so-called “pure traders”). For these subjects, the market operator is able to precisely determine the amount of future imbalance on the basis of currently valid contractual values, fixed diagrams and information on foreign trade. Securing bids for the short-term day-ahead spot market prior to matching, or acceptance, and securing the actual liability is carried out just like in the “Securing for higher position” mode.

In 2011, it is expected that a single securing mode will be established (determination of risk exposure), based on the principles applied in the gas sector, i.e. taking account of the estimated consumption at the customers' points of delivery and the possible generation of the sources.

Risk exposure arising from imbalances on the gas market means risk exposure arising from delivery of balancing gas supplied to the gas system by the transmission system operator on behalf of the SZ, whereby the market operator is the sole counterparty to the transmission system operator and, at the same time, the central counterparty for settlement of imbalances with the SZ. Risk exposure arising from gas used for imbalances is based on the principle of gas market where an imbalance caused by a SZ may be settled either in-kind, i.e. by supply of gas on the D+2 day, or financially at the price of balancing gas. The rule for determining risk exposure is based on the difference that may occur between a part of the obligation to supply gas to the gas system and a part of the obligation to take gas from the gas system.

Riziková expozice za část dodávky plynu je množství plynu, které subjekt zúčtování prodává bilaterálně na virtuálním prodejním bodě (VPB) a na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu, přičemž do této rizikové expozice vstupuje nejen zobchodované množství na krátkodobých trzích, ale i registrovaný prodejní pokyn. Riziková expozice za část odběru plynu je výše nominovaného množství plynu na výstupních bodech přepravní soustavy – hraničních předávacích stanicích (HPS) a podzemních zásobnicích plynu (PZP), na výstupních bodech distribuční soustavy – přeshraničních plynovodech (PPL), množství plynu nominované na VPB k vyrovnání záporné odchylky a odhadovaná spotřeba odběrných míst zákazníků. Riziková expozice se snižuje o množství plynu, které subjekt zúčtování nakupuje na krátkodobých trzích organizovaných operátorem trhu (pouze již zobchodované množství) a bilaterálně na VPB, včetně množství plynu nominovaného na VPB k vyrovnání kladné odchylky.

Riziková expozice za organizovaný krátkodobý trh s elektřinou a plynem

V případě zajištění finančního vypořádání denního a vnitrodenního trhu s elektřinou a plynem je nutné zajišťovat pouze pokyny, které znamenají závazek SZ vůči OTE – typicky např. nákup elektřiny nebo plynu. V okamžiku registrace takového pokynu je na denním a vnitrodenním trhu blokován obchodní limit ve výši součinu poptávaného množství a uvedené ceny v pokynu navýšené o DPH. Ve druhé fázi, tj. po sesouhlasení denního trhu a/nebo vzniku obchodu na vnitrodenním trhu, respektive po agregaci obchodní hodiny na vnitrodenním trhu s elektřinou, je výše blokace přepočtena na velikost součinu skutečně nakoupeného množství a výsledné ceny (sesouhlasené nebo akceptované) navýšené o DPH. Po tomto vyhodnocení CS OTE vygeneruje inkasní příkaz (na konci každého pracovního dne), po jehož zaplacení dojde k uvolnění příslušné blokované části obchodního limitu. Pokyny registrované na denní trh s elektřinou prostřednictvím systému PXE jsou zajišťovány na straně PXE a vypořádány také prostřednictvím jejího systému.

Vzhledem k tomu, že se na denním trhu s elektřinou a krátkodobých trzích s plynem obchoduje v měně EUR, ale systém utilizace finančního zajištění je v Kč, dochází k přepočtu rizikové expozice na Kč dle příslušného vypořádacího kurzu OTE.

The risk exposure arising from a part of the gas supply is the volume of gas that the subject of settlement sells bilaterally at the Virtual Trading Point (VTP) and on short-term markets organized by the market operator; this risk exposure accounts not only for the traded volume on short-term markets, but also for the registered sale bid. Risk exposure for a part of gas off-take is the quantity of the nominated volume of gas at exit points of the transmission system, i.e. Border Deliver Stations (BDS) and Underground Gas Storage (UGS) facilities, at exit points of the distribution system, i.e. Cross-Border Gas Ducts (CGD), the volume of gas nominated at VTP for negative imbalance settlement, and the estimated consumption of the customers' points of delivery. The risk exposure is reduced by the quantity of gas purchased by the SZ on short-term markets organized by the market operator (only the volume already traded) and bilaterally at VTP, including the volume of gas nominated at VTP for positive balance settlement.

Risk Exposure Arising from the Organized Short-term Electricity and Gas Market

In case of securing financial settlement of the day-ahead spot and intra-day markets in electricity and gas, it is necessary to secure only bids that represent a liability of the subject of settlement to OTE – for example electricity or gas purchase. At the time of registration of such bid, the trading limit equalling the product of the demanded volume and the price quoted in the bid plus VAT is blocked on the day-ahead spot and intra-day markets. In the second phase, i.e. after matching of the day-ahead spot market and/or generation of a trade on the intra-day market, or aggregation of the trading hour on the intra-day electricity market, the blocked amount is converted to the amount equalling product of the actually purchased volume and the resulting price (matched or accepted) plus VAT. Following this evaluation, CS OTE generates a collection order (at the end of each working day); after it is paid, the respective blocked part of the trading limit is released. Bids registered for the day-ahead spot electricity market through the PXE system are secured by PXE and also settled through PXE's system.

Since trading in the day-ahead electricity spot and short-term gas markets is performed in EURO, but the financial security utilization system is implemented in CZK, the value of risk exposure is converted to CZK in accordance with OTE's settlement exchange rate.

Mírně odlišný princip zajištění probíhá u organizovaného blokového trhu. Při nákupech na blokovém trhu (BT) dochází, podobně jako u denního trhu, k vypořádání nejen odchylky, ale také samotné nakoupené elektřiny. Subjektům zúčtování, které na BT nakupují, tak vznikají závazky (a podobně prodávajícím SZ vznikají pohledávky). Tyto závazky vstupují do systému utilizace (blokace) FZ a je třeba je zahrnout do kalkulace celkového potřebného disponibilního FZ. Při nákupu na BT dříve než jeden den před dodávkou dojde k utilizaci 10% závazku. Den před dodávkou pak dojde k přepočtu dosavadní hodnoty utilizace (10%) na celou výši závazku (100%). Ve stejném termínu také dojde k utilizaci predikované odchylky standardním způsobem.

Následující pracovní den po dodávce dojde k finančnímu vypořádání BT a generují se platební příkazy. Po uhrazení závazků (dle bankovního výpisu) dojde stejně jako u denního a vnitrodenního trhu k odblokování závazku v rámci systému utilizace.

Systém je navíc podpořen asynchronními kontrolami stavu disponibilního FZ, které v závislosti na nedostatečnosti disponibilního FZ v průběhu obchodování mohou anulovat nespárované objednávky na BT.

Riziková expozice za mimotoleranční odchylky (plynárenství)

Riziková expozice SZ za mimotoleranční odchylky se počítá z předběžných hodnot odchylky SZ a předběžné systémové odchylky. Mimotoleranční odchylka vzniká SZ pouze v případě, pokud směr jeho odchylky je stejný jako směr systémové odchylky a její výše přesahuje objem tolerancí SZ stanovených dle Pravidel trhu. Cena mimotoleranční odchylky je stanovena dle Cenového rozhodnutí ERÚ. Takto stanovená hodnota rizikové expozice se kumuluje postupně v průběhu měsíce. Po zveřejnění skutečných hodnot je riziková expozice přepočtena. Subjekt zúčtování má následně možnost zobchodovat mimotoleranční odchylku na trhu s nevyužitou tolerancí. Teprve nezobchodovaný objem mimotolerančních odchylek je uhrazen příslušným SZ a blokování obchodního limitu je ukončeno v okamžiku zpracování bankovního výpisu dokladujícího uhrazení daného závazku.

A slightly different security principle is used on the organized block market. Similarly to the day-ahead spot market, not only imbalances, but also electricity purchased on the block market (BM) is settled. As a result, subjects of settlement which buy on the BM incur liabilities (and, similarly, selling SZs incur receivables). These liabilities enter the financial security utilization (blockage) system and have to be included in the calculation of the total necessary available financial security. In case of purchase on the block market earlier than one day before supply, 10% of the liability is utilized. Then, one day before delivery, the existing utilization value (10%) is recalculated to the total liability (100%). At the same time, the predicted imbalance is also utilized in a standard way.

On the working day following the day of delivery, the financial settlement of the BM takes place and payment orders are generated. After payment of liabilities (according to the bank statement), the liability in the utilization system is unblocked – like on the day-ahead spot and intra-day markets.

In addition to this, the system is supported by asynchronous checks of the available financial security, which in the course of trading can void unmatched orders on BM (not matched trades) depending on the insufficiency of the available financial security.

Risk Exposure Arising from Off-tolerance Imbalances (Gas Sector)

The risk exposure of SZ arising from off-tolerance imbalances is calculated from preliminary values of the SZ's imbalance and the preliminary system imbalance. Any off-tolerance imbalance occurs only in the event the direction of the SZ's imbalance is identical to the system imbalance direction and its volume exceeds the volume of the SZ's tolerance determined in compliance with the Market Rules. The price of the off-tolerance imbalance is set pursuant to the ERO Price Decision. The calculated value of risk exposure is cumulated gradually in the course of the month. After publishing the real data, risk exposure is adjusted. Subsequently, the subject of settlement is allowed to trade the off-tolerance imbalances in the unused tolerance market. The respective SZ then settles the non-traded quantity of off-tolerance imbalances, whereby trade limit utilization is released on the date of processing a bank statement proving payment of the said liability.

Nástroje řízení kreditního rizika

V současné době může SZ zajistit své budoucí a již vzniklé závazky vůči OTE (disponibilní FZ) těmito základními instrumenty:

- složením peněžních prostředků na účet operátora trhu (hotovost),
- neodvolatelnou bankovní zárukou vystavenou v CZK bankou nebo její pobočkou na území ČR splňující podmínku stanoveného aktuálního dlouhodobého ratingu minimálně na úrovni BBB+ (S&P, Fitch), resp. Baa1 (Moody's),
- u komodity elektřiny dále vázaným běžným účtem s kontokorentním rámcem (opět s podmínkou požadovaného ratingu podobně jako u bankovní záruky).

Nejpoužívanějším nástrojem jsou bankovní záruky, které v elektroenergetice zajišťují 62% celkové hodnoty otevřené pozice operátora trhu k SZ. Speciální kontokorentní rámce tvoří 5% a složené peněžní prostředky (hotovost) pak 33% celkového objemu (nezahrnuje pět milionové kauce jednotlivých SZ, jinak by podíl hotovosti činil 45%). V plynárenství je poměr jednoznačnější ve prospěch bankovních záruk. Jejich podíl je 85%, zatímco peněžní prostředky tvoří 15% z celkového objemu poskytnutého finančního zajištění. Zde je nutné upozornit na skutečnost neustálého vývoje tohoto poměru, kdy zvláště v období svátků v prosinci dochází k nárůstu složených peněžních prostředků z důvodu prodloužení vypořádacího cyklu obchodů.

ŘÍZENÍ RIZIKA LIKVIDITY

Riziko likvidity operátor trhu řídí tvorbou dostatečné rezervy hotových peněžních prostředků. V případě komodity plyn se jedná o podmínku minimální výše finančního zajištění poskytnutého ve formě peněžních prostředků složených na účet operátora trhu – 10% z celkového poskytnutého finančního zajištění, ne více než 20 mil. Kč – a v případě komodity elektřina jde o kauci ve výši 5 mil. Kč. Tyto nástroje jsou doplněny kontokorentními rámci na vypořádacích účtech OTE a procesem zpoždění debetních plateb oproti kreditním v délce čtyř dnů.

Z pohledu stability jsou nejjistější smlouvené kontokorentní úvěry na vypořádacích účtech OTE, které jsou stanovené fixně vždy na jeden rok. Také likvidní rezervu tvořenou peněžními prostředky složenými na účet operátora trhu

Credit Risk Management Instruments

At present, the subject of settlement can secure its future and existing payables to OTE (available financial security) using these fundamental instruments:

- cash deposits in the market operator's account;
- irrevocable bank guarantee issued in CZK by a bank or a bank branch operating in the Czech Republic that meets the condition of current long-term rating at least BBB+ (S&P, Fitch) or Baa1 (Moody's);
- for electricity, an escrow account with bank overdraft (again with the required rating similar as for the bank guarantee).

The most frequently used instruments are bank guarantees, which account, in the electricity industry, for 62% of total open position of the market operator with respect to the SZ. Special overdraft schemes account for 5% and deposited cash for 33% of the total value (this does not include five million securities of individual SZs, otherwise the share of cash would be 45%). In the gas sector, the share favours bank guarantees more. Their share is 85%, while cash accounts for 15% of the total volume of provided financial security. It is necessary to point out the continuous development of this ratio, when especially in December, during the Christmas season, the proportion of deposited cash increases due to the extended trade settlement cycle.

LIQUIDITY RISK MANAGEMENT

The market operator governs liquidity risks by creating a sufficient reserve of cash. In case of gas, this involves the condition of minimum amount of the financial security provided in the form of cash deposited at the market operator's account – 10% of the total provided financial security, not more than CZK 20 million, and in case of electricity this involves a deposit of CZK 5 million. These instruments are complemented with overdraft frameworks at OTE's settlement accounts and a process of postponing debit payments vs. credit payments by four days.

In terms of stability, the most secure are the agreed overdraft credits in OTE's settlement accounts that are fixed for one year. The liquidity reserve comprised of cash deposited at the market operator's account can be considered as relatively stable. Conversely, the last item – the liquidity reserve arising from delayed payments is very volatile (i.e. considerably variable), even within a single

Ize považovat za relativně stálou. Naopak poslední položka – rezerva likvidity ze zpoždění plateb je velice volatilní (tzn. značně proměnlivá), a to i v horizontu jednoho dne. Největší vliv na tuto skutečnost mají rozdílné délky vypořádacího cyklu u jednotlivých bank, kombinované s platební morálkou SZ. Problematickým z hlediska likvidity je i odlišné zdanění DPH tuzemských a zahraničních účastníků. Jedním z možných řešení je pozdržení úhrad DPH u denních plateb v průběhu měsíce až do okamžiku fakturace, čímž posílí likvidní rezervy.

Co se týče ceny těchto instrumentů, je nepřímou úměrná jejich stabilitě. V případě složených kaucí se operátor trhu zavázal vyplácet pravidelný přírůstek, jehož velikost je dána vývojem tržních sazeb. Při použití této rezervy tak operátor trhu nese náklad ve výši těchto přírůstků. Nejlevnějším zdrojem je polštář ze zpoždění plateb, jenž v případě bezproblémové platební morálky SZ přináší přírůstky, které operátorovi trhu kompenzují vzniklé náklady při dočasných platebních problémech některého ze SZ v jiných dnech.

Kromě již uvedeného lze za nástroje řízení finančních rizik (tj. rizika likvidity i kreditního rizika) dále považovat i povolení k inkasu závazků SZ z účtů SZ, dále právo pozdržet platby a právo jednostranného zápočtu závazků s pohledávkami v případě platební neschopnosti SZ.

V průběhu roku 2011 se předpokládá přiblížení principů použití nástrojů pro řízení kreditního rizika i rizika likvidity v elektroenergetice nástrojům použitým v plynárenství včetně zrušení kauce.

day. This is influenced most of all by different length of the settlement cycle in individual banks, in combination with the payment discipline of the SZ. The varying VAT taxation of local and foreign participants is also a problem affecting liquidity. One of the possible solutions is delaying VAT payment for day payments during the month up to the moment of invoicing – this would boost the liquidity reserve.

The prices of these instruments are inversely proportional to their stability. In case of deposits made, the market operator has pledged to pay a regular increment, the amount of which is derived from market rates. If this reserve is used, the market operator bears the costs in the amount of these increments. The cheapest source is income from delayed payments, which yields increments if the payment discipline of the SZ is good, and compensates the market operator for costs incurred in case of temporary payment problems of any of the subjects of settlement on other days.

In addition to the above described instruments, other financial risk management instruments (i.e. liquidity risks and credit risks) also include the permission for direct collection of the SZs payables from their accounts, as well as the right to delay payments and the right of one-sided setoff of payables against receivables in case of insolvency of a SZ.

In 2011, it is expected that the principles for application of instruments for credit risk management and liquidity risk management in the electricity industry will approximate the instruments used in the gas sector, including deposit cancellation.

KOMUNIKACE A REKLAMACE

COMMUNICATION AND COMPLAINTS

Modul reklamací v CS OTE prošel na přelomu roku 2009 a 2010 výraznou změnou. Došlo ke sjednocení a implementaci tohoto modulu v rámci celého Portálu CS OTE včetně rozšíření o komoditu plyn.

Tento modul umožňuje účastníkům trhu předkládat reklamace týkající se CS OTE a následně prostřednictvím internetového prohlížeče kdykoliv konzultovat aktuální stav těchto reklamací, a to v rozlišení dle komodity (elektrina/plyn).

Operátor trhu využívá modul reklamací v CS OTE především pro:

- vyřizování dotazů účastníků trhu,
- vyřizování obchodníky reklamovaných dat od distributorů,
- příjem požadavků na úpravy systému,
- příjem požadavků na změny v nastavení komunikace daného účastníka,
- informování účastníků trhu o plánovaných změnách v systému nebo legislativě.

Informace o plánovaných změnách v systému nebo legislativě a vybrané informace o zveřejnění dat jsou účastníkům trhu poskytovány i prostřednictvím veřejného webu OTE.

Počet reklamací zaznamenal v roce 2010 opět mírný pokles oproti minulým letům. Pouze první dva měsíce roku došlo ze strany účastníků k výraznému nárůstu reklamací, a to zejména z důvodu přechodu na nový systém OTE.

The complaints module in CS OTE underwent a significant change at the turn of 2009 and 2010. This module was unified and implemented within the framework of the whole CS OTE Portal, including addition of gas.

This module makes it possible for the market participants to submit complaints involving CS OTE, and then, through a web browser, consult at any time the current condition of such complaints, structured by commodity electricity/gas).

The market operator uses the “Complaints” module in CS OTE particularly for:

- answering of market participants’ queries;
- settling the traders’ complaints concerning data provided by distributors;
- recording of requests for adaptation of the system;
- recording of requests for changes in the communication setting of the specific participant;
- informing market participants on planned changes in the system or legislation.

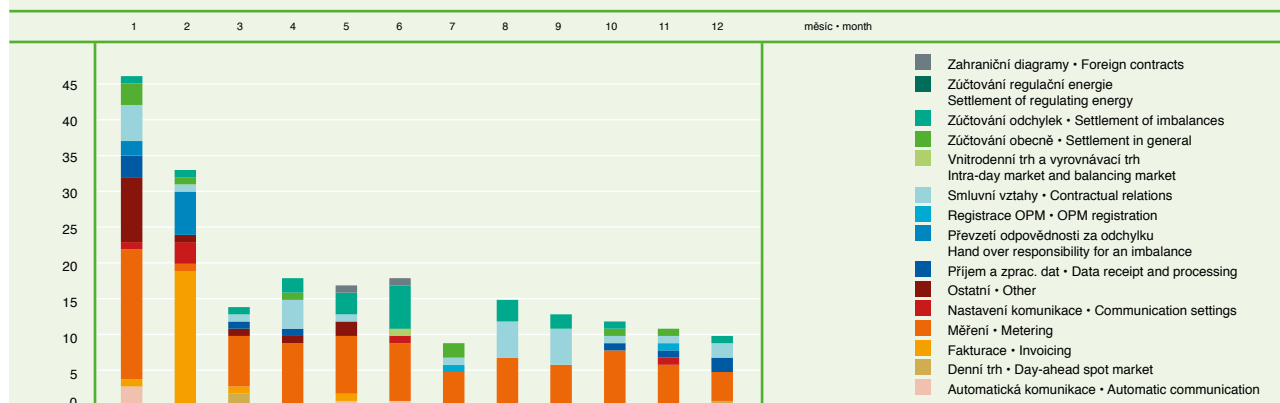
Information on planned changes in the system of legislation and selected information on data disclosure is also provided to market participants through OTE’s public website.

In 2010, the number of complaints again slightly decreased compared with previous years. Only the first two months of the year, there was a significant increase in the number of complaints by market participants, in particular due to the transmission to a new OTE system.

Počty reklamací v komoditě elektřina v jednotlivých měsících roku 2010 a podle jednotlivých druhů jsou znázorněny na obrázku 60. Celkový počet reklamací v komoditě elektřina v roce 2010 byl 216. V komoditě plyn nebyl modul reklamace příliš využíván a počty reklamací se pohybovaly v řádu jednotek. Paralelně s modulem reklamací je také možno dotazy řešit přes e-mailovou adresu Helpdesku OTE. Těto možnosti naopak spíše využívaly subjekty pohybující se na trhu s plynem. Přibližné počty vyřízených zpráv tímto způsobem činí cca 3 200 zpráv pro elektřinu a 3 300 zpráv pro plyn.

Figure 60 shows the number of complaints in the field of electricity in the individual months of 2010 and by individual types. The total number of complaints regarding electricity in 2010 was 216. As regards gas, the complaints module was not used too often and there were only very few complaints. In parallel with the complaints module, it is also possible to settle the queries through the email address of OTE's help-desk. On the other hand, this possibility was rather used by the subjects of settlement operating on the gas market. About 3,200 messages for electricity and 3,300 messages for gas were settled in this way.

OBR. 60: VÝVOJ POČTU REKLAMACÍ V KOMODITĚ ELEKTŘINA V JEDNOTLIVÝCH MĚSÍCÍCH ROKU 2010
FIG. 60: DEVELOPMENT OF THE NUMBER OF COMPLAINTS REGARDING ELECTRICITY IN THE INDIVIDUAL MONTHS OF 2010

PROVOZ REJSTŘÍKU OBCHODOVÁNÍ S POVOLENKAMI NA EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ

OPERATION OF A REGISTRY FOR GREENHOUSE GAS EMISSION ALLOWANCE TRADING

Rejstřík obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů je provozován OTE na internetové stránce <https://www.povolenky.cz>.

K 31. 12. 2010 existovalo v rejstříku celkem 392 účtů provozovatelů zařízení a 142 osobních vkladových účtů. Osobní vkladové účty jsou v rejstříku primárně určeny osobám (právníkům nebo fyzickým), které nejsou provozovateli zařízení a nespádají povinně do evropského systému obchodování (EU ETS), ale mají rovněž zájem se zapojit do obchodování s emisními jednotkami.

Účet v rejstříku mělo ke konci roku 2010 otevřeno celkem 344 subjektů. Řada subjektů má v rejstříku více než jeden účet provozovatele zařízení nebo více než jeden osobní vkladový účet.

OTE operates the greenhouse gas emission allowance registry at the web page <https://www.povolenky.cz>.

As at 31 December 2010, there were 392 operator holding accounts and 142 personal holding accounts in the registry. Personal holding accounts in the registry are primarily intended for persons (legal and natural) who do not operate an installation and are not obligatorily subject to the European trading system (EU ETS), but are interested in emission allowance trading.

At the end of 2010, a total of 344 companies had an account in the registry. Numerous companies had more than one operator holding account in the registry, or more than one personal holding account.

HLAVNÍ UDÁLOSTI ROKU 2010

Termín	Událost
8. ledna	Distribuce výpisů z účtů za rok 2009 pro všechny držitele účtů
28. ledna	Držitelům účtů rozeslány neznámým útočníkem phishingové e-maily s cílem vylákat od zmocněných zástupců osobní údaje potřebné pro přístup do rejstříku; rejstřík byl v návaznosti na to z důvodu bezpečnosti odstaven. Tímto útokem bylo postiženo celkem 17 rejstříků Evropské unie.
29. ledna	V součinnosti s ERÚ zveřejněna průměrná cena emisní povolenky za rok 2009 ve výši 336,37 Kč pro účely regulace cen tepelné energie.

2010 HIGHLIGHTS

Date	Event
8 January	Distribution of 2009 account statements for all account holders.
28 January	Account holders were sent, by an unknown attacker, phishing emails with the aim to obtain their representatives' personal data needed for registry access. For safety purposes, the registry was subsequently disconnected. This attack affected a total of 17 registries in the European Union.
29 January	In cooperation with the ERO, the average price of an emission allowance in 2009 was set at CZK 336.37 for the purpose of thermal energy price regulation.

4.–8. února	Vzhledem k phishingovým emailům ze dne 28. ledna 2010 došlo k vygenerování nových hesel všem zmocněným zástupcům pro přístup do rejstříku.	4–8 February	In light of the phishing emails of 28 January 2010, all representatives were generated new passwords for registry access.
11. února	ITL (Independent Transaction Log) připojil český rejstřík do celosvětového systému obchodování.	11 February	ITL (Independent Transaction Log) connected the Czech registry to the global trading system.
18. února	Provedena alokace povolenek pro rok 2010 provozovatelům zařízení. Závírací cena EUA na burze BlueNext tento den byla 12,8 EUR/EUA.	18 February	Allowances for 2010 allocated to facility operators. The EUA closing price at the BlueNext exchange this day was 12.8 EUR/EUA.
22. března	Proces odevzdávání povolenek a CER kreditů byl Evropskou komisí pozastaven. Povolenky bylo poté možno znovu odevzdávat po 19. dubnu 2010.	22 March	The process of surrender of allowances and CER credits was suspended by the European Commission. It was then possible to surrender allowances again after 19 April, 2010.
15. května	Zveřejněna Zpráva o hodnocení provozovatelů zařízení ve vztahu k splnění na úrovni EU v souladu s přílohou XVI., odstavec 4., Nařízení Komise (ES) č. 2216/2004 ve znění pozdějších předpisů. Celková suma verifikovaných emisí za rok 2009 je 73 784 830 tun CO ₂ .	15 May	Publication of the Report on the Evaluation of Facility Operators in Relation to Fulfilment at EU Level in compliance with Annex XVI, para. 4, Regulation of the European Commission (EC) No. 2216/2004, as amended. The Total verified emissions for 2009 amounted to 73,784,830 tonnes of CO ₂ .
17. června	Zveřejněn seznam JI projektů (projektů Společné implementace). Soubor je ke stažení na internetové adrese rejstříku.	17 June	A list of Joint Implementation projects published. The file can be downloaded from the registry's webpage.
21. října	V souvislosti s nasazením nového webu OTE došlo i k úpravě webových stránek rejstříku.	21 October	The registry's webpage was revamped in connection with the deployment of a new OTE webpage.
3. listopadu	Zveřejněna nová verze Obchodních podmínek a Ceníku s platností od 1. 1. 2011.	3 November	A new version of the Business Terms and the Price List was published, valid as of 1 January 2011.
30. prosince	Pro zvládnutí řádného ročního reportování podle SEF (Standard Electronic Format), systém ITL nastavil v období od 30. prosince 2010 20:00 do 1. ledna 2011 9:00 všechny rejstříky do stavu „stop transactions”.	30 December	To cope with the ordinary annual reporting pursuant to SEF (Standard Electronic Format), the ITL system set all registries to the “Stop Transactions” mode between 30 December 2010, 20:00 o'clock and 1 January 2011, 9:00 o'clock.

TRANSAKCE PROVÁDĚNÉ V REJSTŘÍKU

V roce 2010 se v rejstříku uskutečnilo 2 947 transakcí, při nichž změnilo účet celkem 145 526 874 jednotek.

Do statistiky jsou zahrnuty veškeré transakce typu:

- vnitrostátní převod,
- mezinárodní převod odchozí (export) a
- mezinárodní převod příchozí (import).

Správce rejstříku není schopen rozlišit, zda se jedná o transakci obchodní, či zda byla iniciována z jiného než obchodního podnětu. Proto následující grafy nezobrazují čistě vývoj obchodování s emisními jednotkami, ale zahrnují veškeré transakce s emisními jednotkami v rejstříku.

Rozložení počtu transakcí a objemů převedených jednotek podle jednotlivých typů transakcí uvádí následující tabulka a obrázky. V roce 2010 byli nevýznamnějšími partnery pro mezinárodní transakce (bez rozlišení typu jednotky) držitelé účtů v rejstřících Velké Británie a Francie. Co se týče samotných převodů CER kreditů, tak lze pozorovat největší objem převodů s držiteli účtů ve francouzském rejstříku.

TRANSACTIONS IN THE REGISTRY

In 2010, 2,947 transactions were carried out in the registry during which a total of 145,526,874 units changed account. The statistics includes all transactions of the following types:

- domestic transfer;
- international outgoing transfer (export) and
- international incoming transfer (import).

The registry administrator cannot distinguish whether a transaction is a commercial one, or whether it was initiated for another purpose. The following figures therefore do not show the trend of purely commercial trading with emission units but they include all transactions with emission units in the registry.

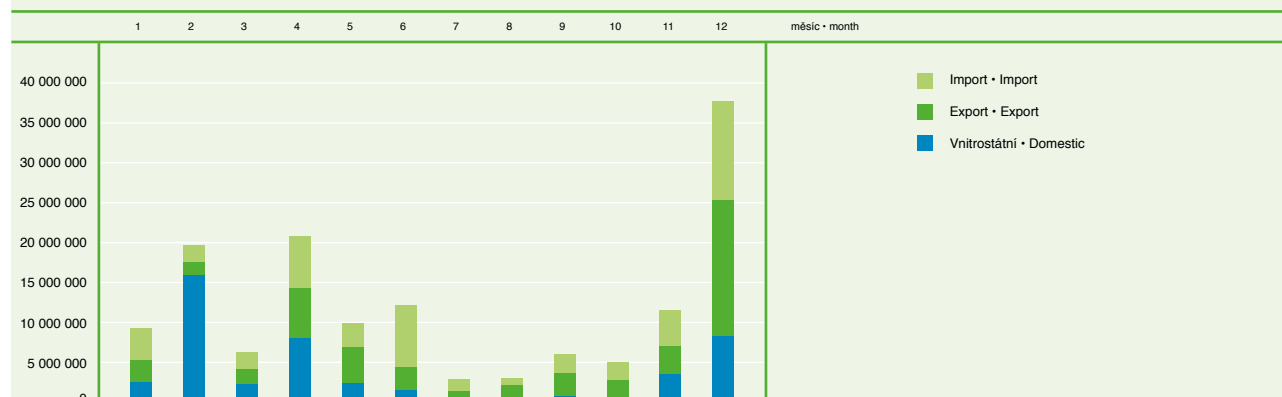
The distribution of the number of transactions and volumes of transferred units based on the individual transaction types is given in the following table and figures. In 2010, the most important partners for international transactions were (regardless of the unit type) account holders in UK and French registries. As regards the transfers of CER credits, the largest volume of transfers was conducted with the account holders in the French registry.

TAB. 7: ROZLOŽENÍ POČTU TRANSAKČÍ A OBJEMŮ PODLE TYPU TRANSAKCE

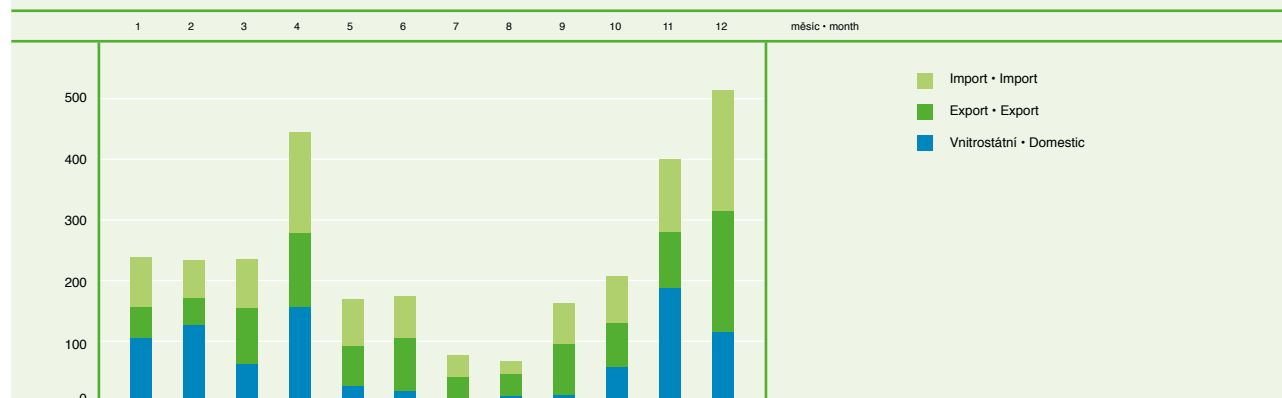
TAB. 7: NUMBER OF TRANSACTIONS AND VOLUMES OF UNITS BY TRANSACTION TYPE

Typ transakce Transaction type	Objemy jednotek Unit volumes	%	Počty transakcí No. of transactions	%
Vnitrostátní • Domestic	49 135 941	34	920	31
Export • Export	48 396 460	33	981	33
Import • Import	47 994 473	33	1 046	36
Suma • Sum	145 526 874	100	2 947	100

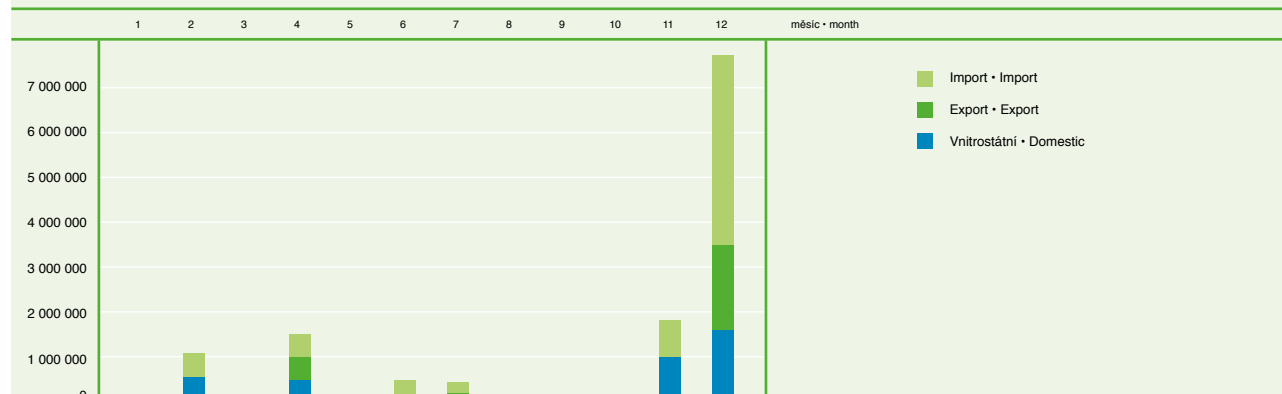
OBR. 61: OBJEMY PŘEVÁDĚNÝCH JEDNOTEK V REJSTŘÍKU V ROCE 2010
FIG. 61: VOLUMES OF TRANSFERRED UNITS IN THE REGISTRY IN 2010

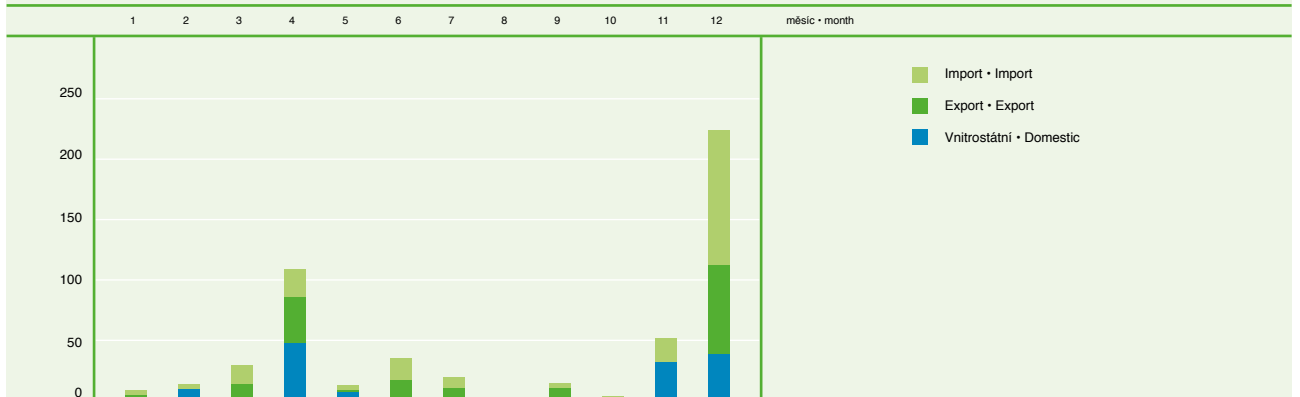
OBR. 62: POČTY TRANSAKČÍ V REJSTŘÍKU V ROCE 2010
FIG. 62: NUMBER OF TRANSACTIONS IN THE REGISTRY IN 2010

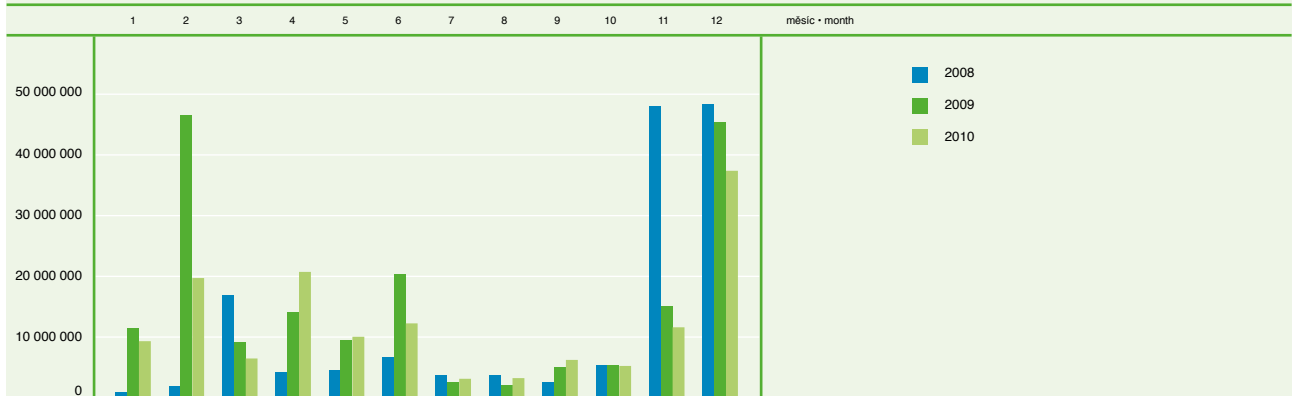
OBR. 63: VÝVOJ OBJEMŮ PŘEVÁDĚNÝCH CER KREDITŮ V ROCE 2010
FIG. 63: DEVELOPMENT OF THE VOLUMES OF TRANSFERRED CER CREDITS IN 2010

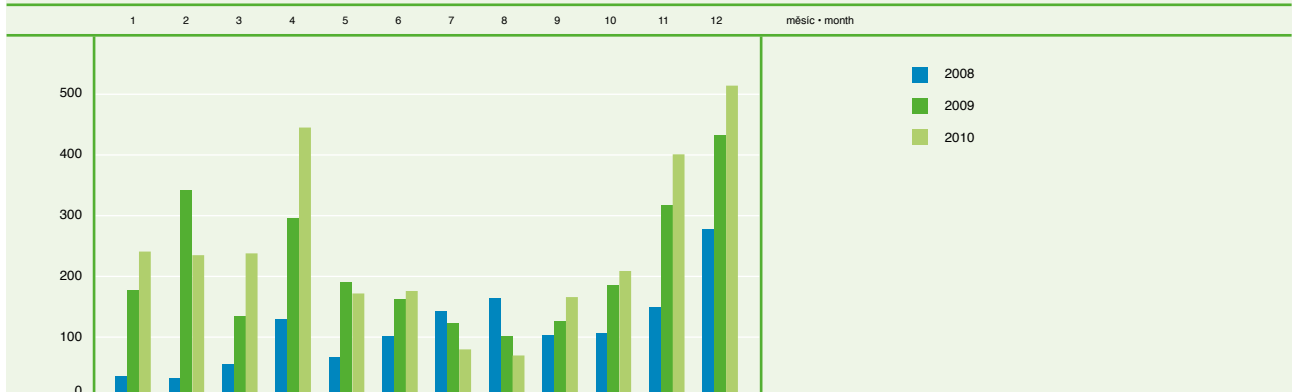
OBR. 64: VÝVOJE POČTU TRANSAKČÍ S CER KREDITY V ROCE 2010
 FIG. 64: DEVELOPMENT OF THE NUMBER OF TRANSACTIONS WITH CER CREDITS IN 2010

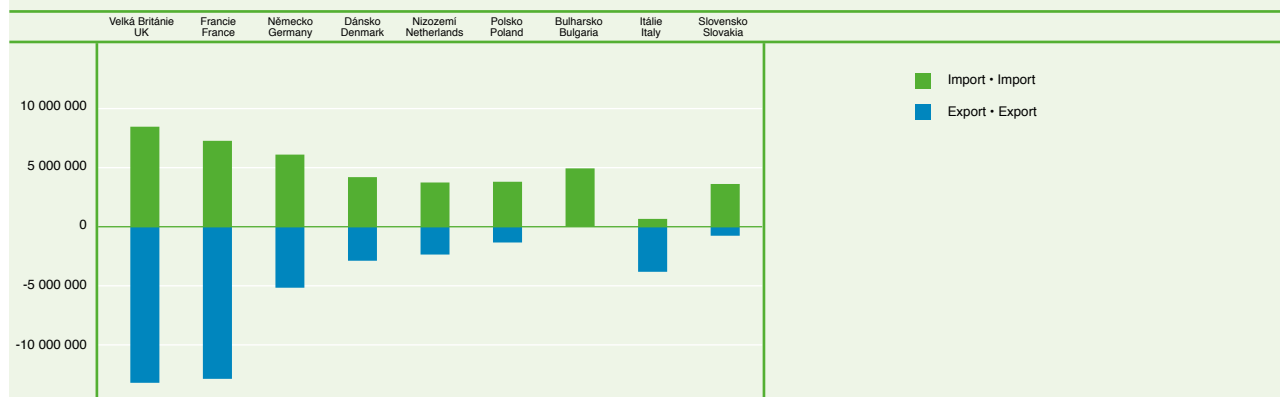
OBR. 65: VÝVOJ OBJEMU PŘEVÁDĚNÝCH JEDNOTEK V REJSTŘÍKU V LETECH 2008–2010
 FIG. 65: DEVELOPMENT OF THE VOLUME OF TRANSFERRED UNITS IN THE REGISTRY IN 2008–2010

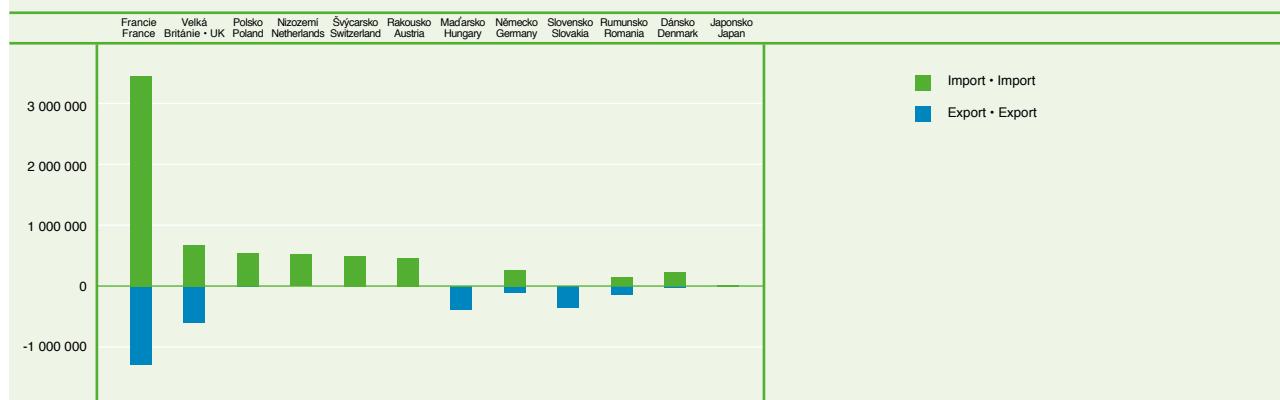
OBR. 66: VÝVOJ POČTU TRANSAKČÍ V REJSTŘÍKU V LETECH 2008–2010
 FIG. 66: DEVELOPMENT OF THE NUMBER OF TRANSACTIONS IN THE REGISTRY IN 2008–2010

OBR. 67: NEJVĚTŠÍ OBJEMY MEZINÁRODNÍCH PŘEVODŮ JEDNOTEK V REJSTŘÍKU V ROCE 2010
FIG. 67: LARGEST VOLUMES OF INTERNATIONAL TRANSFERS OF UNITS IN THE REGISTRY IN 2010

OBR. 68: OBJEMY MEZINÁRODNÍCH PŘEVODŮ S CER KREDITY V REJSTŘÍKU V ROCE 2010
FIG. 68: VOLUMES OF INTERNATIONAL TRANSFERS OF CER CREDITS IN THE REGISTRY IN 2010

CENY EMISNÍCH JEDNOTEK V ROCE 2010

Provozovatel rejstříku nesleduje ze své činnosti ceny povolenek ani CER jednotek, proto je vhodné použít spotových cen burzy BlueNext, přičemž i na základě těchto spotových cen vypočítává ERÚ i průměrnou cenu povolenky pro regulaci cen tepelné energie (viz obrázek 69). Provozovatelům zařízení spadajících do EU ETS je umožněno část svých emisí pokrýt kromě evropských povolenek i kredity z projektových mechanismů podle Kjótského protokolu. V České republice mohou provozovatelé zařízení použít na pokrytí svých emisí CO₂ od roku 2008 kredity CER a ERU

PRICES OF EMISSION UNITS IN 2010

As part of its activities, the registry operator does not monitor the prices of allowances and CER units, and it is therefore suitable to use spot prices at the BlueNext exchange; based on these spot prices, the ERO calculates the average price of allowance for the regulation of the heat energy prices (see figure 69). In addition to European allowances, the operators within EU ETS are allowed to cover some of their emissions also by credits from project mechanisms based on the Kyoto Protocol. From 2008, installation operators in the Czech Republic can use CER and ERU credits from project mechanisms up to 10% of

z projektových mechanismů až do výše 10 % z celkové alokace EUA na zařízení podle NAP. Z obrázku 69 je patrné, že provozovatelé zařízení mohli v roce 2010 swap transakcí (výměna EUA za CER) realizovat finanční výnosy od 0,93 EUR až po 3,23 EUR, a to v závislosti na datu transakce. Průměrná denní hodnota rozdílu (spreadu) EUA-CER byla v roce 2010 1,82 EUR.

the total EUA allocation for installations under the NAP to cover their CO₂ emissions. Figure 69 shows that through swap transactions (exchange of EUA for CER), the installation operators could realized financial revenues of EUR 0.93 to 3.23 in 2010, depending on the transaction date. The average value of the EUA-CER difference (spread) was EUR 1.82 in 2010.

OBR. 69: SPOTOVÁ CENA EUA A CER KREDITU V ROCE 2010 (ZDROJ: BLUENEXT.EU)

FIG. 69: SPOT PRICES OF EUA AND CER CREDITS IN 2010 (SOURCE: BLUENEXT.EU)

SMLUVNÍ VZTAHY OTE

OTE'S CONTRACTUAL ARRANGEMENTS

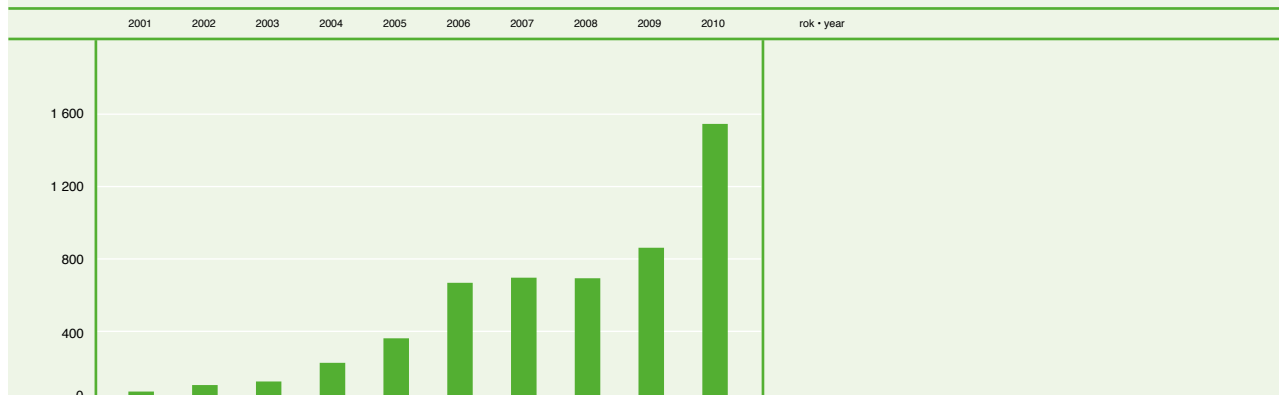
Základem smluvního vztahu OTE s účastníky trhu s elektřinou a plynem jsou v této kapitole uvedené smlouvy. Nedílnou součástí všech těchto smluv jsou Obchodní podmínky OTE pro elektroenergetiku a Obchodní podmínky pro plynárenství (dále také obecně „Obchodní podmínky“), na základě kterých jsou definovány povinnosti všech smluvních stran a technické podrobnosti komunikace s OTE. Znění Obchodních podmínek schvaluje ERÚ, přičemž aktuální znění jsou zveřejněna na veřejné části webu OTE.

Na obrázku 70 je zobrazen počet nově registrovaných účastníků trhu v daném roce. Průběh registrace účastníků trhu v roce 2010 je znázorněn na obrázku 71, a to jednotlivě po měsících.

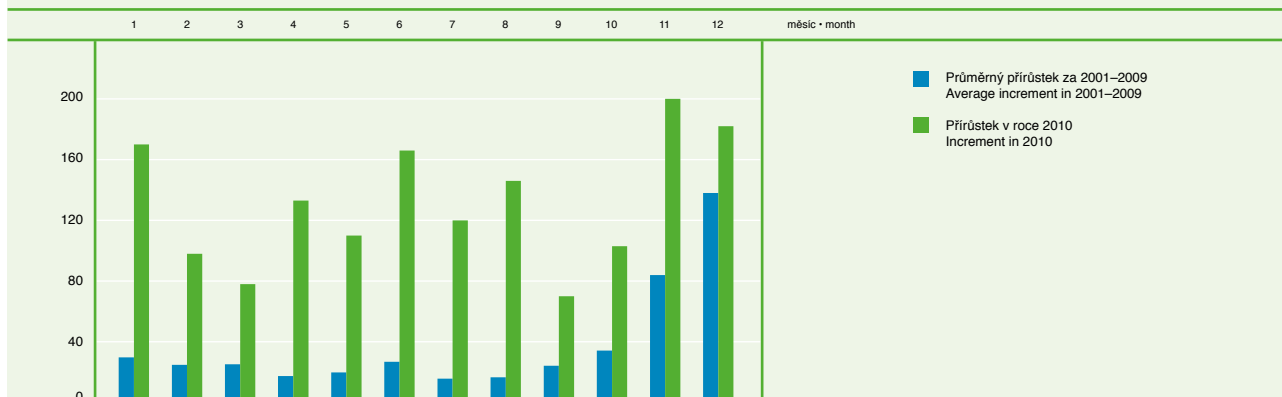
OTE's contractual relations with market participants are based on the agreements listed in this section. All these agreements also include, as an integral part, OTE's Business Terms for the Power Sector and Business Terms for the Gas Sector (hereinafter also generally "Business Terms"), which define the obligations of all contractual parties and the technical details for communication with OTE. The Business Terms are approved by the ERO and their current versions are posted in the public part of OTE's website.

Figure 70 shows the number of newly registered market participants in the specific year. The development of market participants' registration in the individual months of 2010 is shown in Figure 71.

OBR. 70: POČET NOVĚ REGISTROVANÝCH ÚČASTNÍKŮ TRHŮ V DANÉM ROCE
FIG. 70: NUMBER OF NEWLY REGISTERED MARKET PARTICIPANTS IN THE SPECIFIC YEAR

OBR. 71: PRŮBĚH NOVĚ REGISTROVANÝCH ÚČASTNÍKŮ TRHŮ V ROCE 2010
 FIG. 71: DEVELOPMENT OF NEWLY REGISTERED MARKET PARTICIPANTS IN 2010

TRH S ELEKTRĚNOU

Celkem bylo k 31. 12. 2010 zaregistrováno v CS OTE 5 370 RÚT a smlouvu/y podle charakteru své činnosti na trhu s elektřinou mělo uzavřeno celkem 215 společností. K 31. 12. 2010 mělo uzavřenou smlouvu o zúčtování odchylek 74 subjektů zúčtování.

Za období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 bylo v ČR zaregistrováno v systému CS OTE nově celkem 1 575 registrovaných účastníků trhu s elektřinou. V oblasti trhu s elektřinou uzavřelo v roce 2010 dle charakteru své činnosti smluvní vztah s OTE celkem 64 společností, z nichž bylo 12 nových SZ s přístupem na organizovaný krátkodobý trh s elektřinou. Dále smlouvy uzavřelo 36 provozovatelů LDS.

Přehled typů smluv na trhu s elektřinou

Mezi novými účastníky trhu s elektřinou a OTE jsou uzavírány následující typy smluv:

- A – Smlouva o zúčtování odchylek,
- B – Smlouva o přístupu na organizovaný krátkodobý trh s elektřinou,
- C – Smlouva o předávání údajů,
- D – Smlouva o zúčtování regulační energie,
- U – Smlouva o přístupu do CS OTE,
- W – Smlouva o přístupu na vyrovnávací trh s regulační energií.

ELECTRICITY MARKET

At 31 December 2010, 5,370 market participants were registered in CS OTE and 215 companies had an agreement/contract concluded with OTE according to the type of their activity. As at 31 December 2010, 74 subjects of settlement had an agreement with OTE on settlement of imbalances.

From 1 January 2010 to 31 December 2010, 1,575 electricity market participants were newly registered in CS OTE in the Czech Republic. In 2010, a total of 64 companies, including 12 new subjects of settlement with access to organized short-term electricity market, concluded an agreement with OTE according to the type of their activity. Contracts were also concluded with 36 local distribution system operators.

Types of Agreements Concluded on the Electricity Market

The following types of agreements are concluded between new electricity market participants and OTE:

- A – Agreement on settlement of imbalances;
- B – Agreement on access to the organized short-term electricity market;
- C – Agreement on submission of data;
- D – Agreement on settlement of the regulating energy;
- U – Agreement on access to CS OTE;
- W – Agreement on access to the balancing market with regulating energy

Tabulka 8 ukazuje přehled nově uzavřených či vypovězených smluv v roce 2010.

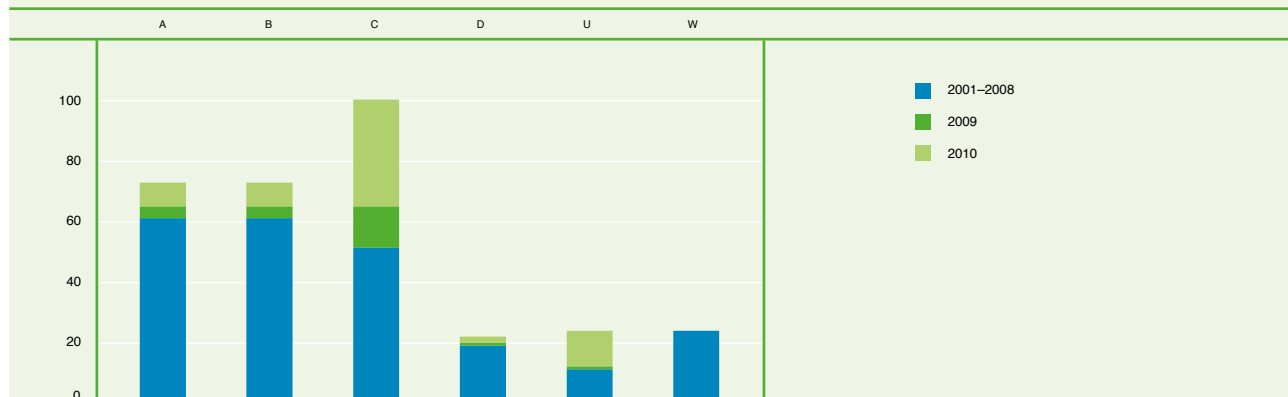
Table 8 provides a review of agreements newly signed or cancelled in 2010.

TAB. 8: PŘEHLED SMLUV V ELEKTROENERGETICE

TAB. 8: OVERVIEW OF AGREEMENTS IN THE ELECTRICITY INDUSTRY

Typ smlouvy Type of agreement	Název smlouvy Title of agreement	V průběhu roku 2010 · In 2010		Celkem platné k 31. 12. 2010 In force at 31 December 2010
		Uzavřené Executed	Vypovězené Cancelled	
A	Smlouva o zúčtování odchylek Agreement on settlement of imbalances	12	4	74
B	Smlouva o přístupu na OKT Agreement on access to OKT	12	4	74
C	Smlouva o předávání údajů Agreement on submission of data	36	-	102
D	Smlouva o zúčtování regulační energie Agreement on settlement of the regulating energy	2	-	22
U	Smlouva o přístupu do CS OTE Agreement on access to CS OTE	13	1	24
W	Smlouva o přístupu na vyrovnávací trh Agreement on access to balancing market	1	1	24

OBR. 72: PRŮBĚH UZAVÍRÁNÍ SMLUV V ROCE 2010 V POROVNÁNÍ S PŘEDCHOZÍMI OBDOBÍMI
FIG. 72: PROGRESS OF CONTRACT EXECUTION IN 2010 COMPARED TO PREVIOUS PERIODS

Znění jednotlivých typů smluv s účastníky trhu s elektřinou jsou k dispozici na webu OTE. Dále má OTE uzavřenu Smlouvu o předávání údajů o regulační energii a Smlouvu o provozování vyrovnávacího trhu s regulační energií se společností ČEPS, a.s.

Projekt propojení českého a slovenského trhu s elektřinou na bázi Market Coupling zahrnoval i uzavření smlouvy

The wordings of the individual types of agreements with electricity market participants are available on OTE website. With the transmission system operator, ČEPS, a.s., OTE concluded the Agreement on submission of data on regulating energy and the Agreement on operation of the balancing market with regulating energy.

The interconnection of the Czech and Slovak electricity markets on the basis of market coupling also included the

mezi OTE, ČEPS, SEPS a OKTE a smlouvy mezi OTE a OKTE, které nadefinovaly principy propojení denních organizovaných trhů v České republice a Slovenské republice, specifikovaly jednotlivé účastníky procedury „Market Coupling“ a specifikovaly jejich role a hlavní odpovědnosti.

execution of an agreement between OTE, ČEPS, SEPS and OKTE and an agreement between OTE and OKTE, which would set the principles of interconnection of the day-ahead organized markets in the Czech Republic and the Slovak Republic, define the individual participants of the market coupling procedure and specify their roles and main responsibilities.

Subjekty zúčtování na trhu s elektřinou k 31. 12. 2010

Subjects of Settlement in force at 31 December 2010 on the Electricity Market

A.En. CZ, s.r.o.
AKCENTA ENERGIE a.s.
ALPIQ ENERGY SE
Alpiq Generation (CZ) s.r.o.
ARBUSTRADE, s.r.o.
BICORN s.r.o.
BOHEMIA ENERGY entity s.r.o.
BP Energy Trading CZ s.r.o.
CARBOUNION BOHEMIA, spol. s r.o.
CENTRAL COUNTERPARTY, a.s.
CENTROPOL ENERGY, a.s.
COMFORT ENERGY s.r.o.
Czech Coal a.s.
CZECH-KARBON s.r.o.
ČEPS, a.s.
Českomoravský cement, a.s., nást. společnost
ČEZ Prodej, s.r.o.
ČEZ, a. s.
Dalkia Česká republika, a.s.
Danske Commodities A/S
DB Energy Commodities Limited
e&t Energie Handelsgesellschaft m.b.H.
E.ON Energie, a.s.
E.ON Energy Trading SE
EDF Trading Limited
EGL AG
EGL Česká Republika s.r.o.
Ekologické Zdroje Energie s.r.o.
ELECTRA Deutschland GmbH, org. složka
Electrabel, organizační složka
Elektrárny Opatovice, a.s.
Enel Trade S.P.A.
Energotrans, a.s.
Energy Financing Team (Switzerland) AG
ETC - ENERGY TRADING, s.r.o.
EXEN s.r.o.
Ezpada s.r.o.

FITEN SPÓLKA AKCYJNA, organizační složka
Gazprom Marketing & Trading Limited
HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o.
Chemoprojekt, a.s.
IBERDROLA ENERGIE ČESKÁ REPUBLIKA s.r.o.
J.P. Morgan Energy Europe s.r.o.
JAS Budapest Zrt.
JIP - Papírny Větrník, a. s.
KAVALIERGLASS, a.s.
KI Energy Ceska, s.r.o.
KOPEX SPÓLKA AKCYJNA, organizační složka
KORLEA INVEST, a.s., organizační složka
Lumius, spol. s r.o.
MAGNA E.A. s.r.o. - organizační složka
MERCURIA ENERGY TRADING SA
Merrill Lynch Commodities (Europe) Limited
Morgan Stanley Capital Group Czech Republic, s.r.o.
MVM - ADWEST Marketing und Handelsgesellschaft m.b.H.
Nano Energies Trade s.r.o.
Pražská energetika, a.s.
První energetická a.s.
Příbramská teplárenská a.s.
Repower Trading Česká republika s.r.o.
RSP Energy a.s.
RWE Key Account CZ, s.r.o.
RWE Supply & Trading GmbH
Slovenské elektrárne, a.s. - organizační složka
Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.
SSE CZ, s.r.o.
Statkraft Markets GmbH
TAURON Czech Energy s.r.o.
TEI Deutschland GmbH
Teplárny Brno, a.s.
Vattenfall Energy Trading GmbH, organizační složka
Vattenfall Energy Trading Netherlands N.V.
V-Elektra, s.r.o.
VERBUND Trading Czech Republic s.r.o.

TRH S PLYNEM

OTE působí na trhu s plynem od 1. 1. 2010. K 31. 12. 2010 operátor trhu uzavřel smluvní vztah s 60 společnostmi, z nichž bylo 35 SZ s přístupem na organizovaný krátkodobý trh s plynem a 11 obchodníků s plynem s přístupem do CS OTE. Dále smlouvy uzavřelo 17 provozovatelů distribuční soustavy, 1 provozovatel přepravní soustavy, 2 provozovatelé podzemních zásobníků plynu.

Přehled typů smluv v plynárenství

Mezi účastníky trhu s plynem a OTE jsou uzavírány následující typy smluv:

- AP – Smlouva o zúčtování odchylek,
- CP – Smlouva o předávání údajů,
- DP – Smlouva o vypořádání vyrovnávacího plynu a mimotolerančních odchylek a spolupráci při stanovení systémové odchylky,
- UP – Smlouva o přístupu do CS OTE,
- ZP – Smlouva o předávání dat nezbytných pro zúčtování odchylek.

Tabulka 9 prezentuje celkový počet smluv k 31. 12. 2010.

TAB. 9: PŘEHLED SMLUV V PLYNÁRENSTVÍ

TAB. 9: OVERVIEW OF AGREEMENTS IN THE GAS SECTOR

Typ smlouvy Type of agreement	Název smlouvy Title of agreement	Uzavřené v průběhu roku 2010 Executed in 2010	Počet smluv platných k 31. 12. 2010 No. of effective agreements at 31 Dec 2010
AP	Smlouva o zúčtování odchylek Agreement on settlement of imbalances	10	35
CP	Smlouva o předávání údajů Agreement on submission of data	4	17
DP	Smlouva o vypořádání vyrovnávacího plynu a mimotolerančních odchylek a spolupráci při stanovení systémové odchylky Agreement on settlement of balancing gas and off-tolerance imbalances and collaboration in determining system imbalance	-	1
UP	Smlouva o přístupu do CS OTE Agreement on access to CS OTE	9	11
ZP	Smlouva o předávání dat nezbytných pro zúčtování odchylek Agreement on transfer of data required for settlement of imbalances	-	2

GAS MARKET

OTE has been operating on the gas market since 1 January 2010. As at 31 December 2010, the market operator had signed agreements with 60 companies, of which 35 were subjects of settlement with access to the organized short-term gas market, and eleven were gas traders with access to CS OTE. In addition, 17 distribution system operators, one transmission system operator, and two underground gas storage operators had signed agreements.

Types of Agreements in the Gas Sector

OTE and gas market participants make the following types of agreements:

- AP – Agreement on settlement of imbalances;
- CP – Agreement on submission of data;
- DP – Agreement on settlement of balancing gas and off-tolerance imbalances and collaboration in determining system imbalance;
- UP – Agreement on access to CS OTE;
- ZP – Agreement on transfer of data required for settlement of imbalances.

Table 9 presents the total number of agreements as at 31 December 2010.

Texty jednotlivých typů smluv jsou k dispozici na webu OTE.

The texts of the individual types of agreements are available at OTE's webpage.

Subjekty zúčtování na trhu s plynem k 31. 12. 2010 Subjects of Settlement in force at 31 December 2010 on the Gas Market

BOHEMIA ENERGY entity, s.r.o.
CE Gas Marketing & Trading GmbH
CONTE spol. s r.o.
Česká plynárenská, a.s.
ČEZ Prodej, s.r.o.
ČEZ, a. s.
ČEZ Energetické služby, s.r.o.
Danske Commodities A/S, o. s.
Electrabel, organizační složka
E.ON Energie, a.s.
Energie Bohemia a.s.
GDF SUEZ Prodej plynu s.r.o.
HALIMEDES, a.s.
Jihomoravská plynárenská, a.s.
K-Gas s.r.o.
KAVALIERGLASS, a.s.
KORLEA INVEST, a.s., organizační složka
LAMA INVESTMENTS a.s.
Lumen Energy a.s.

Lumius, spol. s r.o.
MND a.s.
MND Gas Storage a.s.
Pragoplyn, a.s.
Pražská plynárenská, a.s.
RSP Energy a.s.
RWE Energie,a.s.
RWE Key Account CZ, s.r.o.
RWE Transgas, a.s.
Severomoravská plynárenská, a.s.
SPP CZ, a.s.
United Energy Trading, a.s.
VEMEX s.r.o.
Východočeská plynárenská, a.s.
WINGAS GmbH & Co.
Západomoravská energetická s.r.o.

SMLUVNÍ VZTAHY SPRÁVCE REJSTRÍKU OBCHODOVÁNÍ S POVOLENKAMI NA EMISE SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ

Za účelem plnění povinností vyplývajících z ustanovení zákona č. 695/2004 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, v platném znění, uzavírá operátor trhu, jakožto správce rejstříku, smluvní vztahy s provozovateli zařízení emitujících CO₂ a s obchodníky.

Jedná se o typovou Smlouvu o zřízení a vedení účtu v rejstříku pro obchodování s jednotkami přiděleného množství emisí skleníkových plynů (povolenkami) a úpravě souvisejících vztahů. Předmětem uvedené smlouvy je zřízení a vedení účtu správcem rejstříku za úplaty podle právních předpisů Evropského společenství, zákona a prováděcích předpisů za účelem zajištění obchodování s povolenkami, zejména přesné evidence vydávání, držení, převodu a zrušení povolenek.

CONTRACTUAL RELATIONS OF THE ADMINISTRATOR OF THE REGISTRY FOR GREENHOUSE GAS EMISSION ALLOWANCE TRADING

To meet the requirements pursuant to Act No. 695/2004 Coll., on Terms of Greenhouse Gas Emission Allowances Trading, as amended, the market operator as the National Registry Administrator enters into contractual relations with operators of CO₂-emitting installations and traders.

The specific type of agreement is Agreement on establishing and maintaining an account for trading with units of greenhouse gas emissions (allowances) and definition of relevant relations. The agreement sets forth establishing and maintaining a holding account by the registry administrator for consideration paid in compliance with legal regulations of the European Community, applicable law and implementing regulations, to secure allowance trading, in particular issuance, holding, transfer and cancellation of the allocated allowances

ZÁVĚR

CONCLUSION

Rok 2010 byl významnou měrou ovlivněn zahájením poskytovaných služeb na trhu s plynem. I zde, podobně jako na trhu s elektřinou, věříme, že OTE účastníkům trhu přináší očekávané přínosy. Naší prioritou je poskytovat spolehlivé služby na trzích s oběma komoditami a plnit všechny funkce, a to i nad rámec daný energetickou legislativou. Přestože byl na přelomu let 2009/10 implementován inovovaný systém CS OTE, je naším cílem stále přinášet nové funkcionality, abychom byli schopni plnit náročné požadavky účastníků trhu.

I pro rok 2011 stojí před námi úkoly, které mají rozvíjet transparentní a tržní prostředí, především však také chceme poskytovat kvalitní podporu vašim činnostem. Sledujeme vývoj, i z celoevropského pohledu, liberalizovaného trhu s energiemi směřující k jednotnému trhu se všemi přínosy. Věříme proto, že vývoj v oblasti liberalizovaného trhu s elektřinou a trhu s plynem v ČR bude probíhat v souladu s národní a evropskou legislativou a trendy rozvoje obchodování.

The year 2010 was largely influenced by the commencement of service delivery on the gas market. Similarly to the electricity market, we believe that OTE will give the expected benefits to the gas market participants. Our priority is to provide reliable services on the markets in both commodities and to fulfil all of our functions, beyond the framework set forth by energy legislation. Although an innovated CS OTE system was implemented at the turn of 2009/2010, it is our goal to continue bringing new functions to meet the challenging demands of the market participants.

In 2011 we want to undertake tasks to develop a transparent market environment, but in the first place we want to provide top-quality support for your activities. We watch developments on the liberalized energy market, even from a European-wide perspective, aimed at forming a single market with all the possible benefits. We therefore believe that the development of liberalized electricity and gas markets in the Czech Republic will progress in compliance with national and European legislation and trends in trading development.

V případě dotazů, připomínek nebo návrhů se prosím obraťte na níže uvedené kontaktní údaje, případně na zaměstnance uvedené na internetové adrese OTE: <http://www.ote-cr.cz>. Na této adrese je také volně ke stažení mnoho doplňujících dat, tabulek a grafů, které zde i přes veškerou snahu nemohly být z důvodu přehlednosti uvedeny. Poskytovaná data zvyšují transparentnost díky publikovaným informacím o námi organizovaných trzích a umožňují vám tyto trhy detailně analyzovat. Je samozřejmostí, že na druhou stranu nejsou přístupná důvěrná data jednotlivých subjektů a samotných obchodních transakcí.

Zaměstnanci společnosti OTE, a.s., vám přejí hodně nejen obchodních úspěchů i v roce 2011.

Kontakt:

Igor Chemišinec, ichemisinec@ote-cr.cz;
Jakub Nečesaný, jnecesany@ote-cr.cz;
Dušan Laco, dlaco@ote-cr.cz.

OTE, a.s.
Sokolovská 192/79
186 00 Praha 8
<http://www.ote-cr.cz>

If you have any questions, comments or suggestions, please use the contact information below or the contact information on our employees given at OTE's webpage: <http://www.ote-cr.cz>. At this address you can also download a lot of additional information, tables and charts, which could not be included in this Report in spite of all of our efforts, for reasons of convenience. The provided data increase our transparency thanks to the published information on the markets organized by us, allowing you to analyze the markets in great detail. Of course, we do not provide confidential data on the individual subjects and the trading transactions as such.

The employees of OTE, a.s., wish you great not only commercial success in 2011.

Contact:

Igor Chemišinec, ichemisinec@ote-cr.cz;
Jakub Nečesaný, jnecesany@ote-cr.cz;
Dušan Laco, dlaco@ote-cr.cz.

OTE, a.s.
Sokolovská 192/79
186 00 Prague 8
<http://www.ote-cr.cz>

POSKYTOVATEL KOMPLEXNÍCH SLUŽEB NA ČESKÉM TRHU S ELEKTŘINOU A PLYNEM

- Spolehlivé zpracování a výměna dat a informací na trhu s elektřinou a trhu s plynem prostřednictvím Centra datových a informačních služeb 24 hodin, 7 dní v týdnu.
- Organizování krátkodobého trhu s elektřinou a plynem.
- Zúčtování a finanční vypořádání odchylek mezi smluvními a skutečnými hodnotami dodávek a odběrů elektřiny a plynu.
- Poskytování technického a organizačního zázemí pro změnu dodavatele elektřiny a plynu.
- Správa národního rejstříku jednotek a povolenek na emise skleníkových plynů.

OTE, a.s.
Praha 8, Sokolovská 192/79
Tel.: +420 296 579
www.ote-cr.cz

PROVIDER OF COMPREHENSIVE SERVICES FOR THE CZECH ELECTRICITY AND GAS MARKET

- Reliable processing and exchange of information on the electricity market and gas market through OTE Central System, 24 hours a day, 7 days a week.
- Organization of the short-term electricity and gas markets.
- Clearance and financial settlement of imbalances between the contracted and metered values in supplies and consumption of electricity and gas.
- Provision of technical and organizational backup for the change of the electricity and gas supplier.
- Administration of the national registry for trading of greenhouse gas emission units and allowances.

OTE, a.s.
Prague 8, Sokolovská 192/79
Czech Republic
Tel.: +420 296 579 160
www.ote-cr.cz

WWW.OTE-CR.CZ

